PRIMORSKI DNEVNIK

Poštnina plačana v gotovini
Abb. postale I gruppo - Cena 70 lir

Leto XXVI. Št. 111 (7605)

TRST, sreda, 13. maja 1970

Na današnji dan pred 25 leti je izšla prva številka P.d.

Na današnji dan pred 25 leti je izšla prva številka našega dnevnika.

S temi dvanajstimi besedami je torej povedano tisto, kar vsebujejo tisoči strani četrt stoletja pisane zgodovine našega dnevnika. Kljub temu pa važnost tega našega srebrnega jubileja lahko povzamemo v naslednjem:

da je naš dnevnik eden izmed štirih slovenskih dnevnikov v Evropi;

da je nadaljevalec tradicije slovenskega dnevnega tiska v Trstu, ki jo je začela pred skoraj sto leti, v letu 1928 nasilno zatrta «Edinost», ki pa je že v novembru 1943. v plamenih krvave borbe proti fašizmu in nacizmu dobila svojega naslednika v «Partizanskem dnevniku», katerega dedič je naš dnevnik;

da je naš dnevnik danes eden izmed štirih dnevnikov v naši avtonomni deželi Furlaniji - Julijski krajini;

da je eden izmed treh neitalijanskih dnevnikov v vsej Italiji, kjer je vseh dnevnikov trenutno nekaj več kot sedemdeset;

da je poleg slovenske tržaške radijske postaje naš dnevnik edino vsakodnevno slovensko obveščevalno sredstvo in da po svojih močeh že četrt stoletja skuša to vlogo opravljati čim bolj objektivno;

da je naš dnevnik glasilo vseh tistih naprednih Slovencev, ki se dosledno, nepopustljivo in vztrajno borijo za obstoj in razvoj tistega dela slovenskega naroda, ki živi v Italiji;

da si je Primorski dnevnik spričo vseh teh ugotovitev pridobil ugled ne le med večino Slovencev v naši deželi ter med vsemi Slovenci izven nje, temveč tudi med italijanskim prebivalstvom v deželi in da ga — kar je še posebej razveseljivo — vedno bolj upošteva zlasti mlajša generacija ne samo slovenskega dela prebivalstva, temveč tudi italijanskega;

da tudi oblasti vedno bolj upoštevajo pisanje našega dnevnika;

da je vse to skupen uspeh vseh Slovencev v Italiji, uspeh, ki ne bi bil mogoč, če naš dnevnik ne bi imel podpore njih večine.

Zato je naše uredništvo dolžno, da na današnji dan izreče toplo in prisrčno zahvalo vsem urednikom in sodelavcem ter osebju v upravi in tiskarni, vsem našim naročnikom in bralcem ter se jim priporoča za nadaljnje sodelovanje, naklonjenost in podporo. Še prav posebna zahvala pa gre prvim urednikom in odgovornim urednikom, ki so bili pred četrt stoletja pravi pionirji obnove slovenskega dnevnega tiska v našem mestu in v naši deželi v tedanjih hudih prvih povojnih časih in ki smo jih dolžni ob tej priliki tudi imenovati; to so prvi trije odgovorni uredniki našega dnevnika: Jože Koren, Ciril Šter in Dušan Hreščak ter njihovi sodelavci: Milan Bolčič, Franc Kavs in drugi.

Toliko za danes. Več pa bomo ob priliki našega srebrnega jubileja napisali v posebni, obširnejši jubilejni številki, ki bo izšla na predzadnjo nedeljo tega meseca, tj. 24. maja 1970 na 16 straneh.

Odg. ur.

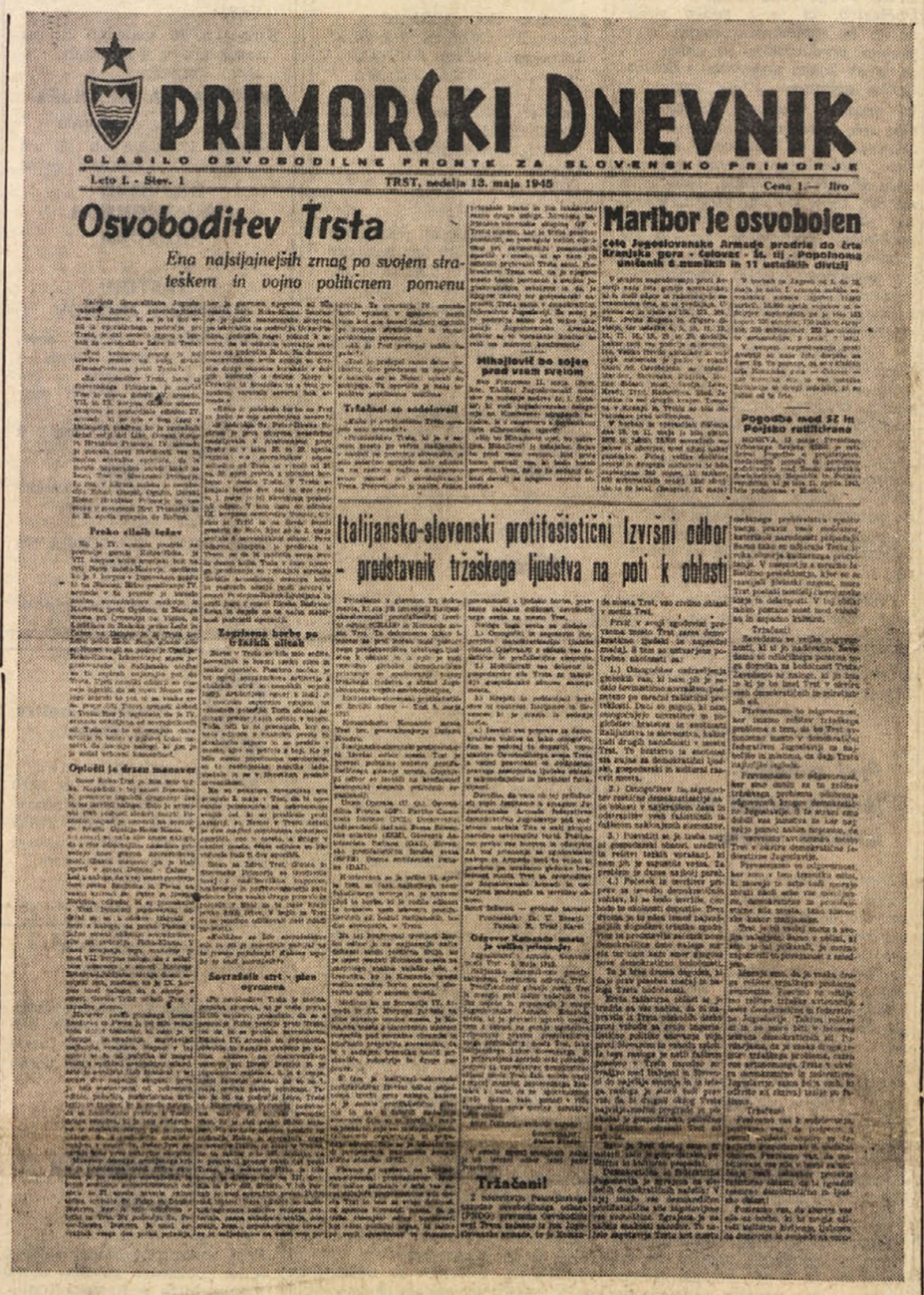

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto I. - Štev. 1 — TRST, nedelja 13. maja 1945 — Cena 1.— lira

Osvoboditev Trsta

Ena najsijajnejših zmag po svojem strateškem in vojno političnem pomenu

Maribor je osvobojen

Italijansko-slovenski protifašistični izvršni odbor - predstavnik tržaškega ljudstva na poti k oblasti

Takšna je bila prva številka našega dnevnika, ki je izšla na današnji dan pred 25 leti

MOČAN IZRAELSKI NAPAD NA LIBANON

Ostri boji med napadalci libanonsko vojsko in gverilci

Varnostni svet zahteva takojšen umik izraelske vojske z libanonskega ozemlja - V boje je poseglo tudi sirsko letalstvo in iraško topništvo

TEL AVIV, 12. — Izrael je danes v zgodnjih jutranjih urah uresničil grožnje iz prejšnjih dni proti Libanonu. Okrog 3500 izraelskih vojakov s 180 tanki in s podporo močnih letalskih sil je ob 3.30 (po našem času) vdrlo na libanonsko ozemlje. Izraelci trdijo, da je ta napad usmerjen proti postojankam arabskih gverilcev na libanonskem področju, zlasti na področju hriba Hebron, od koder gverilske skupine napadajo izraelske vasi ob libanonsko - izraelski meji in izraelske patrulje. V jutranjih urah so v Tel Avivu sporočili, da bo «očiščevalna akcija» trajala deset ur in da se bodo nato izraelske čete umaknile.

Po vesteh iz Bejruta, ki potrjujejo izraelski napad, je razvidno, da ne gre za «očiščevalno akcijo» proti gverilskim skupinam, marveč za dejanski napad na Libanon, na katerega Izrael že dlje časa politično in vojaško pritiska, da bi se ločil od ostalih arabskih držav, ki so v spopadu z Izraelom. V Bejrutu so sporočili, da so izraelske čete takoj po vdoru naletele na močan odpor libanonske vojske in gverilcev, ki so v hudih bojih ustavili izraelsko napredovanje pri vasi Khraybe.

V Tel Avivu ves dan niso hoteli dati nobenega podrobnega poročila o napadu in so se na številna vprašanja tujih časnikarjev omejili le na ponavljanje prvega sporočila, da gre za «očiščevalno okcijo» proti gverilcem.

Današnji izraelski napad na Libanon je imel takojšen odmev tudi v OZN, kjer se je na zahtevo libanonskega predstavnika sestal varnostni svet, ki je po daljši razpravi sprejel resolucijo španskega predstavnika. V resoluciji varnostni svet «zahteva takojšen umik vseh izraelskih oboroženih sil z libanonskega ozemlja».

Ves dan prihajajo vesti o bojih med izraelskimi napadalci, libanonsko vojsko in skupinami arabskih gverilcev. V Tel Avivu pa pravijo, da se vojaška operacija redno nadaljuje in da izraelske čete niso naletele na močnejši odpor. Hkrati pa sporočajo, da izraelsi vojaki delijo civilnemu prebivalstvu letake, v katerih je rečeno, da Izraelci ne bodo čakali križem rok na napade arabskih gverilskih enot proti izraelskemu civilnemu prebivalstvu, ki prihajajo iz Libanona. Poleg tega je vojaški predstavnik v Tel Avivu sporočil, da so izraelske oborožene sile, ki so vdrle na libanonsko ozemlje, dobile ukaz, naj streljajo samo tedaj, če bo kdo na njih streljal.

Poročila organizacije «Al Fatah» in libanonske vojske iz Bejruta pa govorijo o ostrih boji izraelskih napadalcev, ki ga podpirajo močne letalske sile. Po teh poročilih so bile izraelske oborožene sile cdbite na raznih področjih in so uspele le začasno zasesti nekatere vasi. Predstavnik libanonske vojske je že ob 10.30 sporočil, da so Izraelci začeli odvažati z bojišča mrtve, ranjene in poškodovana vozila. Med to operacijo so izraelska letala močno bombardirala vse bližnje področje, da bi olajšala umik. Predsednik libanonske vlade Karame je danes izjavil, da se bo Libanon odločno bojeval proti izraelski agresiji in da je vojska pripravljena braniti svoj narod.

Takoj po prvih močnih spopadih med napadajočimi izraelskimi enotami in libanonsko vojsko ter gverilskimi skupinami, so posegli v bitko tudi nekateri sirski oddelki, ki so začeli napadati izraelske položaje na gričevju Golan. Poleg tega pa je sirsko letalstvo stopilo v akcijo in se spopadlo z izraelskimi letali. Po izraelskih vesteh so «miragi» sestrelili tri sirske «mig 17». Sirci so sicer to vest potrdili, hkrati pa so sporočili, da so njihova letala in protiletalska zaščita prav tako sestrelili tri izraelska letala. Po drugi strani pa je bagdadski radio uradno sporočil, da je iraško topništvo v Jordaniji ob meji z Izraelom na področju gričevja Golan začelo močno obstreljevati izraelske položaje. Voditelj palestinskega odporniškega gibanja «Al Fatah» Yasser Arafat je danes zjutraj takoj po izraelskem napadu na Libanon odpotoval iz Amana na libanonsko področje, da nadzoruje tamkajšnje vojaške operacije palestinskih gverilcev.

Bejrutski radio je danes uradno sporočil, da je sirska vojska posredovala v boj na osnovi «načela arabske enotnosti v skupnem boju proti Izraelu, da se prepreči izraelski napad na katero koli arabsko deželo». Libanonski radio je pohvalil svojo vojsko in palestinske gverilce, ki so odločno nastopili proti napadalcu in s tem dokazali, da je arabska fronta enotna. Po vesteh iz Amana so v današnjem boju z Izraelci vpletene vse palestinske gverilske organizacije, ki enotno branijo Libanon.

Čeprav so Izraelci ob vdoru v Libanon sporočili, da bo njihova «očiščevalna akcija» trajala deset ur in da se bodo nato umaknili, so v Tel Avivu enajst ur po napadu izjavili, da se vojaške operacije na področju hriba Hermon še vedno nadaljujejo. Opazovalci v Tel Avivu pa ugotavljajo, da je današnji vdor izraelske vojske v Libanonu dejansko največja vojna operacija proti tej državi od leta 1948 dalje, ko je bil v tedanji vojni med arabskimi državami in Izraelom vpleten tudi Libanon. Poleg tega pa vzporejajo današnji izraelski napad na močan izraelski napad marca 1968 na jordansko področje proti postojankam palestinskih gverilcev «Al Fatah».

Po vesteh iz Bejruta je bilo stanje na bojišču ob 15. uri (po našem času), se pravi 17 ur po izraelskem napadu na libanonsko ozemlje, še vedno zelo vroče. Libanonci sporočajo, da so Izraelci do 15. ure izgubili 7 tankov in 7 drugih oklepnih vozil. Uradno sporočilo v Bejrutu poudarja, da izraelski helikopterji odvažajo žrtve z bojišča. Po drugih sporočilih iz Bejruta, ki jih je objavil radio, je rečeno, da sta libanonska vojska in topništvo uspeli zadržati izraelski napad na področju Khraybe pri Hasbaniju. V zgodnjih popoldanskih urah je radio v Damasku sporočil, da je sirsko letalstvo napadlo izraelska letala, ki so bombardirala jugovzhodno libanonsko ozemlje. V Bagdadu pa so prav tako uradno sporočili, da je iraški predsednik Al-Bakr naročil svojim vojakom na južni fronti naj se pridružijo ostalim arabskim edinicam in naj branijo Libanon. Tudi zunanji minister Saudove Arabije, ki je sedaj na obisku v Bejrutu, je sporočil, da je njegova država ob strani Libanona.

Pozno popoldne je predstavnik izraelske vojske poudaril, da so izraelske vojaške sile «zaključile svojo nalogo v Libanonu in se pripravljajo na umik». Skoraj ob istem času pa je palestinska organizacija «Al Fatah» sporočila, da so imeli Izraelci izredno hude izgube. Po teh sporočilih se po 18 urah napada boji še vedno nadaljujejo. Združene arabske sile, pravi poročilo, so preprečile Izraelcem, da bi vdrle v nekatere vasi in mesta, ki so bile cilj napada.

Po drugi strani pa so Izraelci sporočili, «da se njihove čete niso neposredno spopadle z libanonsko vojsko, ki je posegla samo s topništvom in tankovskimi topovi». Na te izraelske vesti pa odgovarjajo Libanonci in palestinske odporniške organizacije, ki poročajo o spopadih na nož, s katerimi so ustavili sovražnikovo prodiranje.

O SOCIALNIH IN GOSPODARSKIH VPRAŠANJIH

Danes uradni razgovor med sindikati in vlado

Obsežen govor ministra Colomba o trenutnem italijanskem gospodarskem položaju - Zaradi stavke železničarjev docela ustavljen promet

RIM, 12. — Jutri popoldne se setanejo predstavniki vlade in sindikalnih organizacij, ko bodo skupno obravnavali vprašanje gospodarskega in socialnega značaja.

Vladno delegacijo bo vodil predsednik Rumor, ter podpredsednik De Martino, v njej pa bodo ministri: za proračun Giolitti, za zaklad Colombo, za finance Preti in za delo Donat Cattin.

Danes so se sestala zvezna tajništva CGIL, CISL in UIL, ki so določila, da bodo sindikalne organizacije na jutrišnjem sestanku zastopali naslednji sindikalisti: Lama, Bonaccini, Verzelli, Forni, Storti, Scaglia, Macario, Romei, Ravenna, Vagno, Ravecca in Simoncini.

Zvečer je prišlo do sestanka socialističnih ministrov in socialistov, ki so člani vodstva CGIL in UIL, prisoten je bil tudi Di Primo podpredsednik socialistične skupine v poslanski zbornici. Izmenjali so mnenja glede zadržanja sindikalistov in socialističnih ministrov na jutrišnjem sestanku.

Minister za zaklad Colombo je danes v poslanski zbornici obširno govoril o italijanskem gospodarskem položaju in nato tudi o jutrišnjem sestanku s sindikati. Colombo je dejal, da narašča kosmati narodni dohodek za 14 odstotkov, kar je nekaj nad 7 odstotki netto. Investicije naraščajo in se v letošnjem letu lahko predvideva porast med 16—24 odstotki.

Nato je Colombo analiziral položaj glede cen in glede plačilne bilance, saj napetosti, ki se tu ustvarjajo neposredno vplivajo na obseg investicij. Lani so cene na debelo narasle za 7,3 odst., letos pa januarja za 1,1 februarja za 0,6 in marca za 0,7 odstotka. Indeks cen na drobno se je lani zvišal za 4,2 odst., letos pa januarja za 0,5, februarja za 0,8 in marca 0,4 odstotka. Po ocenah statističnega urada se bodo cene na splošno v letošnjem letu zvišale za okoli 6 odst.

To naraščanje, pravi Colombo, je zelo blizu kritičnemu stanju, če upoštevamo naraščanje cen v drugih državah in zlasti v državah, s katerimi je Italija najtesneje povezana. Colombo je nadaljeval: «Ne obstaja noben dvom o trdnosti naše valute. Vendar pa to ne zanika, da moramo narediti vse, da preprečimo preveliko segretje gospodarstva. Zaradi tega potrjujem strategijo nadzorstva nad cenami, ki jo je napovedala vlada ob svoji ustanovitvi in ki jo je včeraj potrdil CIPE. Že ugotovljen dinamizem zvišanja cen je sam po sebi zadosten razlog, da se mora preprečiti naraščanje javnih izdatkov, odnosno da se vsak izdatek pokrije z novimi davki, ali da se preuredijo že sprejeti izdatki».

Italijanska plačilna bilanca lani ni bila ugodna in je imela negativne reflekse nad rezervami. Indikacije prvih mesecev letošnjega leta še niso zadostne, da bi dali končno oceno, vendar pa se je v prvih dveh mesecih opazilo izboljšanje in je plačilna bilanca zabeležila marca rahlo aktivo. Tudi april se je v bistvu zadovoljivo zaključil.

Po mnenju Colomba oblast v kratkoročnem razdobju ne sme dovoliti novih pobud za povečanje notranje potrošnje, da prepreči zvišanje cen. Sedanjo gospodarsko krepitev je treba izkoristiti za nove investicije in za uravnovešenje razvoja med raznimi deželami. Treba je preprečiti, da se poveča državni in javni dolg.

V tej zvezi je Colombo zastavil vprašanje, če vse to ne pomeni, da je treba negativno odgovoriti na zahteve o izboljšanju socialnih storitev, ki prihajajo s tako silo do izraza. Colombo je odgovoril, da je prav obratno te zahteve treba natančno proučiti, ugotoviti njih izdatek in upoštevati že sprejeta nakazila, ki pa niso bila izkoriščena, kot tudi razdobja, ki so potrebna za izvršitev nekega izdatka. Treba je upoštevati odnose med potrošnjo in povpraševanjem socialnih storitev in v tej zvezi pričeti tudi obravnavati pereče vprašanje pasivnih ostankov.

Gre za vprašanja, za katera je potrebna politična volja in to v okviru programa razvoja, škodljive pa bi bile intervencije brez koordinacije. S to zavestjo se bo tudi vlada jutri predstavila na razgovoru s sindikati in bo predlagala, da se pregledajo izdatki, katere so prevzeli, ki pa jih niso nikoli uresničili in da se bo ugotovilo njih obseg ter načine in čas njih izkoriščanja.

Po Colombovem govoru se je razvila živahna razprava, v katero je najprej posegel liberalec Sorrentino, ki je zahteval, da se vlada sestane tudi z delodajalci, na kar je Colombo odgovoril, da se tak sestanek pripravlja.

Polemičen je bil komunist Colajanni, ki pravi, da se noče obravnavati stvarnih gospodarskih odgovornosti in da postaja zato razgovor o razpoložljivih sredstvih samo prebrisan izgovor za gospodarsko politiko, ki vodi k naraščanju razlik in h krepitvi socialnih trenj.

Socialdemokrat Orlandi je bil zaskrbljen za javne finance in za finance zasebnega gospodarstva, zaradi česar je po njegovem treba predvsem braniti trdnost valute. Po njegovem mora biti vlada «nad obema strankama» in mora braniti kategorije, ki jih ne ščitijo sindikati. Socialist Di Primo pa je izrazil na splošno zadovoljstvo z izjavami Colomba, čeprav z «nekaterimi pridržki». Treba je upoštevati finančno stanje, vendar gre za stanje, ki govori o določenem optimizmu. Socialiste pa zanimajo predvsem razlogi za socialne napetosti in da se odstranijo ti globlji vzroki.

Poslanska zbornica bo jutri pričela obravnavati zakonski predlog o statutu delavcev, ki ga je že odobril senat.

Danes se je pričela enodnevna stavka železničarjev, tako da od 21. ure ni vozil noben vlak in je bilo celotno delo ter promet državnih železnic docela ustavljen. Danes so bile tudi v treh deželah Emiliji, Campaniji in Umbriji splošne stavke, kot so bile že v drugih pokrajinah in deželah, za podporo splošnih zahtev gospodarskega in socialnega značaja.

Jutri se prične tridnevna stavka poldržavnih uslužbencev, ki bo trajala do 15. maja, nato pa bodo omenjeni uslužbenci stavkali prihodnji teden od 19. do 21. maja.

IZJAVE AMERIŠKEGA OBRAMBNEGA MINISTRA LAIRDA

V Kambodži ni glavnega štaba vietnamske OF

Tako razlaga Pentagon dosedanji neuspeh vojaških operacij na kamboških tleh - Kosiginova brzojavka Sihanuku

WASHINGTON, 12. — Glavni štab vietnamskih partizanov, ki ga ameriški oddelki, odkar so vdrli na kamboško ozemlje, vztrajno iščejo, verjetno ne obstaja. Tako je izjavil danes sam ameriški obrambni sekretar Melvin Laird med sejo senatne komisije za obrambo. Iskanje sedeža partizanskega poveljstva je, kot je dejal predsednik Nixon, eden od glavnih ciljev oboroženе intervencije v Kambodži. Sedaj, ko se je iskanje poveljstva izjalovilo, se je Bela hiša oprijela teze, da ta «ogromna komunistična baza» obstaja samo v fantaziji ameriških vojaških izvedencev. Seveda pa s tem odpade eno od glavnih opravičil za vdor čet ZDA na kamboško ozemlje.

Tudi druge izjave šefa Pentagona na današnji seji senatne komisije so bile dokaj zanimive: Laird je med drugim povedal, da so ZDA umaknile iz Kambodže že «na tisoče vojakov», druge pa bodo umaknili še ta teden. Glede datuma umika sajgonskih čet se Laird ni hotel izraziti, pač pa je diplomatično izjavil, da bi «ZDA ne dopustile nastanka takega položaja, v katerem bi prisotnost južnovietnamskih sil v Kambodži lahko negativno vplivala na potek vojne v Vietnamu in na program umika ameriških sil iz azijskega Jugovzhoda».

Obrambni minister je nato dejal, da poteka program «vietnamizacije» na zelo zadovoljiv način ter da bo omogočil umik vseh ameriških bojnih enot iz Vietnama v teku prihodnjega finančnega leta, se pravi do 30. junija 1971. Sedanje operacije v Kambodži je Laird označil kot «uspeh», čeprav je po drugi strani priznal, da so ameriške čete naletele na mnogo manjši odpor, kot so pričakovali.

Osrednji problem v razvoju krize v Kambodži pa ostane vprašanje umika sajgonskih čet s kamboškega ozemlja. Južnovietnamski podpredsednik Cao Ky, ki je odpotoval danes v Kambodžo in med drugim obiskal mesto Neak Leung ob reki Mekongu, je izjavil, da bodo sajgonske enote ostale v Kambodži vsaj še nekaj mesecev, vsekakor pa mnogo dlje od 30. junija, ko bi se morale umakniti čete ZDA. «Kambodžani — je dejal Ky — potrebujejo mnogo časa za reorganizacijo in okrepitev lastnih oboroženih sil, mi pa jim bomo pri tem pomagali». Ky je tudi povedal, da imajo ladje sajgonske mornarice nadzorstvo nad vso kamboško obalo med pristaniščem Kompong Som (bivšim Sihanukvillom) in mejo z Vietnamom.

Če se uradni odnosi med vlado v Phnom Penhu in sajgonskim režimom iz dneva v dan boljšajo, je širok del kamboškega javnega mnenja še vedno zelo sovražno razpoložen do sajgonskih kolaboracionistov. O tem napetem vzdušju priča tragičen dogodek, do katerega je prišlo včeraj zvečer v središču Phnom Penha, kjer je skupina kamboških študentov napadla tri južnovietnamske vojaške predstavnike, ki so zaposleni pri stalnem južnovietnamskem diplomatskem zastopstvu v kamboški prestolnici. Študentje so trojico do krvi pretepli, tako da je eden kmalu potem umrl. Kamboška policija je aretirala šest študentov, ki naj bi se bili udeležili pretepa.

«Preiskovalna komisija o ameriških vojnih zločinih v Vietnamu» je medtem objavila poročilo o ameriškem bombardiranju severnovietnamskega ozemlja med 1. in 4. majem. Glasnik komisije je dejal, da so ameriške bombe povzročile 41 človeških žrtev, med njimi 17 žensk in 12 otrok, medtem ko je bilo 51 oseb ranjenih, od katerih 23 žensk in 8 otrok. Iz teh podatkov je razvidno — je dejal glasnik — da je nevzdržna ameriška teza, po kateri naj bi bile bombe namenjene proti položajem protiletalskega topništva. V resnici so ameriška letala bombardirala gosto obljudena področja.

Sovjetski ministrski predsednik Aleksej Kosigin je poslal danes princu Sihanuku — kot poroča agencija TASS — brzojavko, v kateri pozdravlja ustanovitev enotne nacionalne fronte Kambodže ter utrditev združene protiimperialistične fronte indokitajskih narodov. Kosigin izraža tudi «ogorčenje sovjetskega ljudstva zaradi cinične ameriške agresije proti Kambodži, ki očitno krši ženevske sporazume». «Boj — se nadaljuje Kosiginova brzojavka Sihanuku — ki ga vi vodite skupaj z domovinskimi silami države proti agresorju za svobodo, neodvisnost in nevtralnost Kambodže, bo naletela v Sovjetski zvezi tudi v prihodnosti na simpatijo in podporo».

Moro odpotoval na Madžarsko

RIM, 12. — Minister za zunanje zadeve Moro bo odpotoval jutri neposredno iz Bruslja na uradni obisk v Madžarsko na vabilo madžarskega zunanjega ministra Janosa Petra. Moro bo na Madžarskem v četrtek, ko bo imel uradne razgovore, v petek pa bo dopoldne predaval na budimpeštanski pravni fakulteti in se zvečer po zaključnem razgovoru obeh delegacij vrnil v Rim.

Danes so tudi uradno sporočili, da bo Moro obiskal od 21. do 24. maja RAU na vabilo zunanjega ministra Mahmouda Riada.

Delegacija Slovenije odpotovala v Sarajevo

LJUBLJANA, 12. — Danes je odpotovala v Sarajevo delegacija Socialistične zveze Slovenije. Delegacijo vodi predsednik ZKS Franc Popit, njeni člani pa so: predsednik republiške skupščine Sergej Krajger, predsednik izvršnega sveta Slovenije Stane Kavčič in predsednik slovenskih sindikatov Tone Kropušek. Slovenski predstavniki bodo obiskali razne kraje Bosne in Hercegovine in se seznanili z gospodarskimi in drugimi problemi te republike. Hkrati pa bo imela slovenska delegacija pogovore s predstavniki Bosne in Hercegovine o vprašanjih te republike in o splošnih zadevah sodelovanja med jugoslovanskimi republikami.

D K.

PRIČETEK ZASEDANJA DRŽAV SEV

Poljski ministrski predsednik za dosledno gospodarsko integracijo

VARŠAVA, 12. — Na sedežu predsedstva vlade se je danes pričelo XXIV. zasedanje SEV, na katerem so prisotni ministrski predsedniki osmih držav članic: Kosigin za SZ, Cyrankiewicz za Poljsko, Fock za Madžarsko, Živkov za Bolgarijo, Strougal za Češkoslovaško, Stoph za Nemško demokratično republiko, Maurer za Romunijo in Tsedenbal za Mongolijo. Prisotna sta tudi jugoslovanska člana izvršnega sveta podpredsednik Gričko in član Djoković, saj je Jugoslavija pridružena članica SEV.

Na današnjem dopoldanskem svečanem zasedanju, katerega je neposredno prenašala poljska TV, je dobro uro govoril poljski ministrski predsednik Cyrankiewicz, ki je izjavil, da je nujna integracija socialističnih držav. Če se upošteva razmerje sil na svetu in zlasti sedanja tehnična revolucija, je nujno poglobiti gospodarski integracijski proces, ki je edini učinkoviti instrument. Poljski ministrski predsednik je tudi mnenja, da je integracijski proces objektivna nujnost, čeprav gre seveda za proces, ki bo nujno dokaj dolg.

Poljska je v prvih vrstah držav, ki zahtevajo gospodarsko integracijo in to predvsem iz političnih razlogov, da bi se utrdil vzhodni blok kot protiutež zapadno-nemškim zahtevam, istočasno pa tudi, da ne bi prišlo do prevelikih razlik v gospodarskem razvoju in življenjski ravni. Po drugi plati pa druge države niso preveč navdušene nad tesnejšo integracijo, saj se trudijo za čim večjo avtonomijo in to zlasti gospodarskega značaja.

Na dnevnem redu sedanjega zasedanja, ki se je popoldne nadaljevalo za zaprtimi vrati, so številna zapletena vprašanja in med njimi predvsem usklajevanje dolgoročnih gospodarskih načrtov 1971-75, specializacija industrijske proizvodnje in delitev dela, valutna in finančna vprašanja.

Vreme včeraj. Najvišja temperatura 19,3, najnižja 12,8, ob 19. uri 18 stopinj, zračni tlak 1007,3 raste, veter jugozahodnik 20 km/h s sunki 36 km/h, vlaga 54 odst., nebo oblačno, morje mirno, temperatura morja 15,7 stopinje.

Tržaški dnevnik

Danes, SREDA, 13. maja
SERVACIJ
Sonce vzide ob 4.37 in zatone ob 19.26 — Dolžina dneva 14.49 — Luna vzide ob 11.17 in zatone ob 1.19
Jutri, ČETRTEK, 14. maja
BONIFACIJ

V OKVIRU VSEDRŽAVNIH NASTOPOV ZA NOTRANJO PREUREDITEV

Stavke uslužbencev javnih ustanov Danes bo Trst 4 ure brez avtobusov

Včeraj in danes stavka občinskih uslužbencev - Tri dni stavke uradnikov poldržavnih ustanov INAM, INPS, INAIL, ENPAS itd. - 19. maja splošna deželna stavka za socialne reforme - Enotno zborovanje bo v Vidmu

Stavkovna dejavnost v Italiji se je spet razživela. Po daljšem, toda uspešnem boju tekstilnih delavcev, ki so pred nekaj tedni podpisali novo delovno pogodbo, je sedaj vrsta na uslužbencih in delavcih v javnem sektorju, se pravi državnih, poldržavnih in občinskih podjetjih in ustanovah, ki se zavzemajo predvsem za normativne izboljšave in korenito preobrazbo organikov, spremembo sistema napredovanja in karier. Ne gre torej za zahteve po izboljšanju gmotnega položaja posameznikov, ki je razmeroma še kar zadovoljiv, temveč za splošno težnjo po demokratizaciji in posodobljenju služb in ustanov, ki so preživele ali organizirane na način, ki ne ustreza več sedanjemu položaju.

Stavkovni boj je te dni zajel poldržavne ustanove, občinske uslužbence in javne prevoze.

Včeraj se je pričela stavka uslužbencev občinskih ustanov, kar se občutno pozna predvsem v mestu samem, saj je na prvi pogled jasno vsakomur, ki stopi na cesto, da ni mestnih stražnikov, kakor tudi, da uslužbenci mestne čistoče ne odnašajo smeti, ki se nabirajo na dvoriščih in vhodnih vezah mestnih stavb. Na cestah in glavnih križiščih opravljajo vlogo mestnih stražnikov agenti cestne policije in agenti javne varnosti, medtem ko smeti ne odnaša nihče. Prav tako ne delajo uslužbenci in uradniki anagrafskega urada in drugih občinskih uradov, ki so bili večji del zaprti, z redkimi izjemami stavkokaštva, tako da so sindikalne organizacije, ki so stavko proglasile enotno, izjavile, da je uspela stoodstotno.

Stavka občinskih uslužbencev se zaključi danes opolnoči. Danes zjutraj se je pričela tudi tridnevna stavka uslužbencev poldržavnih «socialnih» ustanov, kot so INAM, INPS, INAIL, ENPAS, pokrajinska turistična ustanova, ACI in trgovinska zbornica. Ti bodo, v skladu s smernicami vsedržavnih sindikalnih zvez, stavkali tri dni, do petka opolnoči. Stavka se bo nadaljevala v drugem valu od 19. do 21. maja.

Uslužbenci poldržavnih ustanov se prav tako kot občinski uslužbenci zavzemajo za preureditev organikov in načina napredovanja ter karier.

Bolj kot slednja bo za mestno prebivalstvo občutena druga stavka, ki jo bodo danes zjutraj izvedli uslužbenci mestnega prevoznega podjetja ACEGAT, ki v okviru vsedržavnega nastopa za integrativne pogodbe, stavkajo danes od 10.30 do 14.30, ko ne bodo vozili avtobusi ter openski tramvaj. V teku je tudi stavka železničarjev, zaradi česar je ves železniški promet ustavljen.

Včeraj zvečer so sindikalne organizacije sporočile tudi, da je medtem prišlo do dogovora na deželni ravni za enoten nastop v okviru splošnega gibanja za korenite socialne reforme v Italiji. V tem okviru bo 19. maja splošna deželna stavka, ki bo sovpadala s stavko uslužbencev trgovskih podjetij in obratov. Slednji se zavzemajo za novo delovno pogodbo, vendar je koordinacija v okviru te stavke važna, ker je na ta način zagotovljeno, da bo delo v vsej deželi zares popolnoma zamrlo in vsakršna oblika stavkokaštva ne bo mogla priti do izraza. Stavka bo trajala ves dan in se bo navzven izrazila z deželnim sindikalnim zborovanjem, na katerega bodo delavci iz vse dežele prišli z avtomobili v kolonah. Enotno zborovanje bo tokrat v Vidmu, na katerem bo v imenu vseh treh sindikalnih organizacij spregovoril član tajništva CISL Armato. Na tem imenu so se namreč deželni sindikalisti zmenili, verjetno tudi, ker je položaj v odnosih med sindikalnimi organizacijami v vsej deželi nedvomno boljši kot pa pri nas, v Trstu, kjer delavska zbornica (CCdL-UIL) iz Ul. Duca d'Aosta vztraja pri poskusu diskriminacije katoliškega sindikata CISL, kateremu je pred nedavnim v svojem listu očitala, da je postal «prispevek PSIUP». Verjetno je krajevni položaj tudi razlog, da ne bo potekalo enotno sindikalno zborovanje v deželni prestolnici — Trstu, pač pa v Vidmu, ki je tudi nekako v sredini dežele in enako oddaljen od vseh industrijskih centrov — Trsta, Tržiča, Gorice in Pordenona.

SINOČI V SLOVENSKEM KLUBU

Kako je v Beneški Sloveniji ob 25. obletnici osvoboditve

Izidor Predan občuteno prikazal zgodovino, bolest in upanje svoje rodne zemlje

V okviru torkovih večerov, ki jih prireja Slovenski klub, je sinoči v Gregorčičevi dvorani govoril o položaju beneških Slovencev ob 25. obletnici osvoboditve Izidor Predan, predsednik p. d. Ivan Trinko v Čedadu. Ko proslavljamo obletnico osvoboditve in govorimo o zmagi nad nacifašizmom in idealih odporniškega gibanja ,iz katerega je zrasla italijanska republika, je bila zelo umestna izbira take teme, ker prav primer Beneške Slovenije dokazuje, kako so še potrebni napori in boj za popolno uresničitev idealov odporništva in uveljavitev načel ustave, ker v raznih kotih in kotičkih italijanskega javnega življenja in upravnega ter političnega aparata še vedno pravladujejo stališča in mentaliteta, ki z odporništvom in protifašističnim bojem nimajo nič skupnega, pač pa smrdijo po zatohli preteklosti.

Ob samem začetku in med predavanjem tov. Predana je član Slovenskega gledališča Stane Raztresen prebral nekaj pesmi in odlomkov iz Trinkovih del. Večera sta se udeležila tudi predstavnika jugoslovanskega gen. konzulata v Trstu konzul Drago Žvab in Saša Gruden. Občinstvo, ki je z veliko pozornostjo in zanimanjem sledilo izvajanjem predavatelja in člana SG, ju je ob koncu nagradilo z dolgim, toplim aplavzom. Izidor Predan je na preprost, poljuden, izčrpen način, zelo občuteno, s kancem grenkega pelina in kapljicami življenjskega optimizma prikazal njegovo, našo Beneško Slovenijo, njeno zgodovino, njene stoletne rane in trpljenje, zaslužne može, sedanje hude probleme, prebujenje in upanje. Poudaril je, da je rešitev problema narodnega obstoja beneških Slovencev tesno, življenjsko povezan z rešitvijo gospodarskih problemov. «Beneška Slovenija hudo krvavi in bo izkrvavela, če se ne bo zaustavilo izseljevanje, če domačini ne bodo dobili kruha in zaposlitve v svojih krajih». Razmere so se v zadnjem času za las izboljšale, oblasti zdaj priznavajo obstoj slovenskega življa v Beneški Sloveniji in obljubljajo, obljubljajo, toda konkretnih, resnih ukrepov še ni. Še bo potreben boj in beneški Slovenci zaupajo v nadaljnjo podporo ter solidarnost svojih bratov in naprednih sil.

Predsednik Slovenskega kluba prof. Vladimir Turina se je tov. Predanu toplo zahvalil in ga naprosil, naj prinese vsem članom p.d. Ivan Trinko prijateljske pozdrave Slovenskega kluba v Trstu.

SINOČI V VERDIJU

Prvi vokalno-instrumentalni koncert letošnje sezone

Skoraj čudno se sliši, da je bila sinoči prvič izvedena v Trstu znana «Simfonija psalmov» Igorja Strawinskega, a kot smo razbrali iz programov, sta bili kar dve skladbi sporeda sinočnjega simfoničnega koncerta v gledališču Verdi prvič izvedeni v Trstu — že omenjena skladba Strawinskega in pa «Dve metamorfozi iz 'Musique de geste'» iz suite opere «Dobri vojak Švejk» italijanskega skladatelja Guida Turchija. Kolikor je bila «Simfonija psalmov» deležna navdušenega ploskanja in priznanja žal ne preveč številnega občinstva, tako je bila Turchijeva nič kaj originalna in nezanimiva skladba dokaj hladno sprejeta.

Strawinskega «Simfonija psalmov», ki jo je skladatelj napisal na besedilo 38., 39. in 40. svetopisemskega psalma, je povsem svojevrstna skladba — napisana je za zbor in orkester, toda medtem ko je zbor popolnoma običajno sestavljen, je orkestrska sestava popolnoma nenavadna — godalno skupino sestavljajo samo violončeli in kontrabasi, ostali del orkestra pa sestavljajo pihala, katerim se pridružita še dva klavirja in harfa ter boben.

Da je svojevrstna skladba napisana z velikim občutkom za mogočnost in obenem mistično odmaknjenostjo psalmovskega besedila ter z izrednim umetniškim prijemom, pričajo že vsestranski uspehi, ki jih je doživela na številnih izvedbah po vsem svetu. Tudi sinoči so bili znani dirigent Mario Rossi, zbor, ki ga je zelo dobro pripravil Gaetano Riccitelli, in orkester deležni dolgotrajnega ploskanja tako ob zaključku sporeda, kakor tudi po prvi skladbi na sporedu — zelo lepi in mogočni Vivaldijevi »Glorii» za soliste, mešani zbor in orkester, v kateri so kot solistični trio nastopile sopranistki Rosetta Pizzo in Gianna Jenco ter kontralt Silvana Mazzieri; vse tri so bile za svoje zelo uspešno, koncertiranje deležne prisrčnega priznanja.

—dn—

PRIPRAVE ZA POKRAJINSKE IN OBČINSKE VOLITVE

Pokrajinski odbor PSI sprejel sklepe o ostavki upravljavcev

V Zgoniku predložena «občinska lista», na Repentabru pa «napredna lista»

Včeraj niso pri volilnem uradu tržaškega sodišča vložili nobene kandidatne liste za pokrajinske volitve, tako da je bilo doslej predloženih le osem list. Danes dopoldne je poslednji rok za vložitev list. Predložiti jih morata še Slovenska skupnost in Gibanje za neodvisnost (indipendentisti).

Včeraj so na zgoniškem županstvu predložili «občinsko listo» z volilnim znakom «srp in kladivo», na kateri so naslednji kandidati: trgovec Jožef Guštin, delavec Anton Furlan, delavec Franc Furlan, odvetnik Ivan Godnič, obrtnik Mario Gruden, delavec Albin Hrovatin, delavec Albin Kralj, kmetovalec Daniel Milič, upokojenec Jožef Milič, cvetličar Feliks Orel, delavec Karel Pegan in kmetovalec Franc Colja.

Na Repentabru pa so sestavili in predložili na županstvu levičarsko listo z znakom «srp in kladivo» in z napisom Lista progressista — Napredna lista, na kateri so komunisti, socialisti in neodvisni kandidati, in sicer: delavec Egidij Baiss (KPI), delavec Vincenzo Vodopivec (KPI), delavec Milan Bizjak (neodvisen), uradnik Pavel Colja (PSI), delavec Albin Guštin (PSI), obrtnik Dušan Guštin (neodvisen), uradnik Milan Kržman (neodvisen), študent Radoš Možina (PSI), gospodinja Ivana Metelko por. Purič (neodvisna), delavec Ivan Škabar (KPI), delavec Miroslav Škabar (KPI), delavec Silvester Škabar (PSI).

Snoči se je na sedežu PSI v Ul. Mazzini sestal njen pokrajinski odbor, ki ga je sklical tajnik Giuricin. Pokrajinski odbor je proučil novi politični položaj po sklepih, ki jih je preteklo soboto sprejel izvršni odbor, naj predstavniki stranke podajo ostavko na mesta predsednikov raznih ustanov in na mesto tržaškega občinskega odbornika. Pokrajinski odbor je vzel na znanje sklep izvršnega odbora, naj se socialisti odrečejo odgovornim mestom v krajevnih upravah leve sredine.

Na sestanku je poročal tajnik Giuricin, ki je obsodil izkrivljeno tolmačenje določenega tiska o stališčih pripadnikov struje «Za novo večino». Potemtakem se pričakuje, da bo odbornik Hreščak danes podal ostavko na mesto občinskega odbornika.

Volilna zborovanja

KPI: Danes opoldne bo pred ladjedelnico Sv. Marka tajnik tržaške federacije Antonino Cuffaro govoril delavcem ladjedelnice.

Jutri ob 20. uri bo v Camporah zborovanje, na katerem bodo govorili o sedanjem gospodarskem položaju Trsta. Govoril bo miljski župan Gastone Millo. O istem argumentu bo jutri ob 20.30 zborovanje v Gropadi.

Ob 18.30 pa bo na Trgu Garibaldi v okviru «tedna žene», za katerega je dala pobudo KPI, zborovanje, na katerem bosta govorila tajnik federacije Antonino Cuffaro in Claudia Pittoni.

PSI: Jutri ob 18.30 bo vsedržavni tajnik socialistične stranke Mancini govoril v kinu «Moderno» pri Sv. Jakobu. Po zborovanju bodo predvajali film «Bratje Cervi».

Sestanek tržaških trgovcev na drobno

Nocoj ob 19. se bodo v dvorani za konference pri trgovinski zbornici sestali tržaški trgovci na drobno s področja prehrane, sadja in povrtnine, mleka, rib, prekajenega mesa in podobno, da bi razpravljali o nekaterih perečih vprašanjih teh kategorij. V ponedeljek so se zbrali na podobnem posvetu njihovi kolegi iz drugih strok (avtomobilizem, obutev, keramični izdelki, cvetličarne, fotografski material itd.): na dnevnem redu je bila razprava o prenasičenosti tržaškega tržišča kar zadeva število trgovskih dovolilnic in predvsem o nasprotovanju prizadetih poslovnih krogov proti odpiranju novih veleblagovnic v mestu. Trgovci so nadalje razpravljali o davčni preosnovi in o skorajšnji obnovitvi kolektivne pogodbe za osebje zaposleno v trgovini na drobno.

Delegaciji SKGZ in KPI in pogreb Malke Regentove

Pogreba pokojne Malke Regentove, žene velikega nedavno umrlega revolucionarja Ivana Regenta, ki bo danes ob 17. uri na Žalah v Ljubljani, se bo udeležila delegacija Slovenske kulturno-gospodarske zveze, ki bo na grob položila venec.

Pogreba se bo udeležila tudi delegacija avtonomne tržaške federacije KPI, ki bo prav tako položila venec na grob zasužnje žene. Federacija KPI je tudi poslala sožalno brzojavko svojcem pokojnice.

Občni zbor deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja

V soboto, 16. t.m ob 16. uri v prvem in ob 16.30 v drugem sklicanju bo v Trstu v Krožku za kulturo in umetnost, na Trgu Verdi 1 občni zbor članov deželnega inštituta za zgodovino osvobodilnega gibanja v Furlaniji-Julijski krajini.

Dnevni red predvideva poročilo in razpravo o aktualnih znanstvenih, organizacijskih in finančnih problemih inštituta v okviru njegovega raziskovalnega dela v deželnem in mednarodnem merilu.

Danes deželna stavka slovenskih šolnikov

Za danes, sredo 13. maja, sta proglasila sindikat slovenske šole iz Trsta in sindikat slovenskih šolnikov iz Gorice enodnevno stavko vseh šolnikov, upravnega in pomožnega osebja, zaradi kričečega zadržanja vladnih in šolskih oblasti do slovenskih šolnikov in slovenske šole.

Danes, 13. t. m. ob 16. uri bo v Gregorčičevi dvorani predaval prof. Voje o srednjeveški zgodovini južnih Slovencev.

SESTANEK PRI PODTAJNIKU BELCIJU V RIMU

Možnosti tržaškega pristanišča v izmenjavah z vzhodno Evropo

Podtajnik Belci poudaril izredno ugodno konjunkturo v trgovinskih izmenjavah med skupnim tržiščem in SEV

Podtajnik ministrstva za zunanjo trgovino poslanec Belci je sprejel v svojem uradu na ministrstvu de želnega odbornika za načrtovanje Stopperja, predsednika trgovinske zbornice iz Trsta Caidassija in direktorja pristaniške ustanove Colautija za proučitev vprašanj, ki se nanašajo na razvoj dejavnosti tržaškega pristanišča v okviru trgovskih izmenjav. S poslancem Belcijem so bili tudi glavni direktor za razvoj izmenjav dr. Fracassi, šef tajništva dr. Ardigò in odgovorni za tržaški urad, ki je bil pred dnevi ustanovljen pri ministrstvu za zunanjo trgovino, dr. Borgna.

Dr. Fracassi in dr. Borgna sta orisala perspektive, ki se v okviru ministrske akcije za povečanje izmenjav odpirajo tržaškemu pristanišču. Podčrtana je bila možnost, da se uveljavi vloga emporija tudi v luči izvažanja uslug, izhajajoč iz ugotovitve, da je za dejavnost tržaškega pristanišča, za razliko od drugih italijanskih pristanišč, značilen tranzit blaga iz inozemstva za inozemstvo.

Deželni odbornik Stopper je orisal perspektive sodelovanja in posegov dežele v korist pristaniške ustanove ter podčrtal okoliščino, da je treba deželno ustanovo, na osnovi avtonomnega statuta, povabiti na posvet, kadar se sklepajo sporazumi, ki zanimajo Furlanijo - Julijsko krajino. Predsednik zbornice Caidassi in inž. Colautti sta dala precizne predloge o priložnostih, ki bi jih bilo mogoče ugotoviti v kratkem času za dosego večje prisotnosti tržaškega pristanišča pri medsebojni izmenjavi.

Podtajnik Belci je zlasti poudaril ugodno konjunkturo v odnosih med vzhodno Evropo in skupnim tržiščem. Trgovski odnosi med šestimi deželami skupnega evropskega tržišča in SEV se povečujejo v naglem tempu: od leta 1958 do 1968 se je izvoz potrojil. Lani je komisija v Bruslju potrdila, da namerava SEV še bolj okrepiti trgovske izmenjave. Države, kot sta Romunija in Madžarska, komaj čakajo, da bi sklenili s skupnim evropskim tržiščem podoben sporazum, kot ga je sklenila Jugoslavija. Gre ... je dejal Belci — za izredno ugodno priložnost, ki jo je treba takoj izkoristiti, saj te nove perspektive postavljajo Trst na strateško geogospodarski položaj ki ni več samo obroben. V stikih med velikimi področji evropskih gospodarstev (skupno tržišče, EFTA, SEV) lahko dobi tržaško pristanišče svojo naravno vrednost in potrdi, čeprav v zelo spremenjenem političnem položaju, svojo tradicionalno funkcijo. To težnjo pa mora — je zaključil podtajnik Belci — potrditi jasna programska volja vseh zainteresiranih področij, da se ustvari nova gospodarska os, ki bo težila proti zgornjemu Jadranu.

Ob zaključku srečanja so bili dogovorjeni operativni posegi, ki jih mora razviti vlada v okviru trgovskih sporazumov z drugimi deželami.

Predstavnika zavoda za industrijsko cono pojdeta v Hamburg

Te dni bosta odpotovala v Hamburg podpredsednik zavoda za industrijsko cono v Trstu E. Antonini in član izvršnega odbora zavoda A. Gerli. V Hamburgu si bosta ogledala industrijske obrate, ki poslujejo v okviru tamkajšnje carinsko proste cone. Pri tem se bosta zanimala zlasti za primere «leasing», za katere je v členih 82 in 92 rimske pogodbe o Evropski gospodarski skupnosti predvidena možnost, da jim zahodnonemška republika prizna posebne olajšave, kolikor gre za pobude v okviru hamburškega «Landa». Namen obiska je v tem, da bi tudi na podlagi v tujini doseženih rezultatov vodstvo EZIT okrepilo in polno razvilo tržaško carinsko prosto cono.

Tržaška predstavnika bodo v Hamburgu sprejeli predsednik luke, deželni odbornik za industrijske dejavnosti in župan, tem pa bodo župan ing. Spaccini, predsednik industrijske cone dr. Sacerdoti in predsednik neodvisne ustanove za tržaško luko naslovili posebne pozdrave.

Dunajski gospodarstveniki na obisku v našem mestu

Sinoči je dopotovalo v naše mesto manjše odposlanstvo predstavnikov dunajskega povezovalnega urada (tako imenovanega Kontaktkomitee), ki se bo mudilo v našem mestu danes in jutri ves dan. Danes dopoldne si bodo avstrijski strokovnjaki v spremstvu predstavnikov tukajšnjega povezovalnega urada in trgovinske zbornice ogledali pristaniške naprave, popoldne pa je na sporedu ogled mejnega prehoda in področja, kjer nameravajo postaviti postajališče za tovornjake pri Fernetičih. Nato pa skupen sestanek na trgovinski zbornici. Jutri bo drugo srečanje avstrijskih izvedencev s predstavniki tukajšnjih poslovnih krogov na trgovinski zbornici.

NA LETOŠNJEM TRŽAŠKEM VELESEJMU

Razstava o naravnih lepotah in o tem, kar jih ogroža

V ta namen je deželna uprava prispevala 7 milijonov lir

Deželno odborništvo za kmetijstvo in gozdarstvo bo pripravilo v okviru letošnjega XXII. mednarodnega tržaškega velesejma, na sporedu od 14. do 28. junija, posebno razstavo, namenjeno prikazu naravnih lepot in vsega tistega, kar te lepote ogroža oziroma uničuje. V ta namen je deželna uprava dala na razpolago vsoto sedem milijonov lir, razstava pa naj bi predvsem pomenila delež Furlanije - Julijske krajine uspehu «Evropskega leta o varstvu narave».

Glavni del razstave bodo sestavljali številni panoji, ki jih bodo uporabljali tudi drugod. Tako jih bodo julija ponovno zbrali v skupno razstavo v Fužinah ob slovesnem odprtju novega naravnega parka pri Belopeških jezerih; avgusta bodo priredili podobno razstavo v Tolmeču, oktobra v Gorici, konec istega meseca pa še v Pordenonu.

Za pripravo junijske razstave na tržaškem razstavišču bo poskrbel poseben odbor, ki ga sestavljajo prof. A. Pignatti (botanik, docent na tržaški univerzi), prof. R. Costa (asistent na tehnično arh. na tržaški univerzi), prof. L. Poldini (botanik farmacevt, docent na tržaški univerzi), prof. E. Ghirardelli (zoolog, trž. univ.), dr. R. Querini (ravnatelj za gozdarstvo pri deželnem odborništvu za kmetijstvo), dr. A. Pastorini (načelnik oddelka za industrijo pri deželnem odborništvu za industrijo in trgovino), ing. G. Cola (načelnik deželnega odborništva za javna dela), dr. G. Montenero (konservator mestnega muzeja «P. Revoltella»), in prof. R. Mezzena, ravnatelj tržaškega naravoslovnega muzeja.

Kar zadeva na splošno letošnji sejem pa naj na koncu omenimo še, da je poslanec M. Dosi pristal na to, da bo predsedoval 13. mednarodnemu srečanju o pohištvu, ki je kakor znano na sporedu 21. junija in ki ga organizirajo pod pokroviteljstvom Vsedržavne zveze industrijskih podjetij s področja lesa in plute. Glavno poročilo o pohištvu kot proizvodu konsumistične družbe bo na srečanju podal zastopnik skupine proizvajalcev pohištva pri omenjeni vsedržavni stanovski organizaciji. Isti dan bodo na sejmu podelili tudi priznanja in nagrade zmagovalcem na letošnjem vsedržavnem natečaju o pohištvu.

Ostale vesti iz tržaške kronike berite na 6. strani

Slovensko gledališče v Trstu
KULTURNI DOM

GOSTOVANJE NARODNEGA GLEDALIŠČA «IVAN ZAJC» Z REKE

V četrtek, 14. maja ob 21. uri, v nedeljo, 17. maja ob 16. uri

Ivo Tijardović

MALA FLORAMYE

opereta v treh dejanjih

Dirigent: INO PERISIĆ
Scenograf: DORIAN SOKOLIĆ
Koreografi: NADA HERZOG, OLGA ORLOVA, EDO VERDONIK
Režiser: MIODRAG LONČAR
Kostumograf: RUŽICA SOKOLIĆ
Asistent režije: STEVO VUKAS

Prodaja vstopnic ob delavnikih od 12. do 14. ure ter eno uro pred začetkom predstav pri blagajni Kulturnega doma; ob nedeljah in praznikih eno uro pred začetkom predstav. Rezervacije po telefonu 734265. Abonenti SG imajo 50 % popusta.

Zaradi velikega zanimanja za opereto prosimo cenjene abonente, da si čimprej nabavijo vstopnice.

Odličen nastop «Miramara» v Idriji

V nedeljo je na 4. reviji «Primorskih harmonikarjev» nastopil v prenovljeni rudniški dvorani v Idriji ansambel «Miramar» Glasbene matice pod vodstvom Elijane Zajec v zasedbi mlajših in starejših članov ansambla.

Revije, katero je v počastitev 25 letnice osvoboditve organiziralo Društvo glasbenih pedagogov Primorske, Zveza kulturno prosvetnih organizacij Idrija in tamkajšnja glasbena šola, so se udeležili poleg Tržačanov harmonikarski orkestri glasbenih šol iz Ajdovščine, Idrije, Ilirske Bistrice, Izole, Nove Gorice, Pirana, Postojne, Sežane in Šempetra pri Gorici.

Orkester Miramar senior je nastopil s Sibeliusovo skladbo Finlandia, mlajši gojenci pa so zaigrali Götzovo «Svečano uverturo». Občinstvo, ki je do kraja zasedlo dvorano, je navdušeno sprejelo izvajanje Miramara, nagradilo člane orkestra in prof. Zajčevo z burnim ploskanjem ter jih prisililo, da so zaigrali še eno skladbo izven sporeda.

Orkester Miramar senior je nastopajoče prisrčno pozdravil tov. Pavšič, izročil diplome posameznim ansamblom ter vse sodelujoče povabil, da se tudi prihodnje leto ponovno srečajo v Idriji.

Kulturno prosvetno življenje v Idriji se je v zadnjem času precej razmahnilo, k čemur je nedvomno prispevala tudi izredno okusno urejena in akustično ustrezajoča rudniška dvorana.

Dve nesreči na delu v Novem pristanišču

Včeraj ob 14.30 so sprejeli na ortopedskem oddelku bolnišnice 30-letnega težaka Renata Milaneseja iz Ulice Patrizio 1, ki se je malo prej ponesrečil v Novem pristanišču.

V bolnišnico, kamor so ga pripeljali z rešilnim avtom RK, je moški povedal, da je malo prej v hangarju št. 62 v Novem pristanišču nakladal za pristaniško ustanovo na motorni voz zaboje likerjev, ko se mu je eden od teh izmuznil iz rok in padel na levo nogo.

Zaradi večjih odrgnin po levi nogi se bo moral zdraviti približno 15 dni.

Četrt ure pozneje pa je prišlo v istem pristanišču do druge nesreče na delu, katere žrtev je postal 34-letni težak Nerio Miani iz Ulice Zorutti 15.

Zorutti je na jugoslovanski ladji «Slovenija« s premičnim žerjavom nakladal oziroma spuščal težke lesene zaboje v odprtino ladijskega krova, ko se je eden od teh nenadoma odtrgal. Da bi skupaj z zabojem ne strmoglavil v odprtino, se je hladnokrvno oprijel roba same odprtine in si tako povzročil verjetne zlome reber.

Prognoza okrevanja je 10 dni.

Zaradi naglega zaviranja tri ranjene v filobusu

Včeraj nekaj pred poldnevom je prišlo na Trgu Sv. Jakoba v višini kina «Moderno» do stranskega rahlega trčenja med filobusom proge št. 1, ki ga je proti Pončani vozil 33-letni Francesco Zorzenon iz Ul. Crispi 25 ter avtom «fiat 600», za volanom katerega je sedel 58-letni Virgilio Ukosich iz Ul. Levita 18.

Šofer filobusa je zaradi nenadnega trčenja, hitro pritisnil na zavoro. Rezko zaviranje pa je bilo usodno za 66-letno Giuseppino Ambrosi iz Ul. delle Cave 16/2, 61-letno Marijo Marangon por. Spazzapan iz Istrske ulice št. 8 ter ženo voznika fiata, 57-letno Elisabetto Giuliani por. Ukosich iz Ul. Levita 18, ki so za posledicami slednjega zdrsnile in padle na pod filobusa.

Z rešilnim avtom RK so vse tri ranjenke odpeljali v glavno bolnišnico, kjer pa so jim zaradi lažjih odrgnin po kolenih in rokah nudili le prvo pomoč ter jih takoj odslovili. Vse tri bodo okrevale v približno enem tednu.

Prosvetno društvo «F. PREŠEREN»
v Boljuncu

100-letnica čitalnice

Spored

Petek, 15. maja ob 20. uri otvoritev «RAZSTAVE NAŠE VASI»

Sobota, 16. maja ob 21. uri veseloigra v 4 dejanjih: Marc Franck:
«SREČA NA UPANJE»
Režija: Stane Raztresen

Nedelja, 17. maja ob 16. uri sprevod — slavnostni govor
RAZVITJE DRUŠTVENEGA PRAPORA
ob 17. uri
NASTOP PEVSKIH ZBOROV
Osnovnošolski pevski zbor, Slovenec — Boršt, Slavec — Ricmanje, V. Vodnik — Dolina in domači pevski zbor

Slika: K'ku je b'lu ambt u B'lunce
Tekst: Vida Pahor
Ob 20.30 ponovitev veseloigre «Sreča na upanje»

SODELOVALA BO GODBA NA PIHALA IZ BREGA

Deloval bo dobro založen kiosk

Prosvetno društvo Ivan Cankar

priredi danes, 13. t. m. ob 20.30 v društveni dvorani predavanje **DANILA TURKA - JOCA** o kulturnem udejstvovanju med NOB na Primorskem.

Vljudno vabljeni vsi!

PROSVETNO DRUŠTVO TABOR NA OPČINAH

se vključuje v proslavo **25-letnice obnovitve slovenske šole** in priredi v nedeljo, 24. maja ob 17. uri v prosvetnem domu na Opčinah

srečanje s partizanskimi učitelji

Prve obnovitelje našega šolstva bosta počastila pevska zbora Vasilij Mirk s Proseka-Kontovela in Pd Tabor.

Prostovoljni prispevki so namenjeni skladu za izgradnjo šole spomenika NOB v Cerknem.

Prosvetno društvo «SLAVKO ŠKAMPERLE»

V petek, 15. maja ob 20.30 je na sporedu predavanje

DRAGA PAHORJA o
Šolstvu med narodnoosvobodilno borbo

V nedeljo, 17. maja ob 11. uri na Vrdelski cesti pred obnovljeno spominsko ploščo padlih Svetolvančanov na pročelju Narodnega doma

Zaključna svečanost z govori, recitacijami in pevskim nastopom.

Pri igranju odbojke si je izpahnil ramo

Približno mesec dni se bo moral zdraviti 22-letni uradnik Gualtiero Dazzara iz Ul. Petronio 21, ki se je nekaj pred 13. uro med odmorom pri igranju odbojke na igrišču zavoda «Don Baxter» v Ul. Flavia 124, kjer je tudi uslužben, izpahnil desno ramo.

V bolnišnico, kjer so ga sprejeli na ortopedskem oddelku, so ga pripeljali z osebnim avtomobilom.

Razna obvestila

KASTA obvešča, da bo redni občni zbor v petek, 15. t.m. v Kulturnem domu. Prvo sklicanje ob 20.30, drugo ob 21. uri. Dnevni red: 1. Izvolitev volilne komisije. 2. Poročilo predsednika in tajnika. 3. Diskusija. 4. Razrešnica staremu odboru. 5. Volitve. 6. Razno. Sledila bo zakuska.

Ljudska prosveta

Prosvetno društvo Kraški dom vabi na predavanje dr. Sonje Mašere «Sport in zdravje», ki bo v četrtek, 14 maja ob 20.30 v prostorih občinske kopalnice v Repnu.

Gledališča

VERDI

V soboto ob 21. uri bo deveti koncert spomladanske simfonične sezone v gledališču Verdi. Orkester bo vodil mehiški dirigent Herrera De La Fuente, kot solistka pa bo nastopila pianistka Maureen Jones. Program obsega prvo tržaško izvedbo skladbe mehiškega skladatelja Silvestra Revueltasa «Sensemaya», Beethovnov Tretji koncert za klavir in orkester in Musorgskega «Slike z razstave» v Ravelovi instrumentaciji.

Pri blagajni gledališča se danes začenja prodaja vstopnic.

POLITEAMA ROSSETTI

V okviru kulturnih izmenjav med našo deželo in Koroško bo v soboto enkratna predstava v nemščini Schillerjeve drame «Roparji» (Die Räuber) v izvedbi celovškega mestnega gledališča Stadttheater v režiji direktorja gledališča Herberta Wochinza.

Sodelovanje s celovškim mestnim gledališčem je že dalo pozitivne rezultate na glasbenem področju. V preteklem oktobru je gledališče Verdi gostovalo v Celovcu z opero «Don Pasquale», potem ko so Korošci uprizorili v Trstu glasbeno komedijo «Moj prijatelj Bumburry» po Wildejevi komediji «Važno je imenovati se Ernesta».

Za predstavo «Roparjev» bodo imeli abonenti na sezono Teatra Stabile 50 odst. popusta. Enakega popusta bodo deležni študentje in člani Avstrijskega krožka, Avstrijskega združenja ter Nemškega kulturnega inštituta.

Razstave

V občinski umetnostni galeriji bo od 13. do 21. t.m. razstavljal tržaški slikar Guido Antoni. Otvoritev razstave bo jutri ob 18. uri.

V Nemškem kulturnem inštitutu razstavlja do 29. t.m. svoje litografije in jedkanice na linoleju Hans Martin Erhardt. Razstava je odprta vsak dan od 17. do 20. ure razen v sobotah in nedeljah.

V galeriji moderne umetnosti «Russo» (Pasaža Rossoni) razstavlja do 20. t.m. tržaški slikar Gianni Roma (Rosmann).

Kino

Nazionale 16.00 «La pelle di bandito», Ugo Cardea, Giuliano Disperati, Mavi.
Eden 16.00 «Un uomo da marciapiede», D. Hoffman, J. Voight, Technicolor. Prepovedano mladini pod 18. letom.
Fenice 16.00 «Traplanto», Carlo Giuffre, Graziella Granata, Roberto Camardiel, R. Alonso, Liana Trouche, F. Challapin, Renato Rascel. Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Grattacielo 16.00 «Nel giorno del Signore», Lando Buzzanca, Ira Fürstenberg, Sidney Chaplin, Franca Valeri, Ciccio Ingrassia, Franco Franchi Technicolor. Cinemascope.
Excelsior 16.00; zadnja predstava ob 22. uri «L'altra faccia del pianeta delle scimmie», Technicolor. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Ritz 16.00 «Onyricon». Jack Macgowran, Jane Birkin. — Prepovedano mladini pod 18. letom.
Filodrammatico 16.30 «Le mini vergini», V. Prats, O. Mayer. Prepovedano mladini pod 18 letom.
Alabarda 16.00 «Arrivano i Titani», Giuliano Gemma. Technicolor.
Aurora 16.00 «Un uomo chiamato cavallo», Richard Harris. Technicolor.
Cristallo 16.30 «Doppia immagine dello spazio», Technicolor. Fantastično - znanstveni film.
Capitol 16.30 «John e Mary», Dustin Hofmann, Mia Farrow. Prepovedano mladini pod 14. letom.
Moderno 16.00 «La pulce nell'orecchio», Rex Harrison, Rosemary Harris, Louis Jordan.
Impero 16.30 «Un professore tra le nuvole».
Vittorio Veneto 16.30 «Quei temerari sulle loro pazze, scatenate, scalcinate carriole». Tony Curtis, Susan Hampshire, Gert Fröbe, Buzzanca in W. Chiari. Technicolor.
Ideale 16.00 «Le stelle si vedono di giorno», James Garnes, George Kennedy, Eva Renzi. Technicolor.
Abbazia 16.00 «Centomila dollari per Lassiter», R. Hunder, P. Tudor. Technicolor.
Astra 16.30 «Uomini d'amianto».

Izleti

Podporno društvo v Rojanu priredi v nedeljo 17. maja t. l. avtobusni izlet na Sv. Goro (Skalnico) in v Dobrovo, kjer bo ogled vinske kleti. Odhod bo ob 7. uri izpred rojanske cerkve. Cena izleta s kosilom in prevozom z žičnico je 3.200 lir. Prijave sprejema gostilna Skerlavaj, Ul. Mameli do 10. maja. Za pojasnila lahko telefonirate od 19. do 21. ure na št. 64-480 in 61-151. Vabljeni člani in prijatelji!

SPDT obvešča, da napovedanega izleta na Krvavec ne bo zaradi pomanjkanja snežnih razmer.

**SP

ZADNJA SPOMLADANSKA SEJA DEŽELNEGA SVETA

Sprejet zakon o deželnih podporah občinam za urbanistično politiko

Spor med odbornikom Dulcijem (PSU) in svetovalcem Ginaldijem (DC) o deželnem posredovanju v primeru tržiškega podjetja «Solvay»

S sprejemom zakona o ukrepih v prid deželni urbanistiki in krajevnih ustanov, ki se spoprijemajo s temi vprašanji, je včeraj deželni svet zaključil svoje spomladansko zasedanje in se razšel. Deželni svetovalci se bodo tako lahko udeležili predvolilne dejavnosti, ki je zadnje čase že delno izpraznila vrste prisotnih svetovalcev.

Za urbanistični zakon, ki predvideva deželne podpore občinam, ki bodo pristopile k nakupu zemljišč za ljudske gradnje in ostvaritvi konzorcialnih tehničnih uradov, so glasovali svetovalci vseh skupin z izjemo komunistov in misovcev, ki so se vzdržali glasovanja in svetovalcev PSIUP, ki so iz protesta zapustili sejno dvorano še pred končnim glasovanjem.

Ozračje pravzaprav ni bilo napeto, nasprotno, vladalo je vzdušje sodelovanja in prvih deset členov zakona je deželni svet odobril soglasno. Zapletlo se je pri nekem členu, ki je predvideval nadzorstvo deželne uprave nad organiziranjem konzorcialnih tehničnih uradov za urbanistiko, kar so komunisti in psiupovci ocenili kot poskus omejevanja samostojnosti demokratičnih krajevnih ustanov. Svetovalec Cufaro je predložil nekaj popravkov, ki pa jih je večina zavrnila. Od tistega trenutka dalje so se spori zaostrovali in dosegli višek, ko je deželni odbornik za urbanistiko, socialist De Carli, predložil dodatni člen k zakonu, v katerem se dovoljuje manj premožnim lastnikom parcel, na katerih ni dovoljeno zidanje, zamenjava z občinskimi parcelami. V zvezi s formulacijo tega dodatnega člena se je razvila živahna razprava, v katero so posegli skoraj vsi svetovalci z nizom popravkov. Dokaj čudna procedura je razburila svetovalca Bettolija (PSIUP), ki je zahteval, naj se sicer važen člen prouči kdaj kasneje in zaenkrat umakne. Ker njegovega predloga niso upoštevali, so psiupovci zapustili dvorano pred glasovanjem.

Zakonski osnutek je za urbanistično komisijo orisal socialist Pittoni. Ta je najprej ugotovil, da je komisija pri izdelavi dokončnega predloga upoštevala tudi ustrezni zakonski predlog svetovalcev leve opozicije in da je vladalo v njej vzdušje odkritega sodelovanja. Rezultat skupnega dela je zakon, ki predvideva vse stopnje urbanistične politike dežele, od stroškov za izdelavo načrtov, do nakupa in razlaščevanja zazidalnih področij, namenjenih ljudskim gradnjam, ureditev nujnih infrastruktur in uslug tja do ureditve konzorcialnih tehničnih uradov in financiranja vseučiliških tečajev za usposobitev urbanističnih tehnikov, ki bodo zaposleni v teh uradih.

Odbornik za urbanistiko, socialist De Carli pa je priznal, da je deželna uprava s tem zakonom ustrezno odgovorila na zahteve sindikalnega gibanja in leve opozicije, da pa namerava nadaljevati po tej poti. Kot prve točke bodoče dejavnosti je omenil podporo občinam v boju proti špekulacijam z zazidalnimi parcelami.

Urbanistični zakon predvideva v bistvu deželne podpore do 60 odstotkov kapitalnih izdatkov in podporo pri plačevanju obresti na dolgoročna posojila. Za podpore občinam je deželni zakon predvidel izdatek 650 milijonov lir, za podpore pri plačevanju obresti na posojila pa 300 milijonov lir.

Te podpore nudijo občinskim upravam možnost ureditve večjih gradbenih področij (tudi na osnovi znanega zakona št. 167) in nujnih javnih del (ceste, kanalizacija ipd.), kakor tudi ustanovitev tehničnih uradov za urbanizacijo, ki naj izdelajo ustrezne načrte.

Nadaljnjih sto milijonov pa predvideva deželni zakon za podpore občinam, ki nameravajo izdelati nove regulacijske načrte ali gradbene načrte v okviru štirih smernic splošne urbanistične politike.

Bettoli (PSIUP) je v razpravi ponovil stališče svoje stranke, da bi morala vsa zazidalna zemljišča biti javna last in da bi moralo priti do splošne razlastitve, ki edina lahko jemči delavcem in drugim pravico do stanovanja po ceni, ki ni špekulativna. Za močan poseg dežele v stanovanjsko politiko se je izrekel tudi komunist Bosari, ki se je zavzel za «rotacijski sklad», ki naj bi služil za boj proti špekulacijam. Kritiziral je tudi deželno upravo, ker še ni izdelala deželnega urbanističnega načrta, brez katerega so taki manjši zakoni samo začasnega in zasilnega značaja.

Demokristjan Rigutti pa je bil mnenja, da je zakon št. 167 že izgubil na veljavi in da je zato potreben nov deželni poseg.

V začetku seje pa je prišlo do spora med odbornikom za industrijo, socialdemokratom Dulcijem in demokristjanom Ginaldijem, ki je naslovil na odbor vprašanje v zvezi s krizo, v kateri se nahaja tržiška «Solvay». Dulci je zagotovil zanimanje deželne uprave, da bo namesto dosedanje «Solvay» prevzela vso delovno silo ameriška družba «Phoenix», le da ta zavlačuje z uresničenjem sprejetih obvez.

Ginaldi je v svojem posegu dejal, da je skrajno nezadovoljen z odgovorom in obtožil odbornika Dulcija, da se je lotil vprašanja preveč lahkomiselno.

Razpolagamo
z nadaljnjimi
4 knjigami
iz 3. letnika
knjižne zbirke
NAŠA BESEDA
IZBRANO DELO
JENKA
GREGORČIČA
KOSOVELA
JARCA
KETTEJA
MURNA
STRITARJA
tržaška knjigarna
TRST · Ulica sv Frančiška 20
Tel. 61-792

INDUSTRIJA V APRILU NA GORIŠKEM

Julija bodo začeli graditi «avtoporto» pri Štandrežu

Devet milijard za gradnje v industrijski coni pri Tržiču - Kriza v Solvayu in v NSG

Kot že meseca marca, tudi v aprilu ni bilo v proizvodnem ritmu industrije na Goriškem kakšnih večjih sprememb, kakor ugotavlja Vestnik trgovinske zbornice. Izjemo tvori tekstilna industrija, kjer so stavke prinesle zastoj proizvodnje v obeh večjih tekstilnih tovarnah. V drugi polovici meseca so stavke zajele deloma tudi druga področja.

V kovinarski industriji je delo potekalo normalno, posebno glede na ladjedelnico v Tržiču, kjer je bila tako proizvodnja kot zaposlitev povsem zadovoljiva. Kriza pa še vedno traja v tovarni Nuova San Giorgio, ki jo bo treba popolnoma reorganizirati v njenih strukturah in tako prilagoditi njeno proizvodnjo potrebam tržišča in novim tehničnim postopkom.

Na tržiškem področju je vladala še vedno negotovost glede delavcev tovarne Solvay zaradi zavlačevanja pri gradnji nove tovarne Phoenix. Pristojni deželni organi so se aktivno zanimali za rešitev tega problema ter so se večkrat razgovarjali o zadevi tudi z vodstvom industrijske družbe Solvay (te dni so imeli zopet sestanek, na katerem so se sporazumeli, da bo tudi Solvay zgradila novo tovarno, v kateri bodo zaposlili kakih 200 delavcev, op. ur.).

V lesni in kartonažni industriji je ostala proizvodnja na višini prejšnjega dvomesečja, dočim so zabeležili napredek v slaščičarski, likerski in prehrambeni industriji.

Industrijski konzorcij v Tržiču, ki operira na skoro 4 milijone kv. metrov velikem področju, je pregledal splošne načrte na osnovi novih razvojnih izgledov za razne infrastrukture in industrije, ki predvidevajo za okrog devet milijard lir raznih investicij, ki jih bodo izvedli na obeh področjih, ki ju ta konzorcij upravlja na področju Tržiča.

Predložen je bil tudi načrt za povečanje notranjega zaliva v Panzanu, kjer bodo omogočili pristajanje ladij z večjo tonažo. V ta namen bodo poglobili plovni kanal, zgradili valobran, povečali operativno obalo in nakladišča okoli nje.

V Gorici so se nadaljevala dela za ureditev področja okrog Rdeče hiše, ki bodo omogočila večjo sprostitev obmejnega prometa; v juliju pa je predviden tudi začetek del pri realizaciji avtoporta ob Tržaški cesti.

Zasebna gradnja, ki je še vedno prizadeta zaradi splošnega zmanjšanja gradbene dejavnosti, je aprila zabeležila napredek v nadaljevanju gradenj, ki so jih začeli v marcu. Vsekakor pa je gradbena dejavnost še vedno pod normalo. Statistični podatki navajajo, da so v preteklem marcu dogradili 21 stanovanjskih poslopij s 180 stanovanji in 601 stanovanjskim prostorom ter s 107 lokali za druge namene; v istem mesecu so zgradili tudi 6 gospodarskih objektov. Meseca marca pa so pripravili načrte za gradnjo 20 stanovanjskih hiš s 25 stanovanji in 122 sobami ter 99 prostori za druge namene; prav tako so pripravili načrte za gradnjo 8 gospodarskih objektov.

Deželni svetovalci PSIUP o odnosih med pokrajino in umobolnico

Deželni svetovalci PSIUP Rizzi, De Cecco in Bettoli so na včerajšnji seji deželnega sveta predložili pismeno vprašanje v zvezi z neredmostmi v odnosih med goriško pokrajinsko upravo in ravnateljstvom goriške umobolnice.

Psiupovski svetovalci sprašujejo deželni odbor, če so resnične vesti, po katerih naj bi goriška pokrajinska uprava sklenila, da ne bo izkoristila finančne podpore deželnega odborništva za zdravstvo za organizacijo srečanja o psihiatriji, ki naj bi potekalo v Gorici ob sodelovanju zdravnikov iz goriške umobolnice in nekega znanega ameriškega psihiatra iz Kalifornije.

Psiupovski svetovalci trdijo tudi, da je zadnji natečaj ob imenovanju novega primarija goriške umobolnice potekal na nenavaden način. V ocenjevalni komisiji namreč ni bilo, kljub dejstvu, da je druga leta bil njen član, ravnateljja umobolnice. Sploh pa ravnateljstvo umobolnice, trdijo svetovalci, ni vedelo za sestavo komisije.

Kaže, kakor pišejo v svojem vprašanju svetovalci, da je ocenjevalna komisija v eni sami seji zaključila pregled kandidatov in imenovala na mesto primarija nekega otroškega psihiatra, ki nima ustreznih in zahtevanih izkušenj s področja psihiatrije odraslih, kakor tudi ne pozna sistema «skupinskega zdravljenja», na katerem je — ob mednarodnem priznanju važnosti tega eksperimenta — osnovano zdravljenje v goriški umobolnici.

Za to je po mnenju psiupovskih svetovalcev kriv predsednik goriške pokrajinske uprave in del njenih članov, in to kljub pozitivni oceni, ki sta jo o delu goriške umobolnice dala sam pokrajinski svet, kakor tudi deželni svet. Slednji je celo predložil zakon o posebni podpori goriški umobolnici v višini 1 milijarde lir.

Psiupovski svetovalci sprašujejo zato deželni odbor, če se mu ne zdi umestno še v nadalje podpirati dejavnost zdravniške ekipe v goriški umobolnici.

Včeraj popoldne ob 13.30 so pridržali v splošni bolnišnici v Gorici za 10 dni na zdravljenju 20-letnega Roberta Selvo iz Gorice, Ul. Leoni št. 76. Zdravniki so mu ugotovili na desni roki opekline prve in druge stopnje, ki si jih je povzročil pri bencinski črpalki AGIP, ko je zažgal nekaj smeti, pa jih je polil, da bi bolje gorele.

ŠOLARJI!
Veliko nagradno akcijo zbiranja odpadnega papirja v Sloveniji, od 1. aprila do 31. maja, organizira
PODJETJE dinos
skupaj z KB in ZPMS
Pionirji! Vključite se v akcijo in tekmujte za najboljša mesta. Poleg visokih odkupnih cen vas čakajo še denarne in praktične nagrade.
Pri zbiranju papirja ne pozabite na varčevanje!
DINOS LJUBLJANA

SUPERMARKET LJUBLJANA
ZA SPOMLADANSKO SEZONO
novi spomladanski modeli plaščev, kostimov
klasični in športni moški suknjiči
V KOZJEM IN SVINJSKEM VELURJU, NAPA TER LAKIRANEM USNJU
OKRASNE BOBICE iz KUNE in NERCA v različnih barvah
OBOGATITE SVOJO GARDEROBO

Goriško-beneški dnevnik

JUTRI BOMO VEDELI KOLIKO ZNAKOV BO NA VOLILNICI

Volilne priprave so zaključene: danes zadnje kandidatne liste

V Doberdobu dve kandidatni listi - Na občinskih listah PSI in KPI vrsta uglednih slovenskih kandidatov - Dr. Chientaroli spet kandidat KD v pokrajinskem svetu - Predložena občinska lista SDZ v Gorici

Danes je zadnji dan za predložitev kandidatnih list in marsikatera stranka čaka zadnje trenutke zato, da bi dosegla zavidljivo zadnje mesto na volilnici. Sicer pa je za danes napovedana stavka občinskih uslužbencev v vsej državi in morda se bodo v kakšni občini volilne zadeve zamotale.

Včeraj ponoči so krščanski demokrati odobrili svojo listo za pokrajinski svet, v goriški občini kandidirajo sedanji predsednik pokrajine dr. Chientaroli v treh okrožjih, tajnik KD dr. Cian v dveh, občinski svetovalec Lodi pa v ostalih dveh. Včeraj zjutraj so na goriškem sodišču predložili socialproletarci in liberalci svoji listi za pokrajinski svet. O liberalni listi smo že pisali včeraj, socialproletarci imajo na svoji 24 kandidatov. V okrožju Zagraj, kamor spadata tudi doberdobska in sovodenjska občina, kandidira Slovenec, poslovodja Janko Gergolet iz Doberdoba, v okrožju Kopriva, kamor spada občina Števerjan pa kmet Primo Gajatto. V okrožju Gorica VI., kamor spada tudi Štandrež, kandidira Slovenec, mizar Dominik Juren z Vrha. V ostalih okrožjih v goriški občini pa Renato Zalateu (GO I.), Dario Lovisoni (GO II.), prof. Gianna Bigi Pirella (GO III.), Vincenzo Pontini (GO IV.), Ferruccio Pizzul (GO V.) in Mario Giusto (GO VII.). Sedanji pokrajinski svetovalec geom. Giovanni Poletto kadidira v okrožju Ronke II.

PSI je včeraj objavila svojo listo za občinske volitve. Na njej ne najdemo več imen dosedanjih dveh svetovalcev dr. Gianluigija Devetaga in sindikalista Elia Zulianija. Oba sta se odpovedala kandidaturi. Na listi PSI so trije nosilci: Giorgio Dellago, tajnik federacije, Slovenec dr. Peter Sanzin, predsednik bolnišnice, dr. Tullio Tomassich, občinski odbornik za zdravstvo.

Na listi PSI je trinajst Slovencev. Poleg dr. Sanzina so še občinski tajnik dr. Štefan Bukovec, arhitekt dr. Jože Cej, ravnatelj šolskega zavoda Edmund Košuta, delavec Aleksander Furlan, kmetovalec Milko Klanjšček, krojač Avgust Lenardič, novinar Ivo Marinčič, trgovec Karlo Nanut, trgovec Danilo Nanut, lastnik avtošole Plessini, delavec Karlo Sošol in pokrajinski odbornik Marko Waltritsch.

Poleg teh so na listi med drugimi arhitekt Bruno Brunello, predsednik IACP Max Cellie, predsednik EPT Mario Del Ben, podravnatelj ERSA dr. Gionchetti, tajnik dr. Giorgio Neri, inž. Oppieri, predsednik železničarskega dopolavora Tansi.

Tudi KPI je javila imena svojih kandidatov za občinski svet. Nosilec liste je občinski svetovalec dr. Nereo Battello. Na listi je deset Slovencev. Evo njih imena: delavka Vilma Brajnik por. Corva, uradnik Miladin Černe, študentka Zora Faganel, delavec Venceslav Feri, delavec Stanislav Bastiani, delavec Stanislav Maligoi, trgovski uslužbenec Milko Miculus, upokojenec Rudolf Mozetič, delavec Gabrijel Peteani in kmetovalec Vladimir Peterin.

Poleg teh so na komunistični listi še, med drugim, slikar Sergio Altieri, tajnik sekcije Italico Chiaron, uradnik Silvino Poletto. O pokrajinski listi komunistične partije smo že pisali, ker so jo predložili že pred dvema tednoma.

Včeraj zvečer so se na volilnem uradu goriške občine kar trli delegati raznih strank. Svojo listo so najprej predložili liberalci (v prejšnjih dneh so listo predstavili socialdemokrati, republikanci in misini), nato pa zastopniki SDZ. Na šestem mestu bodo socialisti, na sedmem komunisti, na osmem pa socialproletarci, ki so prinesli listo tik pred sedmo uro. Manjka še lista krščanske demokracije in če se bodo napovedovanja uresničila, tudi lista furlanskega gibanja.

Na listi SDZ je 22 kandidatov. Na njej ni več dolgoletnega občinskega svetovalca odv. Avgusta Sfiligoja. Spet kandidirata odbornik za davke dr. Stanislav Bratina in svetovalec dr. Andrej Bratuž. Poleg njiju so na listi še sledeči kandidati: dr. Damjan Paulin, Ivan Ambrosi, Dušan Brajnik, Stanislav Brajnik, dr. Karlo Bresciani, dr. Igor Franko, Artur Koschuta, Jožef Paoletti, Alojz Persolja, Danilo Pintar, Franc Pintar, Albina Piščanc, Anton Podveršič, dr. Majda Sfiligoj por. Corsi, Savo Sfiligoj, Bogomir Spazzapan, dr. Emidij Sussi, Anton Mladen Uršič, Emil Valentinčič in Teodor Velišček.

V doberdobski občini so včeraj vložili drugo listo, tako, da je sedaj volilni okvir v Doberdobu gotov. 5. maja so predstavili listo občinske enotnosti, na kateri je 12 kandidatov: 1. Andrej Jarc, Doberdob; 2 Karel Černic, Doberdob; 3. Julko Gergolet, Doberdob; 4. Jože Ferfolja, Doberdob; 5. Mario Laković, Poljane; 6. Jože Colja, Doberdob; 7. Franc Jelen, Doberdob; 8. Olinto Zanier, Doberdob; 9. Stanko Ferletič, Dol; 10. Hektor Moro, Dol; 11. Ernesto Soban, Jamlje; 12. Mario Semolič, Jamlje.

Včeraj zjutraj pa so predložili listo z znakom lipe. Tudi na njej je dvanajst kandidatov. Ti so: dr. Maks Gergolet, Doberdob; 2. Alojz Frandolič, Dol; 3. Jožef Sobani, Jamlje; 4. Andrej Lakovič, Doberdob; 5. Emil Devetti, Dol; 6. Ivan Vescovi, Doberdob; 7. Ernesto Quinzi, Jamlje; 8. Marija Ferletič, Doberdob; 9. Gabrijel Peric, Dol; 10. Evgen Ferfoglia, Doberdob; 11. Branko Peric, Poljane; 12. Emil Radetti, Jamlje.

Danes deželna stavka slovenskih šolnikov

Za danes, sredo 13. maja, sta proglasila sindikat slovenske šole iz Trsta in sindikat slovenskih šolnikov iz Gorice enodnevno stavko vseh šolnikov, upravnega in pomožnega osebja, zaradi krivičnega zadržanja vladnih in šolskih oblasti do slovenskih šolnikov in slovenske šole.

Novi predsednik upravnega odbora splošne bolnišnice v Gorici dr. Sanzin je bil včeraj na obisku pri predsedniku kontrolnega urada za krajevne ustanove odv. Macorattiju. Po predstavitvi in pozdravih sta se razgovarjala o aktualnih problemih splošne bolnišnice v Gorici in o njihovem reševanju.

POJASNILO SOCIALNEGA SKRBSTVA

V kratkem bodo povrnili pokojninske odtegljaje

To velja samo za obdobje maj 1968 - april 1969

Številni upokojenci INPS, ki so še vedno v delovnem razmerju, ker so do tega prisiljeni zaradi prepičle pokojnine, so že v začetku tega leta izpopolnili posebne obrazce in jih poslali vodstvu INPS v Gorici za povračilo odtegljajev pri pokojnini za dobo do 30. aprila 1969 v smislu razsodbe ustavnega sodišča. Takrat jim je bilo zagotovljeno, da bodo te odtegljaje dobili v kratkem povrnjene. Znano je, da kadar je treba kaj izterjati, INPS takoj poskrbi, da pride do denarja; v tem primeru, ko je treba vrniti preveč odvzeto, pa prizadeti upokojenci še sedaj čakajo na tako povračilo.

O zadevi je Mario Poletto, ki vodi oddelek za tisk pri INPS v Gorici, dal pojasnilo, v katerem pravi med drugim:

S svojo razsodbo od 11. decembra 1969 je ustavno razsodišče proglasilo nezakonite dispozicije zakona št. 233 in odloka št. 488-1968, kar se tiče prepovedi združitve starostne pokojnine in dohodkov od nadaljevanja zaposlitve. To se nanaša na obdobje od 1. maja 1968 pa do 30 aprila 1969 in samo za starostne pokojnine.

Ker mora pristojni urad urediti tudi zadevo tistih upokojencev, ki niso ob svojem času vložili pritožbe, se je povračilo navedenih odtegljajev nekoliko zakasnilo. Poletto zagotavlja, da so na sedežu INPS v Gorici začeli z upravnim delom za povračilo in obljublja, da bodo prizadeti upokojenci že v nekaj dneh prejeli na dom ček za vsoto, do katere imajo pravico iz naslova odtegljajev za zgoraj omenjeno obdobje.

Dopolnilo

V zvezi z našim včerajšnjim poročilom o šolski preureditvi v Števerjanu dopolnjujemo, da je bila prisotna tudi ravnateljica slovenske nižje srednje šole v Gorici, prof. dr. Rožica Simčič - Lojkova.

* * *

Občni zbor Podpornega društva v Gorici, bo v petek 15. t. m. ob 20. uri v prostorih kluba «S. Gregorčič» V Gorici, Verdijev korzo 13. Na dnevnem redu je poročilo o lanskem delovanju, volitev novega odbora in razno.

V svetu trgovske blagajne je tudi nekaj Slovencev

Pokrajinska zveza trgovcev v Gorici je objavila poročilo o izidu nedeljskih volitev v svet bolniške blagajne za trgovce. V tem poročilu ugotavlja, da so bili izvoljeni vsi delegati, ki jih je predlagala ta ustanova. Predsednik Združenja Gilberto Barnaba je ob tej priliki izrekel zahvalo vsem trgovcem, ker so se ravnali po njihovih navodilih in izvolili od Združenja predložene kandidate.

V treh volilnih kolegijih v Gorici, kjer je bilo izvoljenih 32 delegatov, je med njimi tudi pet slovenskih predstavnikov: Edvard Baucon, Alfons Cossi, Jožef Čotar, Marij Brezigar in Saverij Leban.

V Sovodnjah je bil izvoljen za delegata Danilo Cotič.

Ti delegati bodo na svoji prvi seji izvolili upravni odbor bolniške blagajne pozneje pa se bodo sestajali po potrebi zlasti za odobritev in proučitev proračunov in obračunov.

Stavka uslužbencev krajevnih ustanov

Sindikat CISL v Gorici je proglasil stavko za nedoločen čas uslužbencev krajevnih ustanov, ki se je začela danes, 13. maja.

Izjeme pri stavki so dovoljene pri: hladilnikih na tržiščih in v klavnici; pri pokopih mrličev; pri vodovodu; dežurna služba pri javni razsvetljavi; strežba v otroških zavodih in umobolnici; mestni stražniki in nujna pomoč.

Potrjena lista SLG v občini Naborjet

Pristojni volilni urad je potrdil listo Slovenskega ljudskega gibanja v občini Naborjet - Ovčja ves z znakom srca s tremi nageljni in z napisom Movimento popolare sloveno — Slovensko ljudsko gibanje. Na listi so: dr. Franc Mljač, Šimen Prešeren, Neža Tribuč, Marija Vudenik por. Mischkot, Marija Tereza Rosič por. Mljač in dr. Drago Stoka. Štirje kandidati so se rodili v občini Naborjet - Ovčja ves.

Pri padcu si je zlomil nogo

V tržiški bolnišnici so pridržali za 10 dni na zdravljenju 14-letnega Silvana Antonija iz Devina, ki si je pri padcu zlomil desno nogo.

S SEJE OBČINSKEGA SVETA V GORICI

Odkup zemljišča v Štandrežu za razširitev Mihaelove ulice

Odobritev izdatkov za razna druga javna dela

Občinski odbor v Gorici je na svoji zadnji seji odobril vrsto sklepov upravnega značaja. Tako so sprejeli določila vsedržavne pogodbe tudi za uslužbence občinskih podjetij in za mestne avtobuse. Odobrili so nadalje upravne račune za dom onemoglih in za šolske menze. Proučili so tudi nekatere personalne zadeve vključno nekatere periodične poviške plač.

Za potrebe živinozdravniške službe bodo kupili peč za sežiganje odpadkov, ki bo stala nekaj nad 5.2 milijona lir. Kar se tiče javnih del so odobrili strošek 700 tisoč lir za ureditev vodnih odtokov na področju nekaterih ulic pri Madonnini; nekaj nad 1.2 milijona lir bodo potrošili za popravila v mestnem kopališču. Nadalje so odobrili sklep, da bodo odkupili nekaj zemljišča v Mihaelovi ulici v Štandrežu za ureditev ceste; v ta namen bodo potrošili dva in pol milijona lir. Za ulično razsvetljavo v Ločniku bo šlo 540 tisoč lir, za pokritje in ureditev odtočnih kanalov v nekaterih ulicah Podturnom in v Štandrežu (Ul. Ticino) pa bodo potrošili nekaj nad 5 milijonov lir.

Odborniki so odobrili obracun za asfaltiranje poti v Ljudskem vrtu za 1.23 milijona lir ter obračun za ureditev kanalizacije po raznih ulicah, med katerimi so Orzoni, Campi in Antonini za skupno 33 milijonov lir.

Na koncu so razpisali ponovno dražb s poviškom izklicne cene za dela pri gradnji novega mestnega vodovoda in za kanalizacijska dela.

PO TRAGEDIJI V FURLANIJI

Danes v Ločniku pogreb Luciane Tonut

Danes dopoldne bodo prepeljali komaj 12-letno Luciano Tonut, ki je ena izmed žrtev smrtne nesreče pri Tricesimu, na pokopališče v Ločnik, kjer jo bodo pokopali poleg očeta Umberta Tonuta, ki je umrl pred 4 leti.

Lucianina družina, mati Bruna in še dve hčerki 8-letna Marina in 6-letna Patricija, živijo pri materinem očetu Peliconu na Peči in mati dela v splošni bolnišnici v Gorici. Deklica je bila v zavodu v Furlaniji že pet let zaradi zasenčenih pljuč ter je že toliko okrevala, da so jo nameravali poslati domov. Danes se bo vrnilo samo njeno truplo.

Prizadeti družini in staremu očetu Leopoldu Peliconu izrekajo znanci in prijatelji sožalje, ki se mu pridružuje tudi naše uredništvo.

Mladinske igre v Doberdobu

V soboto, 16. t.m. bodo ob 16. uri začeli z občinskimi športnimi igrami na starem igrišču za šolo. Vabimo mladino, fante in dekleta, da se prijavijo za tekmovanje v lahki atletiki v čim večjem številu. Vpisovanje pred tekmovanjem kar na igrišču.

ZA DOPOLNILNI DAVEK 1970

Seznam davkoplačevalcev iz Gorice z dohodnino nad pet milijonov lir

Na goriškem županstvu so na vpogled davčni seznami za dopolnilno dohodnino za leto 1970. Kot znano so temu davku podvrženi celotni dohodki davčnega zavezanca. Gre za davke na hiše, dohodke industrijskih in drugih družb itd. Od kosmatega dohodka se odbije 240 tisoč lir več po 50 tisoč za ženo in vsakega otroka ali za druge družinske člane, ki so v breme davčnega zavezanca. Odbije se tudi plačane davke ter zavarovanje za življenje. Odbije se tudi obresti za dolgove in druge eventualne stroške. Ne plačajo dopolnilnega davka za dohodke do višine pet milijonov lir tudi tisti, ki imajo več kot sedem otrok; tisti, ki imajo pet otrok pa so oproščeni do višine 2.7 milijona dohodkov.

V zadnjih dveh letih je državna blagajna iz naslova dopolnilnega dohodninskega davka na področju Gorica - Sovodnje - Števerjan prejela leta 1968 okrog 324 milijonov lani pa 353.4 milijone.

Danes objavljamo seznam davkoplačevalcev, ki imajo nad pet milijonov obdavčljive dohodnine. Na seznamu manjkajo tisti, ki imajo še sporno dohodnino. Prva številka navaja dohodnino, druga, med oklepajem, pa zaokroženo vsoto, ki jo je treba plačati.

Anna Bressan vd. Marusig 5 milijonov (351.000); zdravnik Francesco Baldrati 13.8 milijona (2 milijona 177 tisoč); zdravnik Salvatore Bancheri 13.6 milijona (2.120.000); Quinta Barse 6 milijonov (545.000); zdravnik Andrea Bergnac 5.2 milijona (367.000); uradnik Ferruccio Bernardis 5.4 milijona (456.000); zdravnik Annibale Beviglia 5.1 milijona (343.000); Veneranda Brandolin por. Vriz 9.6 milijona (1.466.000); zdravnik Livio Brelli 6.7 milijona (733.000); industrijalec Alberto Brunsweiler 5.2 milijona (174.000); industrijalec Kurt Brunsweiler 8.1 milijona (680.000); Sergio Brusin 8.9 milijona (1.124.000); zdravnik Giuseppe Caiazzo 5.8 milijona (533 tisoč); Carlo Cappelli 6.4 milijona (593.000); zdravnik Renato Cazzola 11.2 milijona (1.542.000); uradnik Bruno Chientaroli 6.1 milijona (581 tisoč); Antonio Chiozza 5.1 milijona (363.000); Ida Cibej por. Bozzani 6.3 milijona (743.000); Bruno Crovetti 5.3 milijona (373.000); Salvatore Fazio 5.1 milijona (345.000); Leonardo Giuliani 5.2 milijona (386 tisoč); Giustino Kusterle 6.4 milijona (776.000); Illo Leoni 5.4 milijona (433.000); zdravnik Adriano Lipizer 6.6 milijona (677.000); zdravnik Mario Lo Brutto 5.5 milijona (488.000); Bruno Marini 5.2 milijona (401.000); zdravnik Alfredo Milani 6.4 milijona (331.000); Eugenio Missana 5.2 milijona (403.000); Adolfo Perco 8.6 milijona (1.194.000); zdravnik Alvise Peresson 6.9 milijona (668.000); Gastone Pivotti 10 milijonov (1.363.000); Pietro Protto 5.8 milijona (650.000); Giordano Rizzatto 8.8 milijona (1.172.000); zdravnik Rocco Rocco 9.3 milijona (1.032.000), Teodoro Stori 5 milijonov (232.000); Mario Tacchino 16.6 milijona (3 milijone 345.000); Ferruccio Vitter 13.2 milijona (2.453.000).

(Se nadaljuje)

Podpore za potnine dijakom iz Doberdoba

Od jutri, v četrtek, dalje naj se zglasijo starši otrok iz doberdobske občine, ki obiskujejo šole v Gorici in drugih nad dva km oddaljenih krajih, da bodo podpisali prošnjo za dosego deželne podpore za potne stroške. Brez podpisa staršev ne morejo prejeti take podpore. Zglasiti se je treba na županstvu med uradnimi urami.

Kino

CORSO. 17.15—22: Zabriskie point», M. Fachette in D. Halbrin; italijanski kinemaskopski film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.
VERDI. 17.15—22: «Uomo da marciapiede». D. Hoffman in G. Voight; barvni film.
MODERNISSIMO. 17.15—22.00: «La paura e l'amore», C. Gerval in V. Valmont; francoski črno-beli film, mladini pod 18. letom prepovedan.
VITTORIA. 17.15—22: «Corruption», T. Kendall in L. Stone; ameriški film v barvah, mladini pod 18. letom prepovedan.
CENTRALE. 17.00—21.30: «Fuga da Mauthausen», G. Goetz in G. Ungeheuer; nemški črno-beli film.

Tržič

AZZURRO. 17.30: «Una pistola per 100 bare», P. Lee Lawrence in J. Ireland. Kinemaskope v barvah.
EXCELSIOR. 16.00: «Ore 10.10 attentato». Barvni film.
PRINCIPE. 17.30: «I dolcissimi vizi di casta Susanna», M. Mashal in P. Petit; film je v barvah.

Nova Gorica

SOČA (Nova Gorica): «Inspektor Madigan», ameriški barvni film, ob 18. in 20. uri.
DESKLE: «Povabilo revolveraševa», ameriški barvni film, ob 20. uri.
SEMPAS: Prosto.
SVOBODA (Šempeter): «Tarzan zmaguje», ameriški barvni film, ob 18. in 20. uri.
RENČE: Prosto.
KANAL: Prosto.
PRVAČINA: «Nevesta v črnem», ameriški barvni film, ob 20. uri.

DEŽURNI LEKARNI

V GORICI

V Gorici je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna ALESANI, Ul. Carducci 38, tel. 22-68.

V TRŽIČU

V Tržiču je danes ves dan in ponoči dežurna lekarna RISMONDO, Ul. Toti 52, tel. 72700.

ZAKAJ SO UMORILI VON SPRETIJA

Gvatemala, dežela, kjer gospodari ameriška družba United Fruits

Kava in banane mastno redijo majhno število veleposestnikov

«Chiquita, banana deset s pohvalo, je krvava banana!». Tako pravijo gverilci v Gvatemali. To banano prodaja po vsem svetu z ogromnim zaslužkom družba United Fruits, pridelujejo pa jo indiosi za boren kos kruha v državi, kjer ima ta severnoameriška družba skoraj popoln monopol.

Ko je leta 1954 naprednа vlada poskusila uvesti sicer omejeno reformo, ki bi le neznatno okrnila ekonomsko nadvlado United Fruits, je posegla vmes CIA, ameriška vohunska služba. Pripravila je najemniško vojsko, ki je vdrla v državo in pripravila s pravimi pokoli pot za vse vojaške diktature, ki si sledijo od tistega leta. Zadnja verzija te diktature se bo začela 1. julija, ko bo uradno prevzel oblast predsednik, ki je bil izvoljen pred dvema mesecema, v klimi policijskega terorja: Arania Osorio, imenovan «pomirjevalec».

Osorio se je že izkazal s tem, da je nagovoril in tudi prepričal sedanjega predsednika, Mendeza Montenegra, da je odbil ponudbo gverilcev, ki so predlagali osvoboditev nemškega poslanika von Spretija v zameno za 22 političnih jetnikov. Nazivajo ga «pomirjevalec», ker je res pomiril deželo po kmečkih uporih iz leta 1966 — a pomiril jo je s tem, da je pobil do zadnjega vse uporne kmete. In bilo jih je več tisoč! Poleg tega je tudi uradni vodja «ilegalnih» fašističnih strank, združenih v «Anti-komunističnem gvatemalskem poveljstvu».

Od leta 1954 vlada v Gvatemali teror, ki mu ni primere v drugih policijskih režimih Južne Amerike. Vsak dan, da ne odkrijejo po ulicah prestolnice mrtvega človeka, ubitega, ker je bil sumljiv kakemu veleposestniku ali celo samemu bodočemu predsedniku.

Leta 1960 je nekaj naprednih oficirjev poskusilo državni udar, ki je spodletel. Vodil jih je Yon Sosa, ki se je zatekel v Mehiko. Tu je organiziral gibanje MR 13, ki je leto pozneje začelo gveriljo. Istega leta se je začela v vsej državi ljudska vstaja, ki pa je bila ponovno zatrta v krvi. Posledice so bile prepoved komunistične stranke in združitev gibanja MR 13 in študentovskega gibanja «Fuego», ki sta skupno ustanovila FAR, Fuerzas Armadas Rebeldes, t. j. uporniška armada.

Začelo se je novo obdobje upora proti vojaški diktaturi. Na eni strani je komunistična stranka poskušala pot povratka v legalnost in je zato podpirala pri volitvah sedanjega predsednika Montenegra. Poskus ji je spodletel. Pri tem je izgubila ves svoj ugled in izginila s političnega pozorišča. Na drugi strani se je FAR razklala med filokastriste in trockiste; ko je pa policija pobila 28 glavnih voditeljev obeh struj, ki so se srečali za pogajanja, je prišlo do ponovne enotnosti.

Gverila na podeželju se je razvijala z velikimi težavami, kljub podpori indiosov, zaradi nastopa večjega števila «vojaških svetnikov» iz ZDA na strani državne policije in vojske. Zato je FAR leta 1967 opustila večino svojih oporišč na podeželju in prešla k ilegalnim akcijam v mestih.

Avgusta istega leta so gverilci ubili šefa policije, nekaj mesecev pozneje pa dva ameriška vojaška svetovalca. Eden je bil šef ameriškega protirevolucionarnega štaba, drugi pa član vohunske službe CIA. Avgusta naslednjega leta so gverilci poskusili ugrabiti ameriškega veleposlanika, a policija je posegla vmes in med streljanjem je ubila prav veleposlanika. Nekaj dni pozneje je policija umorila revolucionarko Michele Firk, znano tudi v Italiji zaradi svojega bivanja v Turinu.

Umor von Spretija je treba postaviti v ta okvir, v okvir države, kjer kava in banane mastno redijo majhno število veleposestnikov — 2 odst. prebivalcev poseduje 73 odst. obdelovalne zemlje — večina ljudstva pa živi v skrajni bedi.

Način protidržavnega boja, ki se poslužuje mestnih akcij, kot so atentati in ugrabitve, se je kmalu razširil po vsej Južni Ameriki, ker se je izkazal za zelo učinkovitega v tistih položajih, kjer napredni elementi vsak dan izginejo v jetnišnicah, v mučilnicah, ne da bi kdo zvedel, kje so končali. Z ugrabitvami se pritegne pozornost mednarodnega javnega mnenja na ekonomsko in politično stanje v deželi. Obenem pa je mogoče doseči izpustitev političnih jetnikov.

Usmrtitev nemškega poslanika nam dokazuje še enkrat, kdo vodi izza kulis te vojaške lutke: ko so ugrabili ameriškega poslanika v Braziliji, ameriškega diplomata v Santo Domingu, ameriškega poslaniškega tajnika v Gvatemali, je vsakikrat Washington izjavil, da «je življenje ameriških diplomatov nad vsemi ostalimi pogoji». In vojaške klike, ki imajo oblast, le kolikor jih podpirajo ZDA, so vsakikrat bile prisiljene sprejeti izmenjavo. A tokrat v Gvatemali ugrabljenec ni bil Amerikanec, in tako so raje žrtvovali njegovo življenje, kot da bi sprejeli pogoje, ki so jih postavljali gverilci.

«Ne bomo osvobodili političnih jetnikov, ker bi tako kršili ustavo!» je izjavil predsednik Montenegro. Čudna izjava, če pomislimo, kako malo se je ozrl na ustavo, ko so pred dvema letoma ugrabili poslaniškega tajnika Seana Hollyja in le nekaj mesecev od tega, gvatemalskega zunanjega ministra Mohra. Obakrat so oblasti sprejele izmenjavo, ki so jo predlagali člani FAR.

Tokrat so ugrabitelji poskusili prepričati vlado, naj sprejme njihove pogoje, in to so storili po raznih poteh: preko nemškega poslaništva, preko apostolske nuncijature. Vse zaman, vlada je do konca vztrajala, da ne bo izpustila dvaindvajsetih političnih jetnikov.

Spričo te odločitve so gverilci umorili von Spretija. Zakaj so ga umorili? Razlog je predvsem v tem: ko bi ga izpustili na svobodo, bi bil to že drugi primer, da se je vlada uprla zahtevam ugrabiteljev — prvi se je dogodil pred nekaj meseci v Argentini — in da so ti ugrabljenca vseeno izpustili. Očividno z dvema takima primeroma za seboj, ne bi imele ugrabitve več nobenega smisla, ker ne bi nobena vlada več sprejela izmenjave med jetniki in ugrabljenci.

Tisti, ki so se toliko zgražali nad tem umorom — pri tem je značilno, da se niti italijanska televizija ni preveč zgražala nad gverilci, pač pa nad vlado — večinoma niso omenili dejstva, da gvatemalska vlada niti ne bi mogla izpustiti na svobodo vseh 22 jetnikov, ker je enega že umorila v zaporu. Niso omenili niti, da je v dneh, ki so sledili ugrabitvi, vlada priprla stotino ljudi; dobra desetina je «izginila» — običajni izraz, s katerim se prikriva usmrtitev. Med «izginulimi» je bil tudi znani pesnik Abelardo Torres, ki ni prikrival svojih simpatij za socialni napredek in njegova žena; oba usmrčena od tiste «ilegalne» fašistične organizacije, ki jo vodi bodoči predsednik Osorio. Nekega svarega poslanca, ki je svoječasno pripadal zmerni levici, so umorili in ob truplu pustili svoj letak, z napisom: «To je le začetek represalije!» Nekaj dni od tega je v zaporu umrl med mučenjem še en politični jetnik. 21 jetnikov, za katere je FAR zahteval svobodo, bodo v kratkem spet sodili in v višjih vojaških krogih so zahtevali, naj jih vse obsodijo na smrt.

Pa je še mnogo mrtvih vsak dan, kar lahko nazivamo «politične umore». Odstotek umiranja od lakote in bolezni je eden najvišjih na svetu in prav tako otroška umrljivost. Tudi to so umori, ki jih povzroča diktatura, ki se vzdržuje na vladi s podporo manjšine prebivalstva. Kako bi lahko bilo drugače, ko ima 2 odst. prebivalstva v rokah 90 odst. vseh dohodkov? Ko ima družba United Fruits v rokah pristanišča, železnice, zunanjo trgovino?

Krvavi dogodki se bodo verjetno še nadaljevali, posebno po uradnem prevzemu oblasti s strani novoizvoljenega predsednika Arania Osoria, ki je že napovedal nov val zatiranja. S svoje strani pa je FAR izjavil, da bo boj poostril. Tudi v vladni vojski se širi nezadovoljnost s sedanjim režimom in več mladih oficirjev gleda s simpatijo in z zanimanjem reformistične poskuse, ki jih izvaja vojska v Peruju in v Boliviji.

V prihodnjih mesecih bo še Gvatemala, podobno kot ves južnoameriški kontinent, še v ospredju mednarodnih dogodkov in ko bomo še brali o dogodkih, ki nas spominjajo na tega, moramo pomisliti, da življenje in smrt v teh krajih nimata istega pomena kot pri nas, v tej skoraj umirjeni Evropi. V Južni Ameriki se odigrava boj na nož med naprednimi silami in silami zatiranja.

Sergej Premru

BIVŠI PARTIZANI, AKTIVISTI, SLOVENSKI IN ITALIJANSKI ANTIFAŠISTI! — Prispevajte v sklad za izgradnjo šole-spomenika NOB v Cerknem!

Prispevki se v Trstu nabirajo:

v uredništvu Primorskega dnevnika, Ul. Montecchi 6/II.,

na sedežu Slovenske prosvetne zveze, Ul. Geppa 9/II.,

na sedežu Kmečke zveze, Ul. Geppa 9, pritličje,

v Tržaški knjigarni, Ul. sv. Frančiška 20 in

na sedežih prosvetnih društev, včlanjenih v Slovenski prosvetni zvezi.

V Gorici se nabirajo prispevki na sedežu SPZ, Ul. Ascoli 1.

NEVSAKDANJI DOGODEK

Ker je med vojno zgubil puško hoče sedaj poravnati svoj «dolg»

Neznanec je v trgovini kupil puško in pismeno sporočil upravi javne varnosti, da je puška na razpolago

V ljubljanskem Delu je Janez Saver objavil prejšnji teden naslednji članek, ki ga zaradi nevsakdanjosti dogodka ponatiskujemo:

V življenju je, kot kaže, vse mogoče in vse verjetno. Kajti drugače si ne moremo pojasniti nevsakdanjega ravnanja neznanca, katerega je več kot 25 let peklila vest zato, ker je med borbo zapravil puško. «Ta je bila sicer stara italijanka, toda ne glede na to sem prislužil denar za drugo, da mi ne bi mogel nihče kdajkoli kaj očitati,» pravi v anonimnem pismu.

Navkljub vsej naši tolikokrat citirani in omenjani statistiki, danes pri nas ni človeka, ki bi znal povedati, koliko borcev je med narodnoosvobodilnim bojem zaradi takšnih ali drugačnih okoliščin prišlo ob puško.

Drži, zaradi puške je umrlo po več borcev. Zaradi ene same puške so se izpostavljali kroglam, padali ali zmagovali. Res je, da si lahko zaradi malomarnosti to tako težko pridobljeno puško tudi izgubil. Takrat so ti sodili tovariši...

Toda danes, po 25 letih, teh stvari nihče več ne pogreva, niti o njih ne razglablja. In prav je tako. Kdo bi lahko danes temu ali onemu očital, češ, kakšen borec pa si bil, ko si izgubil puško? Ali pa: ker si poleg jurišanja tudi kdaj bežal... Kdo pa ni?

Toda kot kaže, vsi ne mislijo tako. So poštene duše, ki priznajmo, s to svojo poštenostjo spravljajo sebe in druge v dvom, če imajo namreč v redu pospravljeno podstrešje.

Lani, 8. januarja, je vstopil v celjsko trgovino «Lovec», ki prodaja tudi strelno orožje, možakar in vprašal, če bi lahko kupil «mauzerko ali kakšen dober karabinar». To je bil človek preprostega videza, po oblačilu sodeč doma s podeželja, star od 45 do 50 let. Vsak tovrstni kupec je za trgovca zanimiv, ker stane takšna puška lepe denarce, zato so mu zaposleni postregli z vso spoštovanja vredno vljudnostjo.

Možakar je pregledoval ponujeje primerke, škilil skozi cev, gledal v sprožilec, meril in pomerjal. Odločil se je za puško tujega izvora. Na kopitu puške je bil nalepljen listek s ceno: 1.124 dinarjev. Ker je poslovodja trgovine Ivan Rojc menil, da gre za lovca, je možakarja opozoril, da je to puška tipa vinčester, ki ima še to slabost, da potrebuje posebno municijo.

«Tembolje!» je potolažil prodajalca neznanec. Velel je, naj puško spravijo.

Možakar je odšel k blagajni, odštel omenjeno vsoto in rekel, da bo po puško prišel pozneje, ko bo imel s sabo tudi potrebni orožni list, pravico za posest puške. Lepo se je poslovil in odšel.

Čez štiri dni je poštar v slovenjekonjiški pošti pritisnil žig na kuverto, ki je nosila naslov celjske Uprave javne varnosti. Na celjski Upravi javne varnosti so bili uslužbenci najprej presenečeni, nato so se nad vsebino pisma nasmehnili. V pismu jim je namreč neznanec med drugim napisal, da je bil mobiliziran v nemško vojsko. Bil je bolničar. Junija 1944. leta mu je uspelo dobiti redni dopust. Ko je prišel domov, je skupaj s še tremi Celjani odrinil v partizane. Poleti istega leta je s skupino partizanov nosil na javko orožje. Ta bi naj bila nekje na Pohorju. Glede na to je možno predvideti, da gre za enote štirinajste divizije, ki je bila v tem času na tem širnem območju. Ker partizanov, ki naj bi od te skupine prevzeli orožje, ob dogovorjenem času ni bilo na javko, je našemu neznancu komandir dovolil, da lahko «skoči domov malo pogledat». Naš bojevnik jo je mahnil proti domu in med potjo naletel na švabsko zasedo. Ko je tekel po vinogradu, je puško izgubil, njega pa so Nemci ujeli. Spravili so ga v neko taborišče v Mariboru ali pri Mariboru.

«Nisem se bal domov, ker nisem ničesar izdal,» pravi nadalje v pismu, ko opisuje, kako je doživel konec vojne. «Čeprav so me zaničevali, sem takoj prvi dan po vrnitvi povedal vse po pravici in resnici, kako je bilo. Takoj sem zagrabil za delo, da bi čim hitreje izgradili opustošeno domovino. Kot priden delavec sem bil večkrat udarnik...»

V pismu pove tudi, da so njegovi starši pomagali partizanom, in da je v kuverto priložil tudi potrdilo o vplačani vsoti za puško, ki jo vrača domovini. Na računu je podpis: POTOČNIK LUDVIK.

Osuplost varnostnikov je bila tem večja, ko so v trgovini izvedeli, da je neznanec v resnici plačal puško, ki jo hranijo zanj. Poslovodja trgovine je iz razgovora z neznancem razumel ali dojel, da je ta od nekod z južnega Pohorja, zato je s pomočjo znanca v konjiški občinski upravi poskušal izvedeti neznančev naslov. Odgovor je bil negativen. Občana s tem priimkom in imenom v registru ni... Delavci milice UJV so prišli do istega spoznanja.

Komaj se je zadeva nekoliko odmaknila v pozabo, puška pa je na polici čakala na lastnika, je 22. marca vstopil v isto trgovino približno enako star možakar in povedal, da bi rad kupil karabin. Zopet je sledilo pomerjanje, škiljenje skozi cev itd., ko se je ta odločil za puško v komisijski prodaji. Cena: 600 dinarjev in ostrostrelski daljnogled na puški povrh. Možakar je med preštevanjem denarja omenil, da blagajničarko Gizelo Steglič pozna in da je doma iz okolice Tepanja pri Konjicah. Zato je blagajničarka hitro vprašala, če mogoče pozna Ludvika Potočnika, ki bi naj bil tam nekje doma. Neznanec je odvrnil, da ga pozna in se na hitrico odpravil iz trgovine. Po puško, da bo prišel, ko bo dobil potrebno dovoljenje. Čez dva dni je poštar v Zrečah udaril žig na kuverto z naslovom UJV Celje. Neznanec, tokrat bi naj bil to RATUZNIK FERDINAND, je poslal račun o vplačani puški in navodilo, naj puško dvignejo, da s tem poravna dolg do domovine...

(Nadaljevanje na 6. strani)

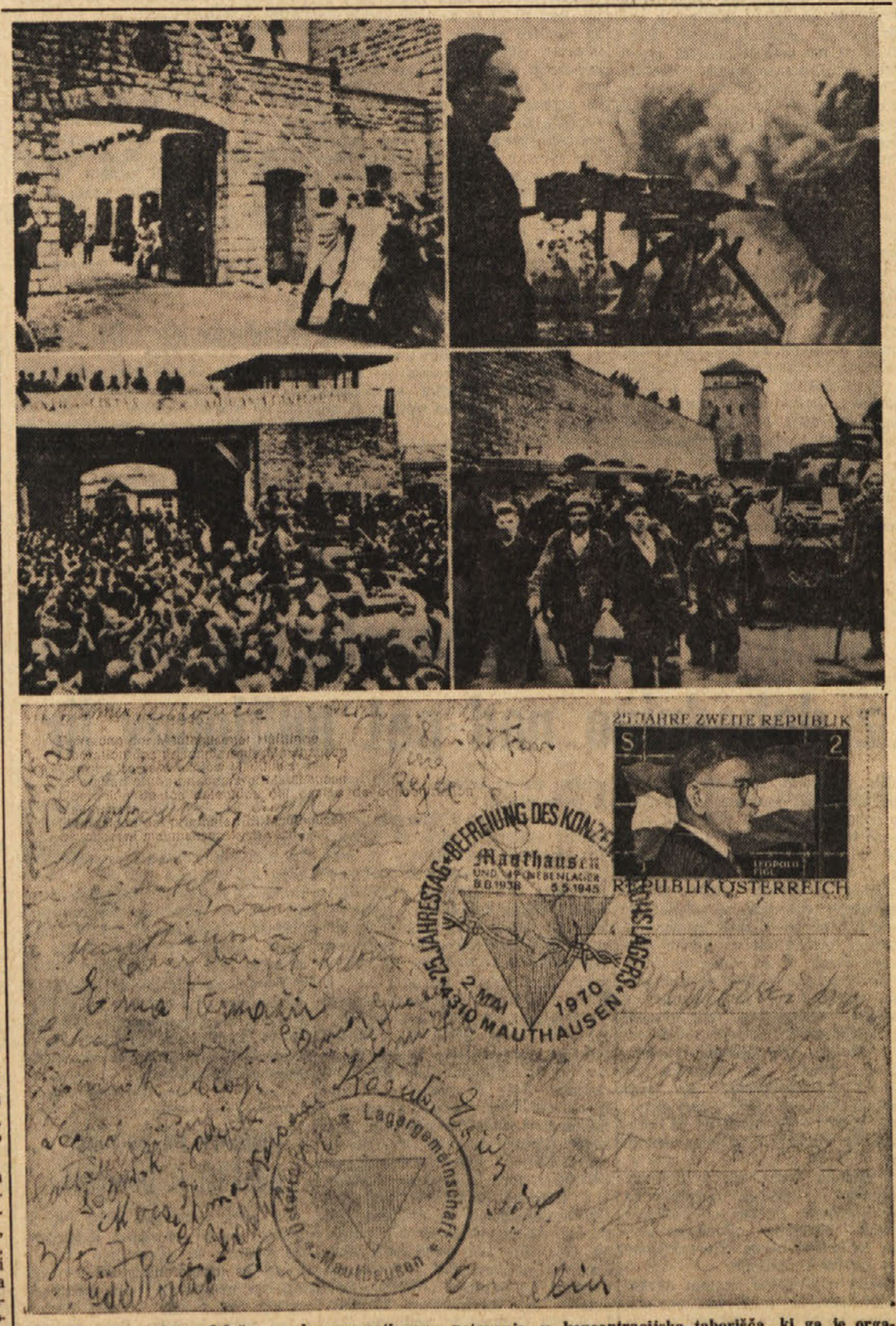

Skupina slovenskih udeležencev komemorativnega potovanja v koncentracijska taborišča, ki ga je organiziralo vsedržavno združenje bivših političnih deportirancev v nacističnih taboriščih, je poslala iz Mauthausna gornjo razglednico s pozdravi Primorskemu dnevniku in njegovim čitateljem. Razglednica prikazuje osvoboditev jetnikov iz taborišča.

NA POBUDO SEN. SEME IN DRUGIH SENATORJEV

Načrt zakona za priznanje pravic Slovencem v Furlaniji - Jul. krajini

IV.

Predstavniki slovenskih emigrantov iz Furlanije, ki so bili navzoči na prvi emigrantski konferenci pod pokroviteljstvom dežele, so v tej smeri postavili točne zahteve, ki so jih skupno pripravili v domovini in na delovnih mestih v tujini, predvsem v Švici. Medžupnijsko glasilo v slovenskem jeziku «Dom» poudarja potrebo, da bi: «Zgradili nov svet... znova uveljavili prave človeške vrednote; pravico do spoštovanja etnične manjšine kot karakterizirane skupnosti in homogene skupnosti». Desetega oktobra lanskega leta je delegacija slovenskih predstavnikov teh krajev odšla k predsedniku dežele Alfredu Berzantiju. Člani te delegacije so bili predstavniki različnih političnih smeri: dva župnika in duhovnik, ki poučuje v škofovskem semenišču, delegacijo so spremljali komunistični deželni svetovalci, socialisti furlanskega gibanja, PSIUP in Slovenske skupnosti. Zahteve, ki so jih predložili deželnemu odboru, v dokumentu, ki so ga skupno podpisali in ki vsebuje ekonomske, kulturne in jezikovne zahteve, izhajajo iz sledečih predpostavk: «... zahteva, da bi Slovenci videmske pokrajine mogli v miru, v zadovoljstvu in popolni dejanski pravici uživati vse določbe demokratičnega značaja, ki jih vsebuje ustava, posebni zakoni in posebni statut dežele — ki je bila ustanovljena prav zaradi prisotnosti slovenske manjšine — ne da bi skušala nobena fizična oseba ali organizacija, podisi javnega ali zasebnega značaja, postavljati kakršnekoli ovire njihovim težnjam po razvoju kot narodne skupnosti v stiku z njih narodno skupnostjo v tržaški in goriški pokrajini».

Senator Pelizzo, ki je župan v Čedadu, ni mogel iti mimo informacijskega značaja tega dokumenta, ko je pozdravil slovenske emigrante in izjavil: «Nihče vam ne prepoveduje govoriti in če se je to zgodilo v preteklosti, v daljni preteklosti, je bila velika napaka. Mi želimo, da ohranite svoje običaje, svoj jezik, svoje upanje, svojo vero...»

Če se povrnemo v deželni okvir problema, moramo poudariti, da bi morala biti avtonomna dežela s posebnim statutom prvi važnejši korak v tej smeri. Brez težav lahko ugotovimo, da je že sam obstoj dežele z vsemi svojimi omejitvami predstavljal pozitiven element pri ustvarjanju drugačnega okolja, ki je bilo pred tem stanje popolne nestrpnosti in odklonilno. Tudi kar se tiče enotnejšega pogleda na probleme manjšine, je dežela pomenila koristno pridobitev. Sicer ni bilo konkretnih realizacij. Večina in vlada namreč še vedno trdita, da člen 3 posebnega statuta ne daje deželi izrecnih možnosti v tej državi, ki naj bi spadala v pristojnost države. Po našem mnenju je to huda napaka gledanja in tolmačenja, ki jo je potrdilo tudi ustavno sodišče in izhaja iz časa, ko večina v parlamentu, v komisijah in v avli, ni hotela sprejeti predlogov komunističnih parlamentarcev, ki so že tedaj na podlagi zahtev manjšine in na podlagi smernic, ki so jih določili kongresi, vsedržavno vodstvo KPI in krajevne federacije podpirali umestnost in potrebo, da bi dežela, kot organ zakonodajne decentralizacije, morala imeti popolno pristojnost pri stvarnih ekonomskih, kulturnih in jezikovnih problemih in pri razvoju Slovencev. To tudi ob upoštevanju dejstva, da politična in upravna decentralizacija olajšuje razumevanje in omogoča ne shematičen ampak stvaren pogled na celoten položaj.

Danes dozoreva prepričanje, da je bila naša usmeritev najboljša in da bi mogla odpraviti tiste ovire in težave, ki jih lahko danes opazimo in ki so toliko bolj v škodo narodne manjšine, kolikor večje so.

Pred kratkim je to priznal podpredsednik deželnega sveta na seji, na kateri je bil na dnevnem redu problem narodne manjšine. Izjavil je: «Želimo izjaviti, da se v deželnem obsegu vedno bolj uveljavlja zavest stvarnih problemov in politična volja, da bi jih reševali po ustavnih načelih. Gre za to, da zajamčimo demokratičen razvoj slovenske manjšine, ki ima svoje narodne, kulturne, zgodovinske in ambientalne značilnosti... To kar še manjka je akcija, ki naj doseže točno določitev meje pristojnosti med državo in deželo. Prav tako je pomanjkljiva akcija, ki naj prisili vlado da bi izdala zakone, ki naj zagotovijo pravice Slovencem... Italijanska država že 50 let ne izpolnjuje vsega, kar bi morala za Slovence. Čas je, da bi država storila svojo dolžnost, prav tako je čas, da jo dežela spodbuja z večjo odločnostjo.» Ob drugi priložnosti je govornik potrdil, da rešitev ne more biti različna za Slovence treh različnih pokrajin.

O pristojnosti in vlogi dežele je dokument KPI z dne 24. maja 1961 trdil: «Posebno važnost dobiva tudi z vidika globalne rešitve problema slovenske manjšine, ki živi v Trstu in v deželi tudi boj za hitro uresničitev deželе Furlanije - Julijske krajine s posebnim statutom, ki jo predvideva ustavni člen 116, kajti dežela je lahko in mora biti odločilno orodje za realizacijo splošnih določb ustavne listine o enakosti etnične manjšine. Načrt statuta, ki ga je KPI predložila parlamentu, sloni na tej osnovni zahtevi...»

PSIUP je že od svoje ponovne ustanovitve močno uveljavil svoje stališče jasne podpore vseh zahtev manjšine, ki ga je zagovarjal na vseh ravneh političnega in upravnega življenja v državi.

V izboljšano vzdušje vsaj kar se tiče izjav in najbolj odprte pripravljenosti, moramo prištevati nekatere dokumente in izjave politikov demokristjanskega tabora, ki delujejo v deželi. Deželni svetovalec Cocianni je izjavil: «Obstoj manjšine mora pomeniti bistveno obogatenje demokratičnega bogastva deželne skupnosti...

Priznati je treba vse njihove pravice in tudi posebne prednostne pogoje, da bi se to bogastvo uveljavilo in ne samo spoštovalo in zajamčilo.»

22. pokrajinski kongres KD v Gorici vsebuje med drugimi izjavami sledečo: «V skupni želji, da bi omogočili v največji meri in najbolj harmoničen razvoj mestnih, pokrajinskih in deželnih skupnosti, je treba priznati Slovencem — kot državljanom in skupnosti — vse njihove pravice in potrebne pogoje, da bi se njihovo območje državne, kulturne, šolske, politične, verske in drugih svoboščin ne zmanjšalo, ampak da se zajamči, spoštuje in uveljavi.»

Deželni svetovalec Aleardo Ginaldi je v svojem posegu, v katerem je podpiral z vsemi ostalimi političnimi silami, razen seveda misovcev in liberalcev, veljavnost predloga zakona, da bi vstavili dva dodatna člena (291 in 451) v kazenski zakonik, pri čemer je navajal Messinea («Narod je družbena in naravna skupnost, ki zavedajoč se svoje enotnosti izvora in kulture, teži za tem, da bi ohranil in razvijal svoje kulturne elemente v skladu z dopolnjenim izoblikovanjem človeka.»), poudaril: «Kazenski zakonik enako jamči ravnanje z vsakim posameznim državljanom, ne da bi delal narodnostne razlike; ne moremo trditi isto glede spoštovanja nedotakljivih pravic državljana kot člana družbenih organizacij, glede na katere torej ne gre za to, da bi uveljavili poseben jus, ampak da bi jim zagotovili isto dostojanstvo in spoštovanje, ki sta že zajamčena italijanski večini.

Nedvomno so pripomogle k drugačnemu stališču kakor v preteklosti voditeljev in katoličanov tudi globoke spremembe, ki so se pojavile v celotni katoliški skupnosti in v visokih cerkvenih hierarhijah. Med ostalimi pa je dovolj, da poudarimo veliko vrednost vodilnega duha enciklike «Pacem in Terris», v kateri je poudarjeno načelo: «Zahtevi po pravičnosti ustreza nujnost, da javna oblast prispeva pri uveljavljanju človeškega razvoja manjšin z učinkovitimi ukrepi v korist njihovega jezika, njihovih običajev ter ekonomskh sredstev in pobud.»

Tudi tržaška leva sredina je v nekem svojem dokumentu priznavala, da: «Politika do slovenske manjšine mora omogočiti predvsem razvoj harmoničnega in človeškega sožitja med italijanskimi in slovenskimi državljani, s tem da pripomore k človeškemu razvoju manjšine z zavarovanjem zakonitih jezikovnih in kulturnih potreb ter običajev» in da «samo na tak način bo mogoče odpraviti morebitne vzroke nerazumevanja v notranjem življenju ter v mednarodnih odnosih in bo mogla manjšinska skupina sodelovati pri boljšem razumevanju različne tradicije in kulture». Nedvomno je to še vedno premalo, hkrati pa potrjuje korak naprej k zavesti sedanjega obsega problema in potrebe, da bi ga rešili v skupnem državnem in mednarodnem interesu, tudi če praktično ni bilo storjenega nič konkretnega.

Veliki boji demokratičnega in delavskega gibanja, vztrajni skupni napori Italijanov in Slovencev, močna zavest Slovencev začenjajo določati tudi v drugih političnih silah revizijo stališč, ki so jih zavzele v preteklosti v obrambo nevzdržnih prednosti in zahtev ekonomskih in političnih oligarhij, ki sovražijo vsako svobodo in dušijo interese in pravice narodne manjšine.

Pozneje so ponovno potrdili v neki točki sporazuma, ki so ga podpisale v Trstu KD, PSI, PRI in Slovenska skupnost: «Obvezo, da bodo zahtevali in podpirali potrebne ukrepe, da bi popolnoma uresničili pravice, ki jih priznava republikanska ustava.»

(Nadaljevanje sledi)

RADIO TELEVIZIJA

SREDA, 13. MAJA 1970

TRST A

7.15, 8.15, 13.15, 14.15, 20.15 Poročila; 7.30 Jutranja glasba; 11.40 Radijska šola; 12.00 Trobentač Beiderbecke; 12.10 Liki iz naše preteklosti; 12.20 Za vsakogar nekaj; 13.30 Glasba po željah; 17.00 Tržaški mandolinski ansambel; 17.20 Za mlade poslušalce; 18.15 Umetnost in prireditve; 18.30 Radio za šole; 18.50 Trio «Ars Nova»; 19.15 Higiena in zdravje; 19.25 «Beri, beri rožmarin zeleni»; 19.40 Jazz; 20.00 Šport; 20.35 Simf. koncert; 22.05 Zabavna glasba.

TRST

12.10 Plošče; 14.45 Tretja stran; 16.20 Med prijatelji glasbe.

KOPER

6.30, 6.45, 7.30, 10.00, 12.30, 14.00, 14.30, 17.00, 19.15, 22.30 Poročila; 6.15 Jutranja glasba; 7.40 Vesela glasba; 8.00 Pevci lahke glasbe; 8.45 Stare pesmi; 9.00 Otroška oddaja; 10.05 Poslušajmo jih skupaj; 10.30 Poje Nicola Di Bari; 10.45 Plošče RCM; 11.00 Orkester Johnny Koating; 11.15 Male mojstrovine; 11.45 Plošče Ricordi; 12.00 in 12.45 Glasba po željah; 14.05 Lahka glasba; 15.30 Od Triglava do Jadrana; 16.20 Operne skladbe; 17.10 Plošče Ariston; 17.30 Mladinska oddaja; 18.00 Operna glasba; 19.00 Orkester Billy May; 19.30 Prenos RL; 22.10 Jazz; 22.35 Komorna glasba.

NACIONALNI PROGRAM

7.00, 8.00, 13.00, 15.00, 20.00 Poročila; 8.30 in 17.45 Plošča za poletje; 9.00 Vi in jaz; 11.30 Šola; 12.10 Kontrapunkt; 13.15 Radio na vašem domu; 14.00 Popoldanska oddaja; 16.20 Program za mladino; 19.30 Luna park; 20.20 Radijska priredba; 21.30 Beethovnove skladbe; 22.00 Volilna tribuna.

II. PROGRAM

7.30, 8.30, 13.30, 19.30 Poročila; 8.40 Protagonisti: Jascha Heifetz; 9.00, 10.15, 13.00, 16.00 Plošča za poletje; 10.00 Radijska priredba; 10.35 Telefonski pogovori; 12.45 Program z Leo Massari; 14.00 Zakaj in kako?; 17.35 Enotni razred; 17.55 Glasbeni aperitiv; 19.05 Ital. folk. glasba; 20.10 Operni svet; 21.15 Radijska zgodba; 22.43 Radijska priredba; 23.05 Lahka glasba.

III. PROGRAM

10.00 Koncert za začetek; 11.15 Polifonična glasba; 11.40 Sodobna italijanska glasba; 12.20 Ravel in Strauss; 14.30 Strnjena melodrama; 15.30 Portret avtorja: Michail Plinka; 16.15 H. von Hofmannsthal: «Blaznež in smrt»; 17.10 Nemščina; 17.40 Glasba izven programa; 18.45 Kulturna oddaja; 19.15 Večerni koncert; 20.15 Kriza kolonializma; 21.30 Verdi: «Moč usode».

FILODIFUZIJA

8.00 Koncert za začetek; 9.15 Sodobna ital. glasba; 9.45 Španska komorna glasba; 10.10 F. Liszt; 10.20 Operne skladbe; 12.00 Skladbe za pihala; 12.30 Plošče resne glasbe; 13.30 Simf. koncert; 15.30 Komorna glasba — stereo.

SLOVENIJA

6.00, 7.00, 10.00, 13.00, 15.00, 19.30 Poročila; 8.04 Glasbena matineja; 9.25 Iz glasbenih šol; 9.45 Orkester André Kostelanetz; 10.15 Pri vas doma; 12.00 Na današnji dan; 12.10 Odlomki iz opere «Deseti brat»; 12.30 Kmetijski nasveti; 12.40 Pesmi in plesi jugoslovanskih narodov; 13.30 Priporočajo vam...; 14.05 Operetni odlomki; 14.35 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo; 15.40 Violinist Vladimir Škerlak; 16.00 Vsak dan za vas; 17.05 Mladina sebi in vam; 18.00 Aktualnosti; 18.15 «Rad imam glasbo»; 18.40 Naš razgovor; 19.15 Glasbene razglednice; 20.00 «Ti in opera»; 22.15 Jazz; 23.05 Literarni nokturno; 23.15 Popevke; 23.40 Plesni ritmi.

ITAL. TELEVIZIJA

9.30 Šola; 12.30 Znanstvena oddaja; 13.30 Dnevnik; 14.30 Šola; 15.00 Ponovitev jutranjih oddaj; 17.00 Dežela Giocagiò; 17.30 Dnevnik; 17.45 Program za mladino; 19.15 Znanstvena oddaja; 19.45 Športni dnevnik; 20.30 Dnevnik; 21.00 Človek in morje; 22.00 Volilna tribuna; 23.00 Dnevnik.

II. KANAL

19.00 Angleščina; 21.00 Dnevnik; 21.15 Film: «Vite vendute».

JUG. TELEVIZIJA

20.00, 22.35 Poročila; 9.35 TV v šoli; 11.00 Splošna izobrazba; 17.00 Obzornik; 17.05 Oddaja za otroke; 17.45 Obrežje; 18.15, 19.05 Svetovno prvenstvo v košarki — Urugvaj : Panama; 21.35 Svetovno prvenstvo v košarki — ČSSR : ZDA; 22.10 Baletna oddaja.

HOROSKOP

OVEN (od 21.3. do 20.4.) Korak za korakom, kot dopuščajo vaše moči. Zvečer nevsakdanje srečanje.

BIK (od 21.4. do 20.5.) Če boste hoteli uveljaviti svojo pravico, boste morali udariti po mizi. Nervozni boste.

DVOJČKA (od 21.5. do 22.6.) Na pot boste morali. Ne računajte preveč z obljubami, ki ste jih dobili.

RAK (od 23.6. do 22.7.) Vaši načrti bodo šli kot po olju. Neznaten, toda neprijeten spor v družini.

LEV (od 23.7. do 22.8.) Ker po stari poti ne gre, uberite novo. V ljubezni vse v najboljšem redu.

DEVICA (od 23.8. do 22.9.) Ne nasedajte podtikanjem tekmecev. V čustvenih zadevah ne bo šlo vse gladko.

TEHTNICA (od 23.9. do 23.10.) Ne zaupajte drugim tega, kar se jih ne tiče. Neka oseba, ki jo imate radi, se vam bo približala.

ŠKORPIJON (od 24.10. do 22.11.) Težave ne bodo majhne, vendar se bo vse prav izteklo. Manj ljubosumnosti.

STRELEC (od 23.11. do 20.12.) S čutom za mero boste spravili v kot tiste, ki bi vas radi spodnesli.

KOZOROG (od 21.12. do 20.1.) Organizirajte svojo dejavnost, da vam kaj ne spodleti. Bučen, toda ne neprijeten razgovor.

VODNAR (od 21.1. do 19.2.) Povabili vas bodo k sodelovanju. Napovedujejo se vam zelo prijetne ure v novi družbi.

RIBI (od 20.2. do 20.3.) Malo pustljivosti in vse se bo uredilo. Dobro se boste izmazali iz nekega ljubezenskega zapletljaja.

šport šport šport šport šport šport

NA SVETOVNEM KOŠARKARSKEM PRVENSTVU

Neprepričljiva zmaga Italije nad Kanado

SPLIT, 12. — V kvalifikacijah svetovnega košarkarskega prvenstva, ki je v teku v Jugoslaviji je Italija v splitski skupini premagala Kanado, s 84:69 (45:35). Razmeroma izdatna zmaga pa ne sme varati. Obe ekipi sta bili namreč precej izenačeni in pet minut pred koncem je bilo stanje rezultata praktično uravnovešeno. (Nekaj časa je Kanada celo vodila).

Italija je morala poslati v igro kar tri svoje pivote (nasprotniki so bili zaradi 5 osebnih napak že brez njih), da je lahko ugnala Kanadčane ter preprečila, da bi se tudi danes ne ponovil sinočnji poraz.

Ker se je v tej skupini Brazilija že uvrstila v finalno kolo, bo morala Italija zdaj v bitki za preostalo prosto mesto premagati v zadnjem srečanju kvalifikacij še Korejce, če bo hotela priti v Ljubljano. Vsekakor bo to srečanje zelo zanimivo, saj igrajo — sicer nizki Korejci — zelo hitro košarko, poleg tega pa so tudi odlični strelci.

V ostalih sinočnjih kvalifikacijskih srečanjih so dosegli še naslednje izide:

ČSSR - Kuba	82:80
ZDA - Avstralija	99:62
SZ - Panama	110:52

KOŠARKA

Včeraj so odigrali prvo kolo povratnega dela košarkarskega turnirja v okviru «mladinskih iger». V šekdnju sta bili na sporedu dve tekmi:

V prvem srečanju se moštvo Don Bosco ni predstavilo na igrišče in zato je izgubilo proti Servolani z 2:0.

V drugi tekmi pa so igralci ekipe Ricreatori premagali Bor s 34:15.

POSTAVA BORA: Colja (k), Košuta 2, Vatovec 1, Sancin 2, Klobas 4, Žerjal, Kuret, Vodopivec, Švab.

Borovci so dobro začeli in so tudi spravili v težave nasprotnike, ki so dijo med najboljše v Trstu. Polagoma pa so igralci Ricreatorijev vzeli vajeti igre v svoje roke in so strli odpor naših predstavnikov. Vsekakor so borovci igrali dobro. Najboljši v vrstah «plavih» je bil kapetan Colja, ki je bil pobudnik vseh akcij svojega moštva.

* * *

V soboto je ŠZ Bor priredilo za svoje košarkarje, ki so letos uspešno nastopali v D ligi, večerjo in je hotelo s tem nagraditi igralce ter trenerja Marija.

Poleg igralcev so se zakuske udeležili predsednik tržaške košarkarske federacije Jacobucci s soprogo, podpredsednik Bora Kodrič in gospodar Avguštinčič. Ob tej priložnosti so podelili nekaj nagrad. Najprej je pozdravil vse udeležence podpredsednik Bora Kodrič, ki je tudi izročil darilo predsedniku tržaške federacije Jacobucciju. Nato so igralci obdarovali svojega trenerja Marija, ki je z izredno voljo in zanosom vodil ekipo. Aleksander Sirk je prejel nagrado kot najboljši košarkar Bora v tej sezoni, Edi Čermelj pa za plodno delo, ki ga je opravil z naraščajniki.

b. l.

ŠZ BOR

obvešča vse male ljubitelje košarke, da se je začel tečaj v minibasketu za letnike 1958 in mlajše. Tečaj je vsako sredo in petek na stadionu «Prvi maj» od 16. do 18 ure.

NOGOMET

Od 7. do 15. julija letos bo v Italiji svetovno nogometno prvenstvo za ženske. Za ta turnir se je do sedaj prijavilo 8 držav in sicer Avstrija, Češkoslovaška, Francija, Anglija, Italija, Mehika in Švica.

* * *

Danes se je zaključila kolesarska dirka po Markah, na kateri je zmagal Italo Zilioli, ki je prevozil 180 km dolgo progo v 4 urah 37 min. Drugi je bil Paolini, tretji Ritter itd..

* * *

BILBAO, 12. — Španec Ocana je zmagal na etapni dirki po Španiji

Športno društvo Polet priredi dne 16. maja 1970 avtobusni izlet v Ljubljano na

6. SVETOVNO PRVENSTVO V KOŠARKI

Ogledali si bomo tekmo Jugoslavija — Italija in Brazilija — Sovjetska zveza. Cena potovanju in vstopnicam za obe tekmi je 4500 lir. Odhod z Opčin ob 15. uri. Vpisovanje v trgovini čevljev Malalan, Proseška ulica, Opčine.

PRESENETLJIVA ODLOČITEV CIO

Olimpijske igre 1976 bodo v Montrealu

Zimske igre istega leta bodo v Denverju

AMSTERDAM, 12. — Na zasedanju CIO je prišlo pri določanju sedeža za letne olimpijske igre 1967 do velikega presenečenja: povsem nepričakovano je namreč v «bitki» za olimpijske igre zmagalo kanadsko mesto Montreal. Glavni kandidat za igre tega leta je bila namreč Moskva, ki je letos prvič predložila prošnjo za to manifestacijo. Ker iger ni doslej organizirala še nobena vzhodna država in ima poleg tega Moskva že zdaj odlične športne naprave so vsi pričakovali, da bodo pač manifestacijo podelili sovjetski prestolnici. Po prvem glasovanju je Moskva res vodila z 28 glasovi pred Montrealom (25) in Los Angelesom (17). Ker pa ni dobila potrebnega števila glasov so morali glasovanje ponoviti kar je prineslo Kanadčanom zmago Njihovo mesto je namreč prejelo 41 glasov, Moskva pa le 28 (ena glasovnica je ostala bela).

Montreal (mesto s poltretjim milijonom prebivalcev) ima številne športne naprave Kandidiral je že za igre leta 1972, a ga je tedaj prehitel Muenchen.

Zimske olimpijske igre leta 1967 pa bo organiziralo ameriško mesto Denver. To mesto je zmagalo šele v tretjem glasovanju. V prvem je prejelo 29 glasov, Sion 18, Tampere 12, Vancouver 9. V drugem glasovanju je vodil Sion z 31 glasovi, Denver je prejel 29, Tampere 8. Tretje glasovanje pa je prineslo odločitev. Denver je dobil 39 glasov, Sion pa 30.

VSTOPNICE ZA SP V KOŠARKI

Potovalni urad Aurora ima na razpolago vstopnice za skoraj vse tekme 6 svetovnega prvenstva v košarki v Ljubljani.

OBVESTILA

Odbor za mladinske igre v dolinski občini sporoča, da bodo vse tekme odbojkarskega turnirja v petek ob 13.30.

Vaje v streljanju z zračno puško pa bodo v dvorani PD V. Vodnik v Dolini danes, v sredo ob 18. uri.

Nogometne tekme se bodo odvijale tako, kot je bilo določeno na že objavljenem urniku.

* * *

Športno društvo Devin - Nabrežina organizira za v soboto 23. maja in nedeljo 24. maja izlet v Ljubljano na ogled košarkarskih tekem za svetovno prvenstvo Italija-Sovjetska zveza in Jugoslavija-Sovjetska zveza. Za vpisnino in drugo vsa pojasnila pri odbornikih društev.

SLOVENSKA PROSVETNA ZVEZA

razpisuje moški in ženski

ODBOJKARSKI TURNIR

ki se bo zaključil 21. junija 1970 v Trstu, ob priliki osrednje proslave 25-letnice osvoboditve. Turnir bo veljal za pokal 25-letnice osvoboditve.

Ekipe naj se prijavijo na sedežih SPZ v Trstu in Gorici do 15. t. m. Vsako društvo lahko prijavi tudi več šesterk.

V MOŠKI ODBOJKARSKI PROMOCIJSKI LIGI NA GORIŠKEM

Derbi med Domom in Mladostjo napet od prve do zadnje minute

Dom in Mladost sta v promocijskem odbojkarskem prvenstvu odigrala izredno borbeno tekmo, v kateri je zmagala Mladost s 3:2. Tekma je bila na visoki ravni in obe moštvi sta pokazali tehnično zelo lepo igro. Dom je imel tudi precej smole, ker si je Lucijan Černic, eden njegovih najboljših igralcev, že v prvem nizu spahnil nogo.

DOM—MLADOST 2:3 (12:15, 15:9, 8:15, 16:14, 12:15)

DOM: Komel, Sosou, Battaino, Pahor, Tomazinčič, Krapic, Černic.

MLADOST: Starec, Terpin, Gergolet, Lovrenčič, L. in V. Devetak, Mikluš.

Zaradi Černicove poškodbe se je prvi niz začel za Dom precej slabo Nadomestil ga je Juri Krapic, ki pa ni bil enakovreden svojemu predhodniku.

V drugem setu je izvrstno zaigral Igor Komel in to je precej pripomoglo, da so Goričani osvojili niz. Komel je gotovo odigral svojo doslej najboljšo tekmo v promocijski ligi. Dobro je postavljal «zid». Uspešno je ustavljal zlasti Starca.

V tretjem delu srečanja so Doberdobci poprijeli resneje, izvrstno so tolkli, zlasti Starc in Terpin ter so tako osvojili ta niz.

Goričani so se bali, da bodo zgubili tudi četrti set in ob bodrenju svojih navijačev so začeli s protinapadom. Zelo sta se izkazala Sosou in Komel, zlasti prvi, ki je kljub svoji nižji postavi često uspešno tolkel na mrežo.

Potrebno je bilo odigrati še odločilni set, ki je bil precej živčen. Goričani so ostro napadali od samega začetka in so povedli z 12:6. Preveliko prepričanje v lastno zmago in nekaj slabo podanih žog pa je bilo za ekipo usodno. Dom ni namreč do konca tekme osvojil niti točke več. Mladost si je z zmago še bolj utrdila svoje vodstvo na lestvici, ki je ob zaključku prve polovice prvenstva taka:

Mladost	7	7	0	21:8	14
Audax	7	5	2	18:7	10
UGG	7	5	2	18:11	10
Dom	7	4	3	15:12	8
CRDA	7	3	4	15:15	6
Juventina	7	3	7	12:15	6
Olympia	7	1	6	5:18	2
Velox	7	0	7	4:21	0

P. R.

Danes in jutri dva nastopa Bora

Drevi bo Bor B odigral na stadionu 1. maj zaostalo tekmo prvega povratnega kola proti šesterki Aurore iz Remanzacca. Po zadnjih dveh nepotrebnih spodrsljajih proti ACEGAT in PAV bi morali «plavi» slaviti drugo letošnjo zmago. S tem bi se odmaknili z vse bolj nevarnega mesta na lestvici. Furlanska šesterka je že varna pred nazadovanjem, a tudi visoka mesta na lestvici so ji že nedostopna. Aurora je torej brez slehernih ambicij in Bor bi moral to priložnost izkoristiti, da ne bi povlekel tudi v tem srečanju krajši konec, kar bi odločno poslabšalo njegov položaj. Najprej je treba dohiteti Triestino B, ki se tudi krčevito bori za obstanek.

Jutri pa bo prav tako na stadionu 1. maj zaostala tekma med drugo žensko šesterko Bora B in AGI B. Prvo srečanje se je zaključilo z zmago Goričank, ki so odpravile Tržačanke s čistim 3:0. Upajmo, da tokrat ne bo tako in da se bodo «plave» oddolžile za poraz, ki so ga prvič utrpele. Toliko bolj, ker so Boru dve točki krvavo potrebni, saj manjka do konca prvenstva C lige samo še kolo.

Spored obeh srečanj bo naslednji:
Danes ob 20.30 Bor — Aurora
Jutri ob 19.30 Bor B — AGI B

G. F.

V ŽENSKI ODBOJKI

Jutri ekipa borovk na mladinskih igrah

Jutri se bodo začele v Trstu občinske mladinske igre v ženski odbojki. Razpored tekem bo za borovke naslednji:

Četrtek, 14. maja, stadion «1. maj»
18.00 — BOR ZARJA
Sobota, 16. maja, Istrska ulica
16.30 PENCO — BOR
18.30 OMA B — BOR
Nedelja, 17. maja, Istrska ulica
10.30 OMA A — BOR
Prihodnji torek pa se bo že začelo žensko odbojkarsko promocijsko prvenstvo.

MOŠKA PROMOCIJSKA LIGA

Koledar povratnega dela prvenstva

V preteklem tednu so v Gorici sestavili koledar za povratni del moškega odbojkarskega promocijskega prvenstva. Srečanji Dom — Mladost in Velox — Audax so že odigrali, koledar ostalih tekem pa je naslednji:

UGG - Dom	13. 5.	ob 19.30
Juventina - Brda	13. 5.	" 21.15
Mladost - Olympia	14. 5.	" 20.30
Audax - Juventina	15. 5.	" 20.30
Mladost - UGG	16. 5.	" 19.00
Brda - Velox	18. 5.	" 21.00
Olympia - Dom	18. 5.	" 19.00
Velox - UGG	20. 5.	" 20.00
Juventina - Olympia	20. 5.	" 21.30
Mladost - Brda	21. 5.	" 21.00
Audax - Mladost	22. 5.	" 21.00
Dom - Audax	24. 5.	" 10.00
UGG - Juventina	25. 5.	" 20.00
Olympia - Velox	26. 5.	" 20.30
Juventina - Mladost	27. 5.	" 21.00
Mladost - Velox	28. 5.	" 10.00
Brda - Dom	28. 5.	" 10.30
UGG - Brda	29. 5.	" 20.00
Audax - Olympia	29. 5.	" 20.00
Dom - Velox	31. 5.	" 10.00
Olympia - UGG	1. 6.	" 20.00
Audax - Brda	1. 6.	" 20.30
Juventina - Dom	3. 6.	" 21.00
Brda - Olympia	4. 6.	" 20.30
Audax - UGG	5. 6.	" 20.00

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO TRST,

obvešča, da se plezalni tečaj prične v nedeljo, 17. maja. Tečaj, ki se bo ločil v praktični del (osnove plezanja v Glinščici) in teoretični del (diskusije, projekcije filmov, diapozitivov in ogled knjig) bo vodil načelnik odseka dr. Mario Gec. Upoštevajoč zanimanje udeležencev tečaja, bo trajal primerno število nedelj (ali praznikov).

Zbirališče v Glinščici ob mlinu, 100 m dalje od koče Premuda (ob žlebu) ob 9. uri. Ostale podatke bodo zainteresirani zasledili v dnevnem tisku.

V 3. AMATERSKI NOGOMETNI LIGI

Portuale-Devin 6:1 (2:0)

Devin je klonil tudi v predzadnjem kolu 3. amaterske lige in to z nekoliko previsokim izidom. Na igralce Devina je namreč močno vplival izid prvega polčasa, do katerega je Portualeju krepko pomagal tudi sodnik. Tržačan Brandi, ki je sodil, je srečanje povsem skvaril. V 36. min. p.p. je namreč napadalec Portualeja grobo navalil na devinskega vratarja in ko so vsi pričakovali kazenski strel v korist Devinčanov, je sodnik odločil prav nasprotno. Tako je padel prvi gol. Po tem dogodku so Devinčani igrali daje še kar mirno in so organizirali precej lepih akcij, v katerih je izstopal Legiša. Žal pa je preveč preigraval in je tik pred nasprotnimi vrati zapravil vse ugodne priložnosti V 41. min. je prišlo do drugega gola, ki je Devinčane močno potrl. Napadalec Portualeja je namreč zbil vratarju Devina žogo iz rok (ko jo je ta skušal braniti v polje) in jo spretno usmeril v mrežo. Vsega tega sodnik ni videl, ker je kazal obema hrbet. Hip nato je videl le žogo v mreži. Najprej je dosodil prosti strel v korist Devina (zaradi oviranja vratarja) nato pa je nenadoma pokazal na sredino igrišča. Vsi protesti ogorčenih Devinčanov so bili zaman.

V d.p. je Tavčar zamenjal Igorja Mervica. To je še bolj oslabilo ekipo, ki je zaigrala brezvoljno in Portuale je do konca tekme dosegel še štiri gole. 15 min. pred koncem so Devinčani s hitro akcijo Brajde prišli do nasprotnih vrat, podaja Konjcu, ta pa je z lepim strelom ukanil nasprotnega vratarja in postavil končni izid.

K. L.

Zmaga Primorja nad Giarizzolami

Naraščajniki Primorja so v preteklih dneh odigrali dve prvenstveni tekmi. V srečanju z Libertasom so doživeli poraz s 4:1 (1:0). Velik del vzrok za ta poraz moramo iskati v dejstvu, da so mladi Prosečani nastopili kar brez treh svojih stalnih igralcev. Kljub temu pa je slovenska ekipa igrala lepo, zlasti v prvem polčasu, ko so Tržačani dosegli en sam gol.

V drugi tekmi pa je Primorje premagalo Giarizzole z 1:0 (0:0). To zmago so Prosečani osvojili predvsem z dobro igro v drugem polčasu. Zlasti proti koncu tekme so močno oblegali nasprotna vrata in če bi Giarizzole ne imele tako dobro razpoložene obrambe bi gotovo odšle s stadiona «1. maj» s precej hujšim porazom.

S. V.

Odbor SŠI vabi v četrtek, 14. t.m. predstavnike vseh zamejskih slovenskih športnih društev, ki se ukvarjajo z odbojko, in v petek, 15. t.m. predstavnike vseh zamejskih slovenskih športnih društev, ki se ukvarjajo z nogometom, da se udeleže ustanovnih sestankov za sestavo koordinacijskih komisij za odbojko, oz. za nogomet.

Oba sestanka bosta v Gregorčičevi dvorani v Trstu, Ul. Geppa 9, z začetkom ob 20.30.

Na sestankih se bodo društva domenila med drugim tudi glede smernic delovanja obeh komisij ter jima bodo zadala naloge za bodoče delo, Na sestanek so seveda vabljena društva s Tržaškega in z Goriškega.

Odbor SŠI sporoča društvom, da za ta sestanka ni poslal drugih posebnih vabil.

NA DEŽELNEM PRVENSTVU V DESETEROBOJU

Odlično drugo mesto borovca Duška Švaba

V soboto in nedeljo so bila v Trstu na občinskem stadionu Grezar tekmovanja za deželno prvenstvo v deseteroboju in ženskem peteroboju. Goričan Musulin, glavni favorit in pravi mojster v deseteroboju, v katerem je že večkrat nastopil v italijanski reprezentanci je solidno vodil s približno 6.100 točkami, ko je startal v zadnji točki, teku na 1500 m. Po 350 m je odstopil in tako je praktično izgubil naslov deželnega prvaka. Res je v skoraj vseh panogah dosegel slabše rezultate kot običajno, vendar je ravnal zelo nešportno. Tako je postal deželni prvak, Tržačan Tassini, ki je bil na drugem mestu, za drugo mesto pa sta se potegovala Švab in Belladonna. Zaradi osmih točk naskoka je borovec odnesel srebrno kolajno.

Torej nepričakovana ampak zaslužena zmaga Tassinija, ki je v dveh dneh dosegel nekaj odličnih rezultatov na 100 m, 400 m in v daljini. Najboljši rezultat pa je Musulinjev 15"3 na 110 m z ovirami. Odlikoval se je tudi v ostalih disciplinah razen v metih in v daljših tekih kot 400 m in 1500 m (kjer je odstopil, ko je bil že na zadnjem mestu).

Dušan Švab se je prav nepričakovano uvrstil tako visoko. Naš atlet je po odličnem prvem dnevu, ko je celo popravil osebni rekord v metu krogle, imel v drugem delu tekmovanj precejšnjo smolo. V prvi tekmi drugega dneva to je na 110 m z ovirami, si je na četrti zapreki poškodoval koleno tako da je v naslednjem nastopu zelo slabo metal disk. V teh dveh panogah je naš atlet izgubil precej dragocenih točk in si je s tem zapravil možnost za nov rekord. V skoku s palico je premagal letvico na višini novega osebnega rekorda 2,80 m.

Še nekaj dobrih rezultatov je dosegel Cirello na 400 m in 1500 m, Belladonna v skoku v daljino, na splošno pa lahko rečemo da to prvenstvo ni prikazalo nič posebno pozitivnega. Za to je kriva sama atletska zveza ki je preložila kar za 9 mesecev običajni datum prvenstva, to je pa seveda zalotilo atleta še v poprečni formi. Prihodnji deželni deseteroboj bo organiziral Bor 1. in 2. avgusta. Do tedaj upajmo, da bodo vsi atleti v najboljši formi.

Kar se tiče ženskega peteroboja je zmaga pripadla Anni Fenos iz Pordenona, ki je s 3023 točkami postavila nov deželni rekord.

REZULTATI

DESETEROBOJ

100 m		
1. Tassini Fulvio	11"3	
2. Musulin	11"4	
3. Belladonna	11"6	
4. Švab	12"	
Daljina		
1. Musulin	6,60	m
2. Belladonna	6,55	m
3. Tassini	6,42	m
4. Švab	5,92	m
Krogla		
1. Musulin	11,81	m
2. Tassini	10,37	m
3. Babič	8,87	m
6. Švab	8,04	m
Višina		
1. Musulin Aureliano	1,85	m
2. Tassini	1,60	m
3. Švab (Bor)	1,55	m
400 m		
1. Cirello Giorgio	51"1	
2.Tassini	51"1	
3. Musulin	53"9	
4. Švab	55"	
110 m zapreke		
1. Musulin Aureliano	15"3	
2. Tassini	17"4	
3. Švab Dušan	18"8	
Disk		
1. Musulin Aureliano	33,96	m
2. Tassini	30,84	m
3. Belladonna	25,30	m
Skok s palico		
1. Musulin Aureliano	3,70	m
2. Tassini	2,90	m
3. Švab Dušan	2,80	m
Kopje		
1. Musulin Aureliano	48,10	m
2. Tassini	43,20	m
3. Pavan	34,02	m
1500 m		
1. Cirello Giorgio	4'30"0	
2. Tassini	4'39"0	
3. Ariano	5'05"0	

Končna lestvica

1. Tassini Fulvio (Libertas Trst) 5858 točk
2. Švab Dušan (Bor) 4382 točk
3. Belladonna Giorgio (CSI Trsy) 4374 točk
4. Cirello Giorgio (CSI Trst) 4192 točk
5. Ariano Rocco (Fiamme Oro) 4001 točk
6. Loganes Sergio (CSI Trst) 3825 točk
7. Pavan Adriano (CSI Trst) 3326 točk
8. Galatti Giovanni (CSI Trst) 2888 točk

PETEROBOJ

100 m zapreke

1. Mariuz Danila (Libertas Pordenon) 19"5

Krogla

1. Fenos Anna Libertas Pordenon) 8,32 m

Višina

1. Fenos Anna 1,45 m

Daljina

1. Mariuz Danila 4,79 m

200 m

1. Poncato Anna (Libertas Pordenon) 27"4

KONČNA LESTVICA

1. Fenos Anna (Liber tas Pordenon 3023 točk (Nov deželni rekord)
2. De Pieri Angela (GUALF Videm) 2839 točk
3. Mariuz Danila (Libertas Pordenon) 2656 točk
4. Poncato Anna (Libertas Pordenon) 2423 točk

Z. P.

ATLETIKA NA MLADINSKIH IGRAH

Dobri dosežki Sovodenjcev

V okviru mladinskih športnih iger na Goriškem se je v soboto 9. t.m. odvijalo na športnem igrišču v Sovodnjah tekmovanje v atletiki za mladino s področja sovodenjske občine, ki se je pomerila v skoku v višino, skoku v daljino in v teku. Doseženi so bili naslednji rezultati:

SKOK V VIŠINO

Dečki do 12 leta

Darko Devetak	115
Ivo Tommasi	105
Franko Klede	105
Sergij Tomasin	105
Marino Pelicon	95
Jožko Cijan	90
Ivo Rojec	90

Dečki do 15 let

Fabijan Čevdek	140
K. Devetak	130
Egon Petejan	130
Marjan Cijan	125
Adrijan Malič	120
Žarko Grilj	115
Marko Petejan	105

Dekleta do 11 let

Mirjam Petejan	90
Patricia Florenin	75
Viola Cijan	70
Adriana Petejan	70

Dekleta do 14 let

Antonija Petejan	110
Laura Gruden	105
Lučana Tomšič	95

SKOK V DALJINO

Dečki do 12 leta

Butkovič	335
Černic	330
Klede	310
R. Devetak	300
D. Devetak	290
Tomasin	272
J. Devetak	259
B. Cijan	240
Pelicon	238
Rojec	230

Dečki do 15 let

Čevdek	500
E. Petejan	449
K. Devetak	390
Grilj	359
Malič	355
M. Petejan	295
D. Semolič	275

Dekleta do 11 let

Adrijana Petejan	280
Viola Cijan	272
Mirjam Petejan	258
Patricija Florenin	220

Dekleta do 14 let

Antonija Petejan	321
Lučana Tomšič	261

TEK

Dekleta do 11 let na 40 m

Adrijana Petejan	7"5
Viola Cijan	8"
Florenin	8"

Dekleta do 14 let na 60 m

Tomšič	11"
A. Petejan	11"1

Dečki do 12 let na 60 m

Butkovič	9"8
Tommasi	9"9
R. Devetak	10"
Černic	10"
D. Devetak	10"2
Klede	10"2
Rojec	10"7
J Cijan	15"

Dečki do 15 let na 80 m

Marson	10"8
Čevdek	10"9
E. Petejan	11"1
Malič	12"1
K. Devetak	12"3
Grilj	12"5
M. Petejan	13"1
Semolič	16"

VOJNI ROMAN SLOVENSKEGA NARODA

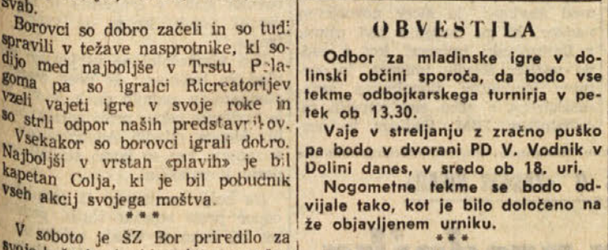

Ilustrira dr. R. Hlavaty

127.

Judenburg

«Pisati domov...?»

Težak glas se je iztrgal iz prsi in se še teže razlegel po prostoru. Vsak je imel komu pisati in vsak je imel tudi mnogo pisati, toda kako spraviti na papir, ko je misli in čustev preveč. Rahločutni in tihi Štefanič se je prvi zbral in napisal pismo svoji stari materi.

«Draga mati! Sporočam ti, da sem kot kolovodja upornikov v Judenburgu obsojen na smrt. Še nekaj trenutkov in preselim se v večnost. Vem, da te bodo biriči preganjali zato, ker si rodila takega sina. Toda bodi ponosna, da je tvoj sin umrl za pošteno slovensko stvar. Če nismo mogli doseči svojega cilja mi, pridejo za nami drugi, ki bodo to delo nadaljevali in dovršili. Naša kri bo prelita zato, da se bo bolje godilo našim potomcem... Hudo mi je, ker boš na starost, ko si tako potrebna moje pomoči, ostala sama... Tvoj sin Lojze.»

«Ima še kdo kaj...» Delakov glas je bil skoraj proseč.

«Ženi naročite, naj skrbi za otroka. To je moja zadnja želja...» je dejal korporal Hafner s svetlimi očmi.

«In meni je žal, da moram tako mlad umreti... Tako mlad umreti in ne dočakati tega, za kar smo se borili in za kar bomo storili smrt...» Čeprav je bil Možinov obraz veder in močan, je bil njegov glas vendarle žalosten.

«Povejte doma, da smo umrli za svobodo naše domovine. Če bo iz tega prišla svoboda, glejte, da bo naša svoboda... Če bo iz tega prišla Jugoslavija, povejte vsem našo željo, naj bo to naša, svobodna in pravična Jugoslavija...»

«Pozdravite nam Roglja in vse tovariše, ki še čakajo na sodbo... Pozdravite maršbataljon in tudi vse tiste, ki niso

šli z nami. Niso šli, ker so mislili, da še ni prišla prava ura...»

«In zadnja beseda naj bo za vas, Delak, in za vas, kurat,» je dejal Hafner. «Ker ste bili pošteni z nami, z moštvom. Čeprav niste šli z nami, je že to veliko, da niste šli proti nam. V našem imenu se zahvalite vsem tistim oficirjem, ki so morda v srcu bili z nami, a si niso upali nastopiti...»

Kurat in oficirski namestnik sta povesila oči; besede, ki sta jih pravkar slišala, so ju zadele v srce. Težko, grenko, skoraj očitajoče čustvo se jima je razlilo po žilah. Kakor odrešitev se jima je zdelo, ko je Hafner prijel najprej Delaka, potem pa kurata Novaka za roke in jima jih krepko stisnil.

«Srečno...!»

«Srečno... srečno... srečno...!»

Drug za drugim so se obsojenci poslavljali od obiskovalcev, ki jim nista mogla več pogledati v oči, temveč sta se sklonjena odstranila iz celice.

Za hip je zavladala globoka tišina po celici. Luč v njej je postala še bolj motna in zdelo se je, kot da bi se obsojenci potapljali v mrtvaško vsemirje Celo Možina in Hafner, ki sta še malo prej tako krepko in zaupanja polno naročala svojo oporoko, sta se zdaj skrčila v dve zamišljeni, negibni senci. Toda to je trajalo le mimogrede, kajti že ju je predramil Štefaničev zmagoslavni vzklik:

«Glejte, tovariši, zdaj mi pa ni čisto nič žal, da se takrat tistega večera na Krasu, nisem pregrešil nad tisto mlado materjo...»

Trije obsojenci so se začudeni obrnili vanj, toda na njegovem obrazu je bilo toliko življenjske sreče, toliko zaupanja in toliko poguma, da sta še njih prešinili moč in bodrost...

VIII

V stražnici sodnijskega poslopja je bilo živahno navzlic temu, da je moštvo vedelo, kakšen posel opravlja in kakšna naloga ga čaka v najkrajšem času, morda že čez nekaj minut. Na enem koncu dolge mize, ki so jo postavili kar v kot velike veže, je gruča vojakov kvartala. Redno, vsake tri, štiri minute je med igralci nastajal prepir, ki se je končaval z vikom in vpitjem, dokler ni nastal mir ter so karte spet enakomerno padale po mizi

Na drugem koncu je druga gruča vojakov prisluškovala bledemu, slabotnemu vojaku skoraj osivelih las, ki je slonel ob zidu in svojim poslušalcem z resnim glasom pripovedoval svoje vojne dogodivščine.

«... vojno je treba šele izkusiti. Kaj veste vi o vsem tem...? Galicija, Karpati, Sandomirz, Duklapas, Doberdob, Sabotin, Fajti hrib in tako dalje, to se vse zelo lepo sliši, toda to še nič ni, vam pravim... Kaj takega bi morali izkusiti, kar sem izkusil jaz, potem bi šele vedeli, kaj je svetovna vojna. Ne vem, če bi kdo, kar vas je tukaj, kaj takega vzdržal. Bil sem pri četah v Srbiji, in sicer pri komandi v Jagodini. Kaj smo delali tam? Dan za dnem smo obešali nepokorne civiliste in hajduke. To je sodrga, rečem vam... Po pet, po deset in še po več smo jih na dan potegnili kvišku. Nekoč, tega dne ne bom pozabil, smo jih obesili kar osemnajst... Vi me zijate, seveda, toda skusili bi, potem bi vas zijanje minilo. Ali mislite, da je to kar tako? Kar tako... Hajduk seveda kar sam vtakne glavo v konopec: «Izvolite, gospoda, samo izvolite...» Ti pa mirno vlečeš za vrv. Toda stvar je popolnoma drugačna! Povem vam, da nimate časa zehati — razen tega pa na kaj takega tudi pozabite. Tisto zvijanje... tisto večno goltanje, vdihovanje... ali pa preklinjanje, pridušanje.. tisti jeziki, tiste oči... tisto drgetanje binglajočih trupel — ha, tega bi imel vsak kmalu dovolj! Naposled tudi tebi začne jezik moleti iz ust.

(Nadaljevanje sledi)

PLEMENSKI BOJI V ZDA

Šest mrtvih v Georgiji pri spopadih s policijo

Vse žrtve so črnskega porekla

AUGUSTA, 12. — Narodna straža zvezne republike Georgije je nastopila zaradi neredov, ki jih je izzval v mestu umor nekega 16-letnega črnskega mladeniča v mestnih zaporih. Pravijo, da sta mladeniča, ki je bil obtožen umora, ubila njegova slučajna tovariša v zaporniški celici.

Vest o uboju je sprožila nepričakovano reakcijo črnskega prebivalstva v mestu. Prišlo je do silovitih spopadov s policijskimi silami države Georgije, nakar je guverner sklenil, da zagotovi javni red s sodelovanjem «narodne straže».

Zaključek večurnih spopadov črncev s policisti in pripadniki narodne straže je bil tragičen: na cestah, pločnikih in trgih mesta je obležalo 6 ljudi, šest črncev.

Med spopadi s policijo je prišlo seveda do opustošenj trgovin, požarov (kakih 15 so jih našteli mestni gasilci) in najrazličnejših drugih «protizakonitih» dejanj.

Policijske oblasti skušajo sedaj zvaliti krivdo za smrt šestih črnopoltih državljanov na «ostrostrelce», ki so baje streljali s streh poslopij v središču mesta na policijske organe. Po nesreči so morda smrtno ranili svoje politične pristaše. To verzijo pa črnski krogi ne sprejmejo, temveč mečejo krivdo izključno na policijske organe, ki so pri hudih pouličnih bojih uporabili vsa sredstva, ki jih imajo na razpolago, da bi zatrli odpor črnskega prebivalstva.

nju, v Šmartnem ob Dreti, toda o neznancu nismo izvedeli mnogo več. Srečali pa smo nešteto na las podobnih zgodb, razen te o dolgu. Na koncu smo prišli do spoznanja, da je verjetno neznanca prizadel kak slučajno, mogoče celo v gostilni navržen očitek, češ:

«Kaj boš ti govoril, kakšen borec si bil! Kakšen borec neki, ko si jo tako ucvrl, da si izgubil puško, zdaj pa poskušaš od iste družbe, ki si ji v resnici še dolžan, dobiti priznanje...»

Toda to je le predpostavka, ki so jo najpogosteje omenjali razni odborniki krajevnih organizacij Združenja borcev, s katerimi smo govorili in ki so nam pomagali iskati neznanca. Vsi pa so bili istega mnenja, da je ta poravnava «dolga» smešna, zato mora dobiti neznanec denar nazaj. Toda, kdo si neznanec, ki meniš, da si ostal dolžan domovini puško? Tvoji tovariši borci ti sporočajo kar tudi sam veš: Nisi edini izgubil puške, niti edini, ki si bežal...

Bottussi

Tomasino

Tonut

Scattolin

Zennaro

Ferrighi

Mlade žrtve včerajšnje prometne nesreče na občinski cesti Tricesimo — Tarcent

POLITIKA URADNIH KROGOV ZDA V PRECEPU

Odpor študentov na univerzah je povezan s črnskim gibanjem

Stična točka obeh gibanj v odklanjanju vojne v Vietnamu - Protislovja na ameriških visokih šolah

V zadnjih dneh je postal zelo aktualen problem, o katerem se je do sedaj razmeroma malo govorilo: problem študentskih uporov v ZDA. Nixonova odločitev, da razširi vietnamsko vojno tudi na Kambodžo, je sprožila val protestnih manifestacij na skoro vseh ameriških univerzah. Narodna straža je posegla na zelo oster način in pri tem je bilo večje število študentov ranjenih od udarcev, od solzilnih bomb in celo od bajonetov. Najhujši dogodek se je pripetil na univerzi v mestu Kent, kjer je policija ubila 4 študente.

Posledica tega je kriza, ki začenja imeti večji obseg tudi v vladnih krogih. Nekaj vidnejših predstavnikov ameriškega političnega življenja je zelo živahno protestiralo in nekateri so celo podali ostavko. In to ne samo, ker so smatrali Nixonovo odločitev za napad na Kambodžo kot samovoljno in nepremišljeno dejanje, ampak tudi ker predsednik ni upošteval javnega mnenja in predvsem mnenja mladine.

Nixon poskuša sedaj na vse načine pomiriti mlade: že v prejšnjih dneh je znižal, kjer je bilo to mogoče, število pripadnikov narodne straže, ki je patruljirala študentska naselja in pred dnevi je v svoji izjavi poudaril, da tudi on išče mir, a da mladina ne razume, da išče ta mir z... vojno! Kljub tem izjavam so študentske organizacije napovedale pohod na Belo hišo in zasedbo vseh ameriških univerz. Obenem nadaljujejo z napadi na naborna središča.

O ameriških študentih smo že včasih brali, a vedno kot o skupinicah malopridnežev in hippyjev, včasih celo pod vplivom mamil. Tokrat pa si niti najbolj reakcionarni časopisi niso upali pisati, da je to «nasilje navadnih ekstremistov, huliganov in vandalov». Nasprotno, vsi so bili prisiljeni pisati o tisočih mladih ljudi, ki so se na barikadah branili pred nasiljem narodne straže, o bitkah, ki so trajale cele dneve, kljub streljanju in solzilnim bombam.

Kako je mogoče, da v najbolj bogati državi na svetu, v državi, ki trdi, da je svoje probleme rešila s posplošenim blagostanjem, ki ima zelo napreden šolski sistem, kako je mogoče, da v taki državi velike množice študentov zavračajo vedno bolj ostro in odkrito sistem, v katerem živijo? To je mogoče, ker mladina v ZDA odkriva v svoji visokošolski izkušnji, na sami univerzi, pravo obličje ameriškega imperializma. Ker se zavedajo, da je ameriška univerza «sokrivec» vojaškega in političnega aparata.

Oglejmo si podrobneje kako deluje univerza v ZDA in bomo takoj spoznali v kakšni meri je znanstveno raziskovanje na visokošolskih institutih povezano s povpraševanjem po novih odkritjih in iznajdbah s strani Pentagona. Nekaj podatkov: leta 1965 je bilo vpisanih na štiridesetih univerzah, ki so združene v Association of American Universities in ki predstavljajo skoro vse pomembnejše univerze, 850.000 študentov. Dohodki so bili tako porazdeljeni: 3 milijarde dolarjev iz obdavčitev na študente, 440 milijonov iz zasebnih prispevkov (od katerih je 340 izpadlo na industrijo) in 650 milijonov vladnih prispevkov. Od te zadnje vsote je izpadlo 85% na raziskovanja, ki so bila direktno povezana s programi obrambnega ministrstva; ostalih 15% pa na raziskovanja in tečaje, ki so vsi posredno povezani z vojnimi problemi. Od leta 1965, spričo poostritve vietnamske vojne, se je ta težnja še zaostrila.

Se nekaj je povzročilo hud odpor med študenti, in sicer neverjeten nadzor, ki ga izvajajo nad njimi: v Berkeleyski univerzi, kot v vedno večjem številu univerz, je ocenitev študentov popolnoma avtomatizirana z rabo elektronskih računalnikov IBM. Podlaga te ocenitve so tabele, ki združujejo vse podatke, od razumskega količnika do šolskega uspeha, do politične opredelitve, od športnih do poklicnih nagnjenj, do družinskega dohodka in razmerja med starši in celo do krvne skupine, števila srčnih utripov, prebitih bolezni in vere. V tako skrajno racionaliziranо univerzo dospe študent po dovršenih višjih šolah s celo vrsto mitov in si pričakuje, da bo «college», kot tu imenujejo univerzo, nekaj popolnoma drugačnega. Posebno pričakuje, da se bo lahko na univerzi posvetil svobodnemu raziskovanju, posvečenemu edinole znanstvenemu razvoju. A strogi nadzor, ki ga izvajajo politične in gospodarske oblasti, mu dovoljuje raziskovanje le v kolikor je to koristno industriji in posebno vojni industriji. To stališče je izraženo v enem izmed prvih letakov ameriškega študentskega gibanja, ki med drugim pravi: «... v kolikor je človek, ki se skuša umsko izpopolnjevati, študent nima prostora na tej univerzi; nasprotno, na univerzi postane plačanec, ki se ocenjuje z boljšimi redi, diplomami in drugim ugledom».

Boj študentov je postal v ZDA politično in socialno pomemben, ko je prestopil ozke meje univerzitetnih problemov in se je približal drugim slojem, ki se borijo za svoje državljanske pravice in predvsem črncem. Od takrat do danes sta se študentovsko in črnsko gibanje korenito spremenila in se postavila, v svojem nasprotovanju do imperialističnega sistema, na vedno bolj skrajna in revolucionarna stališča. Izbrala sta si poti, ki sta bili različni, a skoro vedno vzporedni. Onstran različnih ideoloških premis ju je združeval zunanji problem — vietnamska vojna.

Žrtve te vojne so predvsem črnci, nezaposleni in študenti. To so žrtve vojne, ki sicer prinaša ameriškemu gospodarstvu velike dobičke, predvsem vojni industriji, a ki je na vojaškem in političnem terenu pravi poraz za ZDA. Ameriška napadalna vojska se bori proti odporu celega naroda in redko kdo še verjame, da je to vojna v kateri se brani svoboda pred kitajskim komunizmom. Predvsem temu geslu ne verjamejo več tisti črnci, ki so v svojih četrtih ustanovili napredno stranko «črnih panterjev»; še manj verjamejo temu tisti črnci, ki v boju v Vietnamu, vsak dan bolj odkrivajo, da so jim mnogo sorodnejši gverilci iz vrst južnovietnamskega osvobodilnega gibanja, kot pa vojska, za katero se borijo. Druži jih isto zatiranje, ista rasna mržnja: «Vietnamski borci niso nikoli ravnali slabo s črncem!» je izjavil črnski vojak, ki se je vračal s fronte.

Niti visokošolci ne verjamejo več vladnim trditvam: že pred manifestacijami v zadnjih dneh je bil zelo razširjen odpor proti vojaški službi. Mnogo mladih Amerikancev je v zaporu, ker so javno sežgali svoj poziv k vojaščini.

Da bolje razumemo ta posplošeni odpor proti vojaški službi pomislimo le, kako se izvaja nabor na univerzah. Naborna središča obstajajo v notranjosti vseh univerz — značilno je, da so med zadnjimi demonstracijami skoro vsa ta središča sežgali. Možnost, da se odloži vojaška služba, je podrejena študijskemu uspehu, ga kar sama univerza sporoči vojaškim oblastem. Akademske oblasti tudi dovoljujejo, da vojska izvaja v notranjosti univerze propagandne kampanje za nabor častnikov in «posebnih čet». Poleg tega obstajajo v študentskih naseljih tako imenovani Reserve Officers Training Camps, t. j. središča za vojaško urjenje, v katerih se izvajajo predvojaške vaje. Vse to daje sliko, iz katere je jasno, zakaj je prišlo prav med študenti do tako ostrega odpora proti imperialističnim vojnam.

Težko je predvidevati kakšen bo razvoj ameriškega študentskega gibanja. Problemi, pred katerimi so se znašli študentje, so predvsem dveh vrst: na eni strani je problem, kako doseči na univerzi čim večje možnosti za raziskovanja ki študente resnično zanimajo, da bi si pridobili tisto znanje, ki jim je potrebno. Na drugi strani pa je problem, ki je v sedanjem položaju mnogo bolj pereč: povezovanje tega gibanja z drugimi socialnimi sloji. Prav zaradi značilnosti svojega predhodnega stanja — študent po štirih, petih letih, neha biti študent in se vključi v proizvodnjo — ima to gibanje jasno začrtane meje. Lahko celo domnevamo, da bi konec vojne v Vietnamu pomenil konec oprečniškega in revolucionarnega študentskega gibanja v ZDA.

To pa se verjetno ne bo zgodilo, tudi če bi Nixon napravil konec tej vojni. Prav v teh dneh smo videli, kako odgovarjajo napredne sile vse Amerike vsakemu novemu napadu. Obenem pa povezovanje s črnci nudi študentskemu gibanju obsežnejšo osnovo za njegovo delovanje. Problem črnskih četrti bi se lahko rešil samo s tem, da bi se večji del finančnih sredstev, ki se danes zapravljajo za vojno oz. boroževanje, uporabljale za preureditev teh revnih četrti. Ker pa je malo verjetno, da bo do tega prišlo, je verjetno da se bodo v bližnji prihodnosti rasni incidenti ponovili.

Sergij Premru

PO MOČNEJŠI NEVIHTI

Tornado v Texasu povzročil 26 mrtvih in stotine ranjenih

Prekinjena sta vodna napeljava in električni tok - Narodna straža in reševalci nadaljujejo svoje delo ob luči premičnih elektrogenskih naprav

LUBBOCK (Texas), 12. — Močan tornado je včeraj prizadel mesto Lubbock, ki je približno 300 km daleč od Amarilloxa v severnem Texasu. Mesto ima 160.000 prebivalcev. Po zadnjih vesteh naj bi bilo 26 mrtvih in nekaj stotin ranjenih. Policija sklepa, da se število ranjencev približuje tisočim. Škoda znaša nekaj milijonov lir.

Tornado ni prišel nepričakovano. Preden je začel pihati močan in tipičen veter, ki je dvigal avtomobile in odkrival strehe, je skoraj tri ure močno deževalo in ljudje so se v glavnem zatekli v hiše. To dejstvo je delno omejilo število žrtev. Ko je začel pihati veter, ki je postajal čedalje močnejši, so bile vse ceste in poti poplavljene, kar je pa precej otežkočilo delo reševalnim ekipam, ki so prišle do ranjencev včasih prepozno ali jim niso mogle priskočiti na pomoč s potrebno hitrostjo. Za nekaj časa so bile popolnoma prekinjene vse telefonske zveze in električna napeljava. Prekinjena je vodna napeljava.

Ranjence so odpeljali v bolnišnice, ki so jih tako napolnili. Največ ranjencev so povzročila razbita stekla, ki so padala s stavb. Tornado je zajel center mesta ter vzhodne in severne četrti, kjer so največja podjetja in uradi. Hudo poškodovani in skoraj uničeni so občinska palača, policijski in gasilski sedež ter sedež «Lubbock National Bank».

Narodna straža in reševalci sploh so delali v popolni temi ali ob luči premičnih elektrogenetskih naprav. Enake primočke so uporabili tudi v bolnišnicah. Narodna straža je imela med drugim precej opravka z roparji, ki so začeli stikati po poškodovanih stanovanjih, ko veter še ni dokončno pojenjal. Edina možna zveza s prizadetim mestom je bil radio, s pomočjo katerega so prebivalci Lubbocka tudi prosili za pomoč vsa bližnja mesta. Ta so takoj poskrbela, da so odpotovale proti Lubbocku reševalne ekipe in zdravila. Župan James Granbury je proglasil izredno stanje.

Pet mrtvih zaradi zemeljskega usada

SAARBRÜCKEN, 12. — Pet oseb je izgubilo življenje včeraj zaradi zemeljskega usada, ki je zgrmel na železniško progo. Lokomotiva je zadela ob kup zemlje in se prevrnila. Zadela je tako ob zadnji vagon vlaka, ki je ravnokar privozil iz nasprotne smeri. Bil je to potniški vlak.

Pri trčenju sta izgubila življenje strojnik lokomotive, ki je zadela ob kup zemlje, in železničar, ki je bil v isti lokomotivi, na mestu mrtvi pa so bili trije potniki vlaka, ki je vozil v nasprotni smeri. Mnogo je bilo ranjenih.

Reševalne ekipe in gasilci so se morali truditi nekaj ur, da so pomagali vsem potnikom iz prevrnjenih vagonov, da so te odstranili s tračnic in da so odstranili kup zemlje.

Po strašni tragediji med Tricesimom in Tarčentom

Poslabšalo se je stanje 8-letne Carle Della Negra

Pogreb sedmih žrtev bo danes ob 10. uri Protislovni verziji vojaka Capellara in Mattighella

VIDEM, 12. — Danes se je poslabšalo zdravstveno stanje 8-letne deklice Carle Della Negra, ki je bila včeraj hudo poškodovana pri prometni nesreči med Tricesimom in Tarčentom v bližini vasi Prealacco, kjer je vojaški tovornjak do smrti povozil šest deklic zavoda za umsko nerazvite otroke v Praelaccu in njihovo 21-letno vzgojiteljico. Carlo Della Negra so že sinoči operirali zaradi hudih poškodb na prsih in trebuhu. Spričo poslabšanja njenega zdravstvenega stanja, so jo prepeljali v oddelek za oživljanje. Stanje drugih dveh deklic, in sicer Chiaradie in Fontane, se je precej izboljšalo. Že sinoči sta lahko zaužili nekaj lažje hrane. Pri obeh so stalno njuni ožji sorodniki.

V zavodu za slabo umsko razvite otroke, ki ga vodijo nune in kjer so zaposlene tudi številne laične osebe, ki opravljajo dolžnosti vzgojiteljic, življenje teče normalno. Dečki in deklice zavetišča ne vedo pravzaprav, kakšna tragedija se je zgodila ne daleč od njihovega zavoda. Policijske oblasti so zelo previdno sporočile tragično vest o smrti šestih deklet in njihove vzgojiteljice predstojnici zavoda, ker je ta bolna na srcu.

Medtem policijske oblasti nadaljujejo preiskavo o tragičnem dogodku, ki je terjal smrt sedmih nedolžnih žrtev. Nesreča je prizadela prebivalstvo vse Furlanije, posebno še zato, ker je časovno zelo blizu tragični nesreči na nekem letališču blizu Vidma, kjer je izgubilo življenje 17 pripadnikov italijanskega vojnega letalstva.

Kdo je kriv nesreče pri Prealaccu? Preiskovalni organi so vsaj v prvem trenutku odgovorili nedvoumno: nesrečo je zagrešil šofer Mattighello, ki je skušal prehiteti vojaško vozilo. Pred nesrečo je namreč zadel pri prehitevanju v os in sprednji blatnik vojaškega vozila ter ga iztiril.

Kako se je dogodek odvijal, pa ni še popolnoma jasno. Vojak Capellaro, ki je upravljal vojaško vozilo, trdi da je opazil skupino deklic na cesti že kakih 150 metrov prej. Ker so deklice šle ob cestišču na njegovi desni strani, se je umaknil, kot navadno, proti sredini cestišča. Nenadoma je začutil na svoji levi strani hud udarec in je takoj nato izgubil oblast nad volanom. Poročnik Amedeo Imberti, ki je sedel poleg njega, je pozneje izjavil preiskovalnim organom, da je šofer že takoj od začetka pravilno nakazal spremembo svoje smeri z ustreznim znakom. Čisto drugačna pa je izjava prizadetega šoferja avta «fiat 1100» Matighella, ki je izpovedal, da mu je vojaško vozilo prekrižalo pot. Kazno je, da se ta izjava nanaša na vožnjo vojaškega vozila v trenutku, ko je Capellaro zavil na levo, da bi se nekoliko oddaljil od vrste deklic, ki so šle ob cesti na njegovi desni strani. Bistveno vprašanje, ki zadeva potek dogodkov, ki so se zaključili s strašno tragedijo smrti sedmih oseb, je torej samo v tem: ali je vojak Capellaro pravilno nakazal spremembo smeri vožnje. Podporočnik Imberti trdi, da je vojak to storil, šofer zasebnega vozila 1100 Matighello pa to okoliščino oporeka.

Preiskovalne oblasti so, kot smo že poročali, priprle Matighella, medtem ko so vojaka pustile na svobodi. Mladi Capellaro je bil zaradi hude nesreče zelo potrt, tako da so ga morali njegovi tovariši dolgo časa tolažiti in bodriti.

Nesrečne žrtve strašne nesreče so položili na oder v mrtvašnici v Tricesimu. Pogreb bo danes ob 10. uri, in sicer iz župnijske cerkve v Tricesimu. Prisotni bodo med drugimi predsednik deželnega odbora Berzanti in predsednik deželnega sveta Ribezzi. Po pogrebni svečanosti bodo vojaški tovornjaki odpeljali krste v rojstne kraje deklic in njihove vzgojiteljice.

Tassilini

Učiteljica inštituta Santa Maria, ki je izgubila življenje skupaj s svojimi učenkami

IZ TRŽAŠKE KRONIKE

V NEDELJO V DOMU KULTURE V AJDOVŠČINI

Zaključni nastop v okviru revije «Primorska poje»

Naša zbora «Vasilij Mirk» in «Jacobus Gallus» sta se odlično odrezala in požela navdušen aplavz občinstva

V nedeljo popoldne je bil v ajdovskem Domu kulture zaključni nastop zborov v okviru revije «Primorska poje», ki sta jo organizirali Slovenska prosvetna zveza v Trstu in Gorici ter Združenje pevskih zborov Primorske in na kateri je v Trstu, Kopru in Postojni nastopilo 51 zborov z obeh strani meje. Po nasvetu strokovnih sodelavcev, ki so spremljali vse revije, sta organizatorja povabila na zaključni nastop tiste zbore, ki so dosegli določeno izvajalsko raven. Tega priznanja so bili deležni zbor «Vasilij Mirk» s Proseka - Kontovela, «Jacobus Gallus» iz Trsta, ženski zbor iz Postojne in «Srečko Kosovel» iz Ajdovščine. Poleg teh zborov je kot gost nastopil v Ajdovščini še moški zbor »Zarja» iz Trbovelj.

V popolnoma zasedeni dvorani je prvi nastopil ženski zbor iz Postojne in pod vodstvom Iva Jelerčiča zapel pesmi: Waellerant-Skoberne «V pričakovanju», Simoniti «Nočna slika», Stepanov «Sije cura lan», Sivic «Pomladni pozdrav». Zbor iz Trbovelj, ki je prinesel pozdrav Zasavske pevske skupnosti, je pod vodstvom pevovodje Bojermana zapel Adamičevo «Rudarska himna», Pahorjevo «Oče naš hlapca Jerneja», Gotovčevo «Momčeto bez gunčeta» in Maroltovo «Soldaška». Moški zbor «Vasilij Mirk» je pod vodstvom Ignacija Ote izvajal Gallusovo «Quam pulchra es amica mea», Otovo «Devin», Gobčevo «Jutro» in Srebotnjakovo «Kolona», mešani zbor «Jacobus Gallus» pa je pod vodstvom Ubalda Vrabca zapel Vrabčeve «Prihod», «Slovenska pesem» in «Bratci veseli vsi» ter Ukmarjevo «In če sem samo vetru brat.

Koncert je zaključil domačin «Srečko Kosovel», ki je pod vodstvom Klavdija Kolonija zapel Vodopivčevo «Oj Doberdob», Juvančevo «Slovenska zemlja», Tomčeve «Svatske pesmi» in Tajčevičeve «Komirske pesmi».

Z zadoščenjem lahko ugotovimo, da sta se oba naša zamejska zbora odlično postavila in bila deležna še posebno toplega aplavza številnega občinstva, med katerim so bili tudi predsednik ajdovske občine in drugi predstavniki krajevnih oblasti, številni pevovodje ter člani predsedstva SPZ Kapelj, Švab in Križmančič. Spored je napovedovala Alenka Saksida.

Po koncertu je bila skupna pogostitev vseh nastopajočih

Manifestacija solidarnosti z indokitajskim ljudstvom

Danes ob 18. uri bo na Sentjakobskem trgu manifestacija solidarnosti z indokitajskim ljudstvom. Govorili bodo predstavniki mladinskih organizacij KPI, PSI in PSIUP, ki so dali pobudo za manifestacijo. Manifestaciji so se pridružili predstavniki tukajšnjega političnega, kulturnega, gospodarskega in sindikalnega življenja združenja in stranke, med katerimi ANPI, ANPPIA, ANED, FIAP, CGIL, UDI, KPI in PSIUP.

Pri deželnem odborništvu za zdravstvo je bil včeraj predložen in orisan načrt za novi tržaški center za spastične otroke, ki bo urejen v prostorih sedanje otroške bolnišnice «Burla Garofolo».

Načrt centra, ki bo opremljen z najbolj sodobnimi tehničnimi pripomočki, sta orisala avtor načrta arh. Montesi in predsednik otroške bolnišnice «Burlo Garofolo».

Finančna sredstva za ureditev centra za spastične otroke pa je svoj čas, vsaj za delno, vendar pomembno kritje, zagotovil deželni odbornik za zdravstvo Devetag.

VESTI Z ONSTRAN MEJE

Pionirski ex tempore «Koper nekoč in danes»

Sodelovalo bo 90 učencev iz 30 primorskih šol - Seminar italijanskih sindikalistov gradbene stroke (CISL) v Fiesi

Odbor za jugoslovanske pionirske igre pri Zvezi prijateljev mladine Koper je organiziral v počastitev 25-letnice osvoboditve in občinskega praznika koprske občine pionirski ex tempore, ki bo v Kopru 15. in 16. maja na temo «Koper danes in nekoč». To bo prvo srečanje mladih likovnikov Primorske, na katerem bo sodelovalo 90 učencev iz 30 primorskih šol. 15. maja dopoldne bo pionirski ex tempore, popoldne pa bodo udeleženci srečanja odšli na izlet v Hrastovlje in v Socerb.

16. maja bo podelitev nagrad in priznanj, hkrati pa bodo odprli tudi razstavo izdelkov. Namen srečanja mladih slikarjev je, da bi ob skupnem likovnem izvajanju uresničevali misel jugoslovanskih pionirskih iger: Ljubimo svojo domovino in vse njene bratske narode.

* * *

V Ilirski Bistrici je bilo prvo občinsko tekmovanje ekip prve pomoči. Prireditev je bila ob zaključku tedna Rdečega križa. Sodelovalo je sedem ekip iz raznih delovnih organizacij, ki so se pomerile v veščinah nudenja prve pomoči ponesrečencem. Zmagala je ekipa Rdečega križa Ilirske Bistrice, ki je prejela prehodni pokal.

* * *

V Fiesi se je končal tridnevni seminar strokovnega sindikata gradbenih delavcev konfederacije italijanskih sindikatov (CISL). Udeleženci seminarja so se srečali s predstavniki zveznih in republiških sindikatov gradbenih strok, kakor tudi s predsedniki obalnega sindikalnega sveta in občinskega sindikalnega sveta iz Nove Gorice. Med razgovori so se italijanski gostje zanimali predvsem za jugoslovanski samoupravni sistem, za vlogo sindikata v Jugoslaviji ter za sistem delitve dohodka in osebnih dohodkov.

Vrabčeva noviteta v izvedbi komornega orkestra SAL

V soboto zvečer je bil v dvorani pomorske postaje koncert tržaškega komornega orkestra SAL pod vodstvom Fabia Vidalija, ki je tudi predstavljal in razlagal posamezne skladbe. Celotni večer je bil posvečen različnim oblikam uverture.

V prvem delu je orkester izvajal uverturo Haendlove opere Alcina in tipično Bachovo uverturo št. 2 za flavto in orkester. Flavto — solo je igral mladi Giorgio Blasco. Prvo skladbo je orkester morda zaradi neprevelike zahtevnosti zaigral tekoče, v drugi skladbi pa je jasno prišla do izraza neuigranost orkestra s solistom, poleg tega pa je bila izvedba ritmično netočna, kar se je posebno poznalo pri prehajanju iz enega stavka v drugega.

V drugem delu je orkester izvajal Ouverture Burlesca za violino in orkester Maria Siminija, ki je sam igral tudi solo, Vrabčevo Ouverture — Suite in Gluckovo Ouverture — Sinfonie.

Novost je predstavljala Ouverture — Suite, ki jo je Ubald Vrabec napisal nalašč za ta orkester, in ki je bila v soboto prvič izvajana. Skladba je sestavljena iz treh stavkov: moderato, largo in allegro; karakterizira pa jo tipično slovanski ritem prvega in tretjega stavka. V drugem stavku prideta posebno do izraza avtorjeva mračnost ali lagodnost, odvisno pač, kako poslušalec ta del sprejema. Skladba je vsekakor zanimiva in originalna, verjetno pa bi ji lahko dal boljši izraz ritmično zanesljivejši orkester, mogoče tudi v nekoliko spremenjeni zasedbi.

ZAKLJUČEN PROCES O «ZADEVI SIFAR»

Oproščena urednika tednika «Espresso»

General De Lorenzo bo moral plačati sodnijske stroške Scalfari: «Sedaj mora De Lorenzo na zatožno klop!»

Kljub zahtevi javnega tožilca in zastopnika generala De Lorenza je rimsko kazensko sodišče sinoči po razpravi, ki se je vlekla celih deset mesecev, oprostilo časnikarja Carla Gregorettija in Giannija Corbija ter generala Paola Gasparija, ker sta s članki o «aferi Sifar» na tedniku «Espresso» samo uveljavila ustavno pravico do poročanja, izražanja lastnega mnenja in kritike. Generala De Lorenza, ki je trojico prijavil sodišču marca lani pa je sodišče obsodilo na plačilo vseh sodnijskih stroškov.

S tem se je zaključil proces, ki je — po prvem procesu, na katerem sta bila urednika «Espressa» Scalfari in Januzzi — obnovil razpravo o dogodkih v vročem poletju 1964, ko se je šušljalo o možnostih državnega udara ali vsaj močnem pritisku obveščevalne službe SID (tedaj SIFAR) na politične in vladne kroge. Sodišče je tokrat priznalo, da nista časnikarja žalila generala De Lorenza in da so njuni sumi, posredno, če že ne utemeljeni in dokazani, vsaj upravičeni.

Razsodbo kazenskega sodišča, ki mu je predsedoval dr. Ugo Niutta, je general De Lorenzo sprejel z razumljivim nezadovoljstvom in njegov pravni zastopnik, odvetnik De Cataldo, je že vložil priziv. Priziv je vložil tudi javni tožilec Sochirilli, medtem ko je naletel sklep sodišča na ugoden odmev v krogih urednikov tednika «L'Espresso», ki že nekaj let vodi brezkompromisno kampanjo proti «degeneraciji varnostne službe Sifar» in njenim metodam.

Bivši urednik lista, socialistični senator Scalfari, je takoj po objavi razsodbe izjavil, da je s tem zaključena «ena izmed etap te neprijetne zgodbe in bitke, ki jo vodimo».

«Lahko rečemo,» je dejal, «da smo dosegli prvi otipljiv rezultat in da sedaj pričakujemo skorajšnje zaključke raziskave parlamentarne komisije, kakor tudi čakamo, kdaj bo državni pravnik postavil generala De Lorenza na mesto, ki mu pripada: na zatožno klop. Pred nekaj meseci je podoben poskus ustavil minister za sodstvo, toda po včerajšnji razsodbi, ni ministra, ki bi lahko zavrl običajni zakonski postopek».

«Espresso» je marca lani, v članku, ki ga je podpisal Gregoretti in za katerega je dal obsežno dokumentacijo general Gaspari, obtožil De Lorenza (sledni je sedaj poslanec monarhistične stranke), da je poskusil «uresničiti načrt uničenja časti italijanskih vodilnih politikov in jih pritsnil v klešče grozenj o možnih senzacionalnih izpovedih». V teku same sodne razprave je namreč prišlo na dan, da je varnostna služba, ki ji je poveljeval De Lorenzo, zbirala tudi intimne podatke posameznih poslancev in strankarskih voditeljev, duhovnikov in sindikalistov («zasledovanje dejavnosti ljudi, ki vzdržujejo stike z Jugoslavijo, pa je bila sploh naša sveta dolžnost», je izjavil De Lorenzov zastopnik).

Na predvečer parlamentarne razprave o Sifarju pa je De Lorenzo, po trditvah «Espressa» ustrahoval vojaške kroge in prijavil sodišču vse generale, ki bi jih parlament moral zaslišati.

Zaključek procesa je bil sploh nepreviden. Časnikarji so bili prepričani, da bo zaradi včerajšnje stavke rimskih odvetnikov, zaključek odložen na jutrišnji dan. Toda odvetniki so se raje odpovedali pravici do ponovnega posega v razpravo, kar je sodnikom omogočilo, da so se zaprli v sejno dvorano in po dveh urah in pol izrekli razsodbo, o kateri se bo brez dvoma še razbohotila razprava.

UREDNIŠTVO: TRST - UL. MONTECCHI 6, II., TELEFON 93-808 in 94-638 - Poštni predal 559 - PODRUŽNICA: GORICA: Ulica 24 Maggio 1/I, Telefon 33-82 - UPRAVA: TRST - UL. SV. FRANČIŠKA št. 20 - Telefon 37-338, 95-823 - NAROČNINA: mesečno 950 lir — vnaprej, četrtletna 2.700 lir, polletna 5.200 lir, celoletna 9.600 lir, letna naročnina za inozemstvo 15.500 lir, SFRJ posamezna številka v tednu in nedeljo 50 para (50 starih dinarjev), mesečno 10 din (1.000 starih dinarjev), letno 100 din (10.000 starih dinarjev) - Poštni tekoči račun: Založništvo tržaškega tiska Trst 11-5374 - Za SFRJ: ADIT, DZS, Ljubljana, Stari trg 3/I., telefon 22-207, tekoči račun pri Narodni banki v Ljubljani - 501-3-270/1 - OGLASI: Cena: Za vsak mm v širini enega stolpca: trgovski 150, finančno-upravni 250, legalni 400, osmrtnice 150 lir - Mali oglasi 50 lir beseda — Oglasi za tržaško in goriško pokrajino se naročajo pri upravi. — Iz vseh drugih pokrajin Italije pri «Società Pubblicità Italiana». — Odgovorni urednik: STANISLAV RENKO — Izdaja in tiska Založništvo tržaškega tiska, Trst.